

වකර 2500 පසු
මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ නැවත පිබිදීමයි.

සත්‍ය ධර්මය ප්‍රච්ඡි විය

(හතරවැනි වෙළුම)

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

මුදලට විකිණීම සඳහා හෝ ලාභ ලැබීම පිණිස වන සියලුම ආකාරයේ උපුටා ගැනීම්, නැවත පළකිරීම් සපුරා තහනම් ය. මෙම දහම් පොත ධර්ම දානයක් ලෙස බෙදා හැරේ.

සත්‍ය ධර්මය අවදි විය

බුද්ධෝත්පාදෝ ධර්ම දේශනා ශ්‍රවණයට
<https://youtube.com/channel/ucwms400m8EsZc9foKtEajg>

අන්තර්ජාල ශ්‍රවණයට - website
buddhothpado.com

බුද්ධෝත්පාදු ධර්ම ග්‍රන්ථ සංසදය - 2022 ඔක්තෝබර්

ධර්ම ග්‍රන්ථය පිළිබඳ
විමසීම් Email : ramyapriyanka1968@gmail.com
Tel : 0777 959 235

පරිගණක මුද්‍රණ සැකසුම : **සක්වා ප්‍රින්ටර්ස්**
නො. 51 වී, කුලරත්න පාර, අම්බලන්ගොඩ.
දුරකථන අංකය : 091 2258756

මුද්‍රණය : **කේ.එස්.යූ. ගුරුත් (පුද්) සමාගම**
අංක 510, රාජගිරිය පාර, රාජගිරිය.
දුරකථන අංකය : 011 2884701

නිවන් මඟ යායුතු අනුපිලිවෙල

(සත්‍ය කෘතය කෘතක් ද්විදසාකාරක තිපරවට්ටම්)

බුදුන් වහන්සේ දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය තුළින් ප්‍රථම වතාවට නිවන් මඟ යා යුතු ආකාරය අනුපිලිවෙලින් මෙසේ වදාළ සේක.

1. පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාව (පළමුව කලයුතු දේ) සත්‍යඤාණ අවබෝධය
2. අපරභාග ප්‍රතිපදාව (දෙවනුව කලයුතු දේ - ප්‍රායෝගිකවන ආකාරය)
 - 2.1 කෘතයඤාණය - ධර්මය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම
 - 2.2 කෘතක්ඤාණය - ආත්මීය භාවයෙන් මිදීමේ අත්දැකීම

1. පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාව (සත්‍යඤාණ අවබෝධය) ශ්‍රාවකයාගේ උත්සාහය මත සහ කළුකන මිත්‍රයාගේ පණිවිඩය මත පවතී

බුද්ධිදර්ශනය අවබෝධකරගැනීම (දර්ශන ඤාණය = සත්‍යඤාණය)

- ◆ සිත හැදෙන හැටි අවබෝධකරගැනීම
- ◆ සිත මායාවක් බව අවබෝධකරගැනීම සිත යනු අරමුණම බව දැනගැනීම
- ◆ අරමුණෙහි සත්‍ය දැකීම, අරමුණට නොරැඳවීම
- ◆ ආත්මීය භාවය හැදෙන ආකාරය අවබෝධකර ගැනීම අරමුණම ආත්මය බව දැකීම
- ◆ ශුන්‍යතා අවබෝධය
- ◆ ත්‍රිවිද්‍ය දැනගැනීම (ප්‍රබ්බේනිවාසානුස්සති ඤාණය, චුතුපපාත ඤාණය, ආසවකෂාඤාණය)
(සිත = අරමුණ = ආත්මය)

- 1.1 කලුකන මිත්‍රයාගෙන් පණිවිඩය අසාදැන ගැනීම
- 1.2 නැවත නැවත සද්ධර්මශ්‍රවනය
- 1.3 යෝනිසෝමනසිකාරය
- 1.4 ධම්මානුධම්ම ප්‍රතිපදාව

ශ්‍රාවකයා උච්චාන වීරයෙන් කලයුතු දෙයින් වැඩි ප්‍ර තිභතයක් ඇත්තේ පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාව තුලයි.

බුදුන් වහන්සේ කී පරිදි, නිවන් මඟයන ශ්‍රාවකයා කලයුතු සියල්ල හිමාලය පර්වතය නම්, පූර්ව භාග ප්‍රතිපදාවෙන් පසු තව කලයුතු වන්නේ අත ඇති ගල් කැටයක පමණ දෙයකි.

- ◆ සක්කාය දිට්ඨි ප්‍රහානය මෙතැනදී සිදුවේ.
- ◆ ශ්‍රාවකයා ආර්ය භූමියට පිවිසේ.

2. අපරිභාග ප්‍රතිපදාව

2.1. කෘත්‍යඤාණය - අසාදෘතයන් ධර්මය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම - (ධර්මය තමාතුලින් දැකීම = සතර සතිපට්ඨානය වැඩීම).

2.1.1. අරමුණෙහි සත්‍ය දැකීම; --දර්ශනය තුල සිත හැදෙන හැටි දකින ආකාරය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම(යථාභූත ඤාණය = යෝනිසෝ මනසිකාරය)

2.1.2. අරමුණෙහි සත්‍ය දැක මිදීම

අරමුණ සත්‍යක් නොවන බව ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම
ඒ අනුව ආත්මයක් නැතිබව ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම
සචිතක්ක සචීචාර සමාධිය අත්දැකීම (විදර්ශනා සමාධි.)

2.1.3. ශ්‍රී විද්‍ය ප්‍රායෝගිකව අත්දැකීම (ප්‍රබ්ධේනිවාසානුස්සති ඤාණය, චතුපපාත ඤාණය, ආසවකතා ඤේඤාණය)

2.2. කෘතක්ඤාණය (ශ්‍රාවකයාට කලහැකි කිසිවක් නැත. සොභාදහමේ අනාවරනයක් පමණි. ඤාණයට හසුවේ. බුද්ධි වචනයට අනුව මෙහිදී දැගලුවහොත් පාරුව ගිලේ.) - සම්මා සමාධි, සම්මා විමුක්ති

ආත්මයක් නැතිබව ප්‍රායෝගික අත්දැකීමෙන්, මිදීම අත්දැකීම (ආත්මීය භාවයෙන් මිදීම නිසා ඇතිවන සමාධිමත් ස්වභාවය)

අචිතක්ක අචීචාර සමාධිය - අනිමිත්ත ශුන්‍යත අප්‍රනිත වේතෝ විමුක්තිය - අරහත්ත සමාධිය - නිස්සත්තෝ නිර්ථිවෝ ශුන්‍යත්

ශාන්ත ප්‍රනිත නිර්වාන සම්පත්තිය

පෙරවදන

මෙය ඇසෙන ඔබ මහා භාග්‍යවන්තයි. ඔබ කොහේද යන්නේ, මුලාව රැවටීම හරි භයානකයි. සත්‍ය කුමක්ද? ඔබ සංසාර චක්‍රයක අතරමං වෙලා. විටෙක ඔබ සතුටින්, විටෙක ඔබ දුකෙන්, සැපේ දුකේ දෝලනය වන මේ ජීවිතය හරි භයානකයි. ඔබ සත්‍ය දන්නේ නෑ.

ඒ සත්‍ය ඔබ අවබෝධ කළ යුතුයි. ඔබ සංසාර දුකින් මිදෙන කතාවයි මේ.

මෙම දේශන මාලාව මගින් ඔබට සත්‍ය ධර්මය අවබෝධය සඳහා යම්කිසි උපකාරයක් ලැබෙනවා. සියලු දුකින් මිදෙන තැන හමුවන ඒ 'සදාතනික සුවය' මෙම දේශන මාලාව මගින් අත්දකින්නට ඔබට ද හැකියාව ලැබේ. බාහිර ඇත්ත කරගෙන සිටින තාක් ඔබ ඉන්නේ මිථ්‍යාදෘෂ්ටියේමයි. ඒතාක් ඔබට දුක උරුමයි. සිතද මායාවක් වන තැන,

සිතේ මායාවෙන් මිදුනු තැන,
බාහිර ඇත්තක් නොවන තැන
සිතද සත්‍යයක් නොවන තැන
ඒ සිතෙන් මිදෙන තැන
ඒ බාහිර ඇත්තක් නොවන තැන
'අප්පඤ්ඤා' කියන තැන
අන්ත දෙකම මිදුන තැන, එනම්,

ධර්මය තුළ සඳහන් වන නාම, රූප අන්ත 2න් මිදීමයි නිවන් මග වන්නේ. මෙලොව උපදින සියලු සත්ත්වයෝ නිවනින්මයි සැනසීම ලබන්නේ. ධර්මය නම් ධර්මතාවයයි. ඒ පටිච්චසමුප්පාද ධර්මයයි. එනම්, ඉදුප්පච්චතාවයයි. එනම් දෙයක් නැති බවයි. දෙයක් නැති බව බුද්ධ ස්භාවයයි. දෙයක් නැති තැන චේතෝච්චුක්ඛියයි. එනම්, අනිමිත්ත, ශුන්‍යත, අප්‍රනීහිත චේතෝච්චුක්ඛියයි. ඒ බුද්ධ ස්වභාවයයි. මේ දහම අවබෝධ වේ නම් ඔබ අප සියලු දෙනාම ඒ බුද්ධ ස්වභාවයට අවදි වෙන්නේ. ඒ බුද්ධ යනු ශුන්‍යතාවයි.

“නිස්සත්වෝ නිජ්ජ වෝ ශුන්‍යයෝ”

පහත නිව්ගිය පසු ගිය තැනක් කොහින්ද? ඒ නිව්මමයි නිවන. ඒ කෙලෙස් ගින්නේ නිව්ගියමයි. ඒ සසර ඕසයේ නිමාවයි. ඒ විඤ්ඤාණ නිරෝධයට ගිය තැන සියලු දුකෙන් මිදීමයි.

- විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං - අනන්තං සබ්බතෝ පහං
- චත්ථ ආපෝච පඨවි ච - තේපෝ වායෝ න ගාධති
- චත්ථ දීඝඤ්ච රස්සඤ්ච - අණුං ථුලං සුභාසුභං
- චත්ථ නාමඤ්ච රූපංච - අසේසං උපරුජ්ජති
- විඤ්ඤාස්ස නිරෝධෙන - චත්තෙ තං උපරුජ්ජන්ති

සිතෙන් මිදෙන මඟ
 නිවන් දකින මඟ
 දුකින් මිදෙන මඟ
 වයයි නිස්සරණ මඟ

නිවැරදි නිවන් මඟ ඔබටත් හමුවේවි. ධර්මය සොයන්නාට බුදුන් හමු වේ. බුද්ධි යනු සොබාදහමයි. ප්‍රායෝගික පුහුණු විය යුතු ආකාරය හඳුනාගෙන අවබෝධ කළ යුතු ධර්මයකි.

බුද්ධෝත්පාද ආර්යයන් වහන්සේ

හැඳින්වීම

මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනය තුළ අපි හැමදෙනාටම අවශ්‍ය වන්නේ, නිවීමක්, සැනසීමක්, දුකින් මිදීමත්, නිරන්තර පවත්නා රාග, ද්වේශ, මෝහ නිවා ගැනීමයි. “නිවන” කියන්නේ කිසාගේතමී, පටාවාරා, අම්බපාලි වැනි බොහෝ පිරිස් බුදුන් වහන්සේ අභියස සසර දුක්ගිනි නිවාගෙන සදාකාලික සැනසීම ලැබුවා.

අද බෞද්ධ සමාජයට මේ නිවීම, සැනසීම අහිමි වෙලා. බොහෝ පිරිස් නොයෙකුත් රාමුවලට සිරවී ග්‍රන්ථ දුරයට පමණක් සීමාවෙන් සිටින්නේ. ඒ තුළින් සත්‍ය දැකීම අපහසුයි. “විදුර්ගනා දුරය” අද සමාජයෙන් අන්වී ඇති මෙවන් යුගයක, නැවතත් ඒ ගිලිහී ගිය “බුද්ධ දර්ශනය” විදුර්ගනාදුරය තුළින්ම ඉස්මතු වෙනවා. ඒ අතිගාමීහීර, නිර්මල පරම සත්‍ය දැන් අපට අසන්නට ලැබෙනවා. මේ නිවැරදි බුද්ධ දර්ශනය, පෙර නොඇසූ විරූ දහම ධම්ම චක්ඛුෂය” අපි අවබෝධ කරගතයුතු වෙනවා. මේ සත්‍ය දර්ශනය බාහිරින් හමුවන දෙයක් නොවේ. බාහිර ඇත්ත වූ තැන පවතින්නේ ආත්මීය ස්වභාවයකි.

මේ අනාත්ම ධර්මය උතුම් බුද්ධ දර්ශනය “බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ මාලාව” තුළින් ඔබට කියවන්න ලැබෙනවා. විය හොඳින් කියවන්න, ධාරණය කරගන්න. ඔබට සත්‍ය අවබෝධයට මෙය උපකාරී වේවි. මේ අපගන්නා උත්සාහයේ එක් අවස්ථාවක් පමණි.

අප කළයාණ මිත්‍ර මෙහෙණින් වහන්සේ

"සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති"

මේ උතුම් සත්කාරය සඳහා අර්ථයෙන්, ධර්මයෙන්
සියළුම ආකාරයෙන් උදව්උපකාර කළා වූ
සියළුම දනන් හට, මෙම ධර්ම දානය තුළින්
ජනිත වන්නා වූ පුණ්‍ය ශක්තිය
මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ දීම
ඒ උතුම් චතුරාර්යය සත්‍ය ධර්මය
අවබෝධ කරගෙන සංසාර දුකින් මිදී
නිවහින්නම සැනසීම ලබන්නට
හේතු වේවා !!!

පිඳුම

මරුන්, බඹුන්, මහිසුන්,
දෙවියන් සිටින
මර්ධා දෘෂ්ටික භූමියේ
අවිද්‍යා මෝහාන්ධකාරයෙන්
වෙලි සිටින, අසරණ
ලෝක සත්වයා හට
සත්‍ය ධර්මය අවදි වී
අතී මොහොතක,
එය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගැනීමට
“ධම්ම චක්ඛුෂය” අවදිවී
සදහම් ආලෝකයෙන්,
නිවී සැනසෙන්නට
මෙම දහම් පඬුර
උපනිශ්‍රය වේවා !
“සෝ ධම්මං පස්සති - සෝ මං පස්සති”
(‘ධම්මය දැකින්නා - බුදුන් දකි’)

- එච්. එල්. හඳුාවතී -

පටුන

	පිටු අංක
01. 8 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය (වැසුණු නිවන් මඟ විවර විය, දූෂ් අරින්නට කාලයයි, නිවන් දැකින්නට කාලයයි.)	11 - 25
02. 9 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය (සත්‍ය ධර්මය අවදි විය.)	26 - 46
03. 10 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය (සිත අභිධවා ගිය මොහොත, සිහින ලෝකයේ සැබෑ අවදිය.)	47 - 63
04. 11 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය (වැසුණු නිවන් මඟ විවර විය.)	64 - 73
05. 12 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය (සත්‍ය ධර්මය ලොවට හෙළි කරන බුද්ධෝත්පාද ආර්යයන් වහන්සේ)	74 - 97

8 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය

වැසුණු නිවන්මඟ විවරවිය, දැස්අරුන්නට කාලයයි, නිවන්දකින්නට කාලයයි.

මෙහෙණින් වහන්සේ : ආර්යයන් වහන්ස, මම සිල්මැණි කෙනෙක්. මට වයස අවුරුදු 69 ක්. අවුරුදු 7 කට උඩ දී පැවිදි වුණේ. මේ දක්වා සමථ භාවනාවක් තමයි කර කර හිටියේ. නමුත් කිසිම අවබෝධයක් ලැබුණේ නැහැ ධර්මය ගැන. මෙහෙණින් වහන්සේ නමකගෙන් ඔබ වහන්සේගේ ධර්මය ගෝන් චිකෙන් අහන්න ලැබුණා. මෙවිවර කාලයක් මට නොලැබුණ අවබෝධයක් ලැබුණා කියලා සතුවට පත්වුණා.

ආර්යයන් වහන්සේ : මෙහෙණින් වහන්ස දැන් ඔය කලින් කර කර හිටිය භාවනා දැනුමට පමණයි. අවබෝධයයි විඩා වැදගත් වෙන්නේ. **අවබෝධය** තමයි අපේ **මිදුම** කියන්නේ. අවබෝධය කියන්නේ දැනුම නම් නොවේ. අපට මේ ධර්මය තුළ අපේ **අභ්‍යන්තරයට** දැනෙන අවබෝධය, එහෙම දෙයක් නොවේ. දැනුම කියන දේ කාලාන්තරයක් යනකොට අමතක වෙනවා. පිහිය **මුවහත්** තිව්වට පස්සේ, පිහියේ මුවහත තියෙනවා. පිහිය **කීපාරක්** ඇතිල්ලුවාද ? ඒ පැත්තට මේ පැත්තට කියලා **අමතක** වෙන්න පුළුවන්. පිහියේ මුවහත නැතිවෙන්නෑ. පිහියෙන් **ඕන දෙයක්** කැපෙනවා. කපන්න පුළුවන්. එහෙනම් අපේ මේ **සියළු කෙලෙස්** කැපෙන්නේ **ප්‍රඥාබෝධය තුළයි**. එහෙනම් අන්න කෙලේසයක් පවතිනවා, අවබෝධය **අඩු තරමටම, අවිද්‍යාව** තියෙන තරමටම කෙලෙස් තියෙනවා. "**අවිද්‍යා අසේස විරාග නිරෝධෝ**" මඟ තුළ අවිද්‍යාව ප්‍රහීන වෙනවා. මෙතනදී **ප්‍රඥාලෝකයයි** බැබළෙන්නේ. ප්‍රඥාවයි **අවදි** වෙන්නේ. අපි දන්නවා "**වේනෝ විමුක්තිය**", "**ප්‍රඥා විමුක්තිය**" ඇතිවෙන කොට ප්‍රඥාවයි අවදිවෙන්නේ. **වේනෝ විමුක්තියට** හේතු වෙන්නේ "**ප්‍රඥා විමුක්තියයි**", ප්‍රඥාව කියන්නේ **සත්‍යයට**. අපි ඇත්තටම කිව්වොත් රැවටිලා ඉන්නේ **මිට්‍යාදෘෂ්ඨිය** තුල. ඒවා **සුනුච්ඡුනු** වෙලා, යනකොට තමයි ඇත්තටම අවිද්‍යාව **ප්‍රහීනවෙන්නේ**. අන්න එතකොට තමයි **ප්‍රභාෂ්වරය, ප්‍රඥාව** අවදි වන්නේ. දැන් එහෙනම්, මෙහෙණින් වහන්සේ වටහගෙන තියෙන ප්‍රායෝගිකව අත්දකින ආකාරය තමයි, ප්‍රායෝගික පැත්ත තමයි **වැදගත්** වන්නේ.

මෙහෙණින් වහන්සේ : ආර්යය උත්තමයන් වහන්සේගේ ධර්මය අනලා පස්සේ මං ඒක නැවත ප්‍රායෝගිකව විමස විමසා බලනවා, කොහොමද මෙහෙම වෙන්නේ කියලා හිත හිතා විමසීමක් කර බලනවා. එහෙම කරගෙන යද්දී එක දවසක දී එකපාරට හදපත්ලෙන් වගේ නිකන් ගැස්සිලා වගේ හිස් බවක්, බිඳෙනව බිඳෙනව වගේ, හිස්වෙන ස්වභාවයක් හේද ? කියලා හිතට ඒ වේලාවේ ආවා, වටපිටත් බැලුවා. ඒ වුනාට අවට මුකුත් දැක්කේ නෑ. මම ඉන්න ස්වභාවය මට තේරුම් ගන්න බැරිවුනා. එදා සිට වරින් වර දැකපු ගමන් හිස්බවක් හේද ? කියලා වරින් වර යටි හිතෙන් එනවා. දැන් අර ඉස්සර වගේ කෙනෙක් දෙයක් කිව්වාම හිතට දැනෙන්නේ නෑ, එව්වර දුරට හිතෙන්නේ නෑ, වෙනස් වන දෙයක් කියලා හිත හදාගන්න පුළුවන්. අරමුණේ බැස ගන්නේ නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔය ඔක්කොම කියන්නේ හිතන ඒවනේ. අපි අහන්නේ ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් **අත්දකින** ආකාරය. මෙහෙණින් වහන්සේ ච්ඡිනෙදා වැඩ කටයුතු කරන විට **දැනෙන ආකාරය**, කෙලෙස්වල. ඒ කියන්නේ **කනකොට හරි, වැඩකරන කොට හරි, ඇවිදින කොට හරි, සක්මන් භාවනාව කරනවා නම් ඒ දැනෙන හැටි, ආහාර වළඳන කොට ඒ දැනෙන හැටි**, අපේ මේ ඇස, කණ, නාසය, දිව, ශරීරය මේවායෙන් **ආයතනවලට අරමුණු** එනකොට **දකින** ආකාරයයි පැහැදිලි කරන්න කිව්වේ. ඒ අරමුණුවලට දැනෙන ස්වභාවය පැහැදිලි කරන්න ඕන. මෙහෙණින් වහන්සේ නිර්මලව, අවංකවම මේ **'සසර ඕඝය'** පැහැදිලි කරගන්න ඕන. අපි හිතනවට වඩා **සසර ඕඝය** හයානකයි. අපේ කෙලෙස් **ක්ෂයවන** ස්වභාවයටයි අපට **ප්‍රතිවිපාක** තියෙන්නේ. අපිට වැදගත් නෑ මොනවද කියන්නේ, මොනවද කටා කරන්නේ කියලා. අපිට වැදගත් වන්නේ අපේ මේ **රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ක්ෂයවන** එකයි. ඒ කෙලෙස් යම්කිසි ප්‍රමාණයකටද ? තියෙන්නේ ඒ තරමටම **දුගතිය තමයි**. එව්වරයි වැදගත්, වෙන කිසිදෙයක් **වැදගත් නෑ මාගීයේ යන අයට**.

කෙලෙස් යම්කිසි ප්‍රමාණයකටද **දියවෙන්නේ**, ඒ ප්‍රමාණයට තමයි **ආධ්‍යාත්මික දියුණුව**. කෙලෙස් **පිරිහීම** කොච්චරද, ඒ ප්‍රමාණය තරමටමයි **අපිරිහීම**. කෙලෙස් වලින් තමයි මෙතනදී **සම්පූර්ණයෙන් මිදෙන්න** ඕන. බුදුන්වහන්සේ කියන්නේ **'සෝ ධම්මං පස්සති'** ධර්මය දකින්නා මාව දකී. අපිට කෙනෙක්ගේ නමෙන් වැඩක් නෑ, රූපෙන් වැඩක් නෑ, වැදගත් වෙන්නේ ධර්මය තුළ **කොතනද ඉන්නේ** කියන එකයි. අපි කෙනෙක්ව **අදුරගන්නේ** ධර්මය තුලින්. **'ධම්ම වක්ඛුෂයයි'** අපේ අවදිවන්න ඕන.

හිවන් මාගීයේ යන අය, මාගීයේ කටයුතු කරන අය පෘතග්ජන ගිහියන් වගේ **අවිද්‍යා භූමියේ** ඉන්න අය වෙන්න බෑ. එහෙනම් මාගීයේ යන අය පුද්ගලයන් දැකින්නේ **නාම - රූප වලින් නොවේ**, කෙලෙස් ස්වභාව වලින්. ඒ අනුව තමයි **ඇගයීම, උසස්වීම හෝ පහත් වීම** සිද්ධ වෙන්නේ. යමෙක් කෙලෙස් **ප්‍රතින කරලා** තියෙනවා නම් එයා **'ආර්යයන් වහන්සේ නමක්'** එහෙනම් ඒ මගයන අයත් **ආර්යය භූමිය** අඳුනගන්න ඕන.

'අර්යාණං දස්සාවි - අර්ය ධම්මේසු කෝවිදෝ - අර්ය ධම්මෝ විනයෝ' කියන මඟ යන්න ඕන. **'සබ්බ දුක්ඛ නිස්සරණ - නිබ්බාණ සච්ච කරණත්තාය - ඉමං කාසාවන් ගතින්වා'** ස්වාමීනී, මට අනුකම්පා කරන්න, මේ කසාවත මට දෙන්න ස්වාමීනී, මට මේ සිතට එන අරමුණේ සත්‍ය දැකලා මිඳෙන එක දකින්න, **මේ සිව්පසය ලැබුණොත් පහසුයි ස්වාමීනී**, මට අනුකම්පා කරන්න ස්වාමීනී, ඕකට හේ අපි **ගිගමන් යදින්නේ, පැවිදිවෙන්නේ**. අපි මේ චීවරේ දාගන්නෙ **රෙදිමාරු කරන්න නෙවෙයිනේ**. අපි පැවිද්දෙක් වුණේ කොහොමද? අපි පැවිදිවතට **සුදස්සෙක් වෙන්නේ** කොහොමද? අපි **හිඤ්චක් වෙන්නේ** කොතනින්ද? **හිඤ්ච සුත්‍රයේ** පෙන්නනවා, එහෙනම් **ආශ්වාදය, ආදීනව, නිස්සරණය දකින්න ඕන හේද?** එහෙනම් අපි **'සත්තට්ඨාන කුසලසුත්‍රයේ'** පෙන්නන පරිදි **'සමුදයංච, අත්තගමංච, ආශ්වාදනංච, නිස්සරණංච'** පෙන්නන කාරණයට අනුගත වෙන්න ඕන. අන්න එහෙම වුනොත් විතරයි **අපි හිඤ්චක් වෙන්නේ**. එහෙනම් **ආශ්වාදය, ආදීනව, නිස්සරණය දකිනවා** කියන්නේ **සිතට එන අරමුණේ සත්‍ය දකිනවා කියන එකයි**.

අපි සිතට එන අරමුණු හැම එකක්ම **සිහි නුවණින්** දකිනවා නම් විතරයි හිඤ්චක් වෙන්නේ. සිතට එන **අරමුණේ සත්‍ය දකිනවා** කියන එක තමයි **ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරනවා** කියන්නේ. අද මේවා වචන කරගෙන, ගාථා කරගෙන කිව්ව දෙයක් කියලා වැඩක් නෑ. මේ බුදුසමය තුල පැහැදිලි කරපු දේවල්. අද මේව පාලි කියලා හදාගෙන කියවනවා. ඒක නෙවෙයි මේකේ තේරුම. තේරුම **ප්‍රතිපරීක්‍ෂාවක්, ඒ කියන්නේ තමන්ට ආපු අරමුණට, ඇලුනද ? ගැටුනද ? කියලා දකින එකයි**. අන්න අරමුණේ ඇලුනනම්, ගැටුනනම් එතන තියෙන්නේ පෘතග්ජන භූමියයි. හැබැයි අරමුණේ **ඇලෙන බවක්, ගැටෙන බවක්, දකින සිහියක් තිබුන නම් එතන ආර්යය භූමියයි**. මේක අරමුණේ ඇලීමක්වත්, ගැටීමක්වත් නෙවෙයි මෙතන තියෙන්නේ. **එන එන අරමුණට සිහිය පවත්වන එකයි**. ඒ **සිහිය** දියුණු

වෙන්වෙන් අන්ත අරමුණේ **සත්‍ය දකින එක** අන්ත **'විදර්ශනාවයි'**. සත්‍ය දකින තරමටම **'විපස්සනාවට'** අසුචෙතවා මෙයා අරමුණේ ඇලෙන්නේ නෑ, ගැටෙන්නේ නෑ. එහෙනම් **මේ හික්කුවක්**. ඒ මඟ යනකෙනා මේ කියන **ප්‍රතිපදාවේ** ඉන්නවා නම්, ඒ **ප්‍රතිපදාව ආර්යය ප්‍රතිපදාවක්**. අන්ත, **ශ්‍රමණ සූත්‍රය** තුළ පෙන්නනවා.

ස්කන්ධයේ **උදය - වැය දකින සීලයයි ආර්යය කාන්ත සීලය**. එහෙනම් ආර්යයවරු රකින සීලය කුමක්ද ? සිතට **එන අරමුණයි ස්කන්ධය කියන්නේ**, රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර විඤ්ඤාණයේ දැනගැනීම **අරමුණේ දැන ගැනීමයි**. ඒ කියන්නේ ස්කන්ධයේ **උදය - වැය ඇතිවන හැටියි, නැතිවන හැටියි දකිනවා** කියන්නේ. එහෙනම් සිතට එන අරමුණේ **ඇතිවීමයි, නැතිවීමයි. අරමුණ ප්‍රකට වෙත එකයි, අරමුණ හටගත් එකයි 'සමුදයේ අත්තගමංව' දකිනවා කියන්නේ**. අන්ත **'ඉති රූපං සමුදයේ - ඉති රූපං අත්තගමංව'** කියන නිවන්මඟ හමුවෙනවා. ඒ මඟ යනකෙනාගේ තමයි ආශ්‍රව කෙලෙස් කෂය වෙනවා කියන්නේ. ඒ කෙනාගේ **දිගටම ආශ්‍රව කෙලෙස් කෂය වී ගෙන යනවා**. අන්ත **අරහත්වය කරාම යනවා**. මේ මාගීයේ ගමන් කිරීමයි වැදගත් වෙන්නේ. සෝවාන්ද, සකදාගාමීද, අනාගාමී ද, අරහත්ද කියන එක නෙමෙයි **වැදගත් වෙන්නේ. මාගීයට ප්‍රවේශවීමයි**. මාගීයේ ඉන්නව නම් මහණෙනි, ගසක් ගඟට නැමී පවතින්නේ නම්, ඇලව පවතී නම් **ඒ ගස ගඟටමයි වැටෙන්නේ** කියලයි බුදුන් වහන්සේ කීව්වේ. අන්ත **නියත සම්බෝධිපරායනයයි** කීව්වේ ඕකටයි. මේ මාගීයේ යන කෙනායි නියත සම්බෝධිපරායනය කියන්නේ. දැන් වැටහෙනවා නේද ? මාගීයේ අපි ඉන්න ඕන. අපි මෙහෙණින් වහන්සේගෙන් අහපු ප්‍රශ්නය තමයි **මාගීයේ කොතනද ?** ඉන්නේ කියලා. එහෙනම් මෙහෙණින් වහන්සේ පවසන්න ඕන අපට **අරමුණු එනකොට මෙහෙමයි ආර්යයන් වහන්ස දැනෙන්නේ කියලා**. දැනෙන ආකාරයයි කියන්න ඕන.

ඉස්සර මට ගොඩක් කේන්ති ගිය කෙනෙක්, ගොඩක් ඇලීම් ගැටීම් තිබුණා. හැබැයි ආර්යයන් වහන්ස දැන් ඒවා ටිකින් ටික මෙහෙම මිදී මිදී යනවා. එහෙම නැත්නම් ආර්යයන් වහන්ස තාමත් ඒ ස්වභාවය මතු වෙනවා. මේ පිරිසිදුවට සිත දකින්න, ඒ අපේ කටයුතු කරනකොට ඒක දැන් සකස්වීගෙන යනවා, කුමක් හෝ පිළිතුරක් දියයුතු වෙනවා. ඒ පිළිතුර තමන්ට අවංක විය යුතුයි. යම්කිසි උපාද්‍ය හික්කුවකට අවංකව තමන්ගේ කමටහන තුල තමන්ගේ කෙලෙස්වල ස්වභාවය ඉස්මතු කරන්නේ නැත්නම් උපාද්‍ය හික්කුවට බැහැ කමටහන් දෙන්න. එහෙනම්

කමටහන් පිරිසිදු කරනවා කියන්නේ මේ උපාද්‍ය හික්කුවගේ කමටහන් ගැනට ඒ යෝගාවචර හික්කුවට තියෙනවා වගකීමක්. තමන්ගේ අවංකවම ස්වභාවය, අරමුණ දකින ස්වභාවය හෙළිකළ යුතුයි. මේ තමයි ඇත්තටම මාගියේ යන අයගේ සාකච්ඡා වෙන්නේ, එහෙම නැත්නම් අපි දෙතිස් කටාවලට අනුවෙනවා. එහෙනම් අපි මේ ධර්ම සාකච්ඡා කරනවා කියලා. අර ජාතක කටා කියන එකක් නෙවෙයි, මේ කරන්නේ. අපි මේ කරන්නේ මේ මාගිය පිරිසිදු කරගෙන, මේ ආධ්‍යාත්මය දියුණු කරගෙන, කෙලෙස් අඩුකර ගෙන මේ සසර දුකින් මිදෙන එකයි අපි අතර සාකච්ඡා වෙන්න ඕන.

බුදුන් වහන්සේ හැම තිස්සෙම සංඝයා වහන්සේලා සමග කරන සාකච්ඡා තුළ සුත්‍ර දේශනා පැහැදිලි කරන ආකාරය දිනා බැලුවාම, බුදුන් වහන්සේ ධර්මයයි දේශනා කරන්නේ, ධර්මය කියන්නේ මෙන්න මේ මාගියයි පැහැදිලි කරන්නේ, ධර්මය කියන්නේ දෙයක් නැති බවයි මේ හෙළි කරන්නේ. හැම තැනම දෙයක්, ආත්මීය දැනීමක් තියෙනවා නම්, මේ අනාත්ම ධර්මයක් බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. ධර්මය කියන්නේ දෙයක් නොවෙයි. ධර්මය දෙයක් කර නොගැනීමයි ධර්මය. එය දෙයක් කර නොගැනීම තුළයි අනාත්ම ධර්මය හමුවන්නේ. ඒ තුළ ආත්ම සංඥා තියෙන්න බෑ. අපිට ආත්ම සංඥා මතුවෙනවා නම්, ඒ දැකලා මිදෙන එකයි අනාත්ම ධර්මය දකිනවා කියන්නේ. දැන් එහෙනම් මෙහෙණින් වහන්සේට පැහැදිලියි.

අපි සාමාන්‍යයෙන් පෘතග්ජන ගිහිකෙනෙක් කටාකරනකොට සවන් දෙන්නේ ඔවුන්ගේ ස්වභාවය අනුවයි. හැබැයි අපි හික්කුවක් හෝ මෙහෙණින් වහන්සේ නමක් හරි, මාගියට ඇවිල්ලනේ ඉන්නේ. එහෙනම් අපි මාගිය ගැන කටා කරන්න ඕන. එතකොට තමයි, ඇත්තටම හික්කුවක් විදියට යන ගමන හදාගන්න එකයි වැදගත් වෙන්නේ. මේක ඉතිං ඇඳුම් මාරු කරන එකක් නෙවෙයි. ඇත්තටම මේ හික්කු සුත්‍රය බැලුවාමත් තේරෙනවා ශ්‍රමණ සුත්‍රය බැලුවාමත් තේරෙනවා. අරහත්ත සුත්‍රය, සම්බෝධි සුත්‍රය බැලුවාම තේරෙනවා මේ මාගිය මොකක්ද ? කියලා. සැබෑ හික්කුවක් වෙන්නේ අර බුදුන් වහන්සේ කියනවානේ 'ඒහි හික්කුභාවයෙන් පැවිද්ද උපසම්පදාව දරාගන්න කියලා ඔය වීවරේ.' අපි හික්කුවක් වෙන්නේ අපේ සිතේ අරමුණු දැකලා මිදෙනව නම් විතරයි. ඒ සිතේ අරමුණු දැකලා මිදෙන කෙනාට බුදුන් වහන්සේ ඒහි හික්කුභාවයෙන් පැවිද්ද උපසම්පදාව ලබාදෙනවා. ඒ හිසා අපි

සැබෑ හිඤ්ඤාවක් වෙන්න ඕන. අපි අපේ සිත තුළින් දැකලා ඒ අධ්‍යාත්මික ගමන යන හිඤ්ඤාවක් වෙන්න ඕන. එහෙම නැතුව සම්මුතිය තුළ වාර්තයක් කරනව වෙන්නබෑ. මෙහෙණින් වහන්ස අපි ලැජ්ජා වෙන්න ඕනනෑ. අපේ වයස, තරාතිරම අදාළ නෑ. අපිට මෙහෙණින් වහන්සේ නමක්ද, හිඤ්ඤාවක්ද, ගිහියෙක්ද, මුකුත්ම අදාළ නෑ, තරාතිරමි තියෙනව නම්, දැනෙනව නම් එතනත් ආත්ම සංඥාවමයි තියෙන්නේ, ඒ ආත්ම සංඥාව කියන්නේ පිරිහීමයි. එහෙනම් අපි ගාව තියෙන්න ඕන. නිර්මලව පැහැදිලි මාගීයක් තුළ කටයුතු කරන්න ඕන. දැන් මේ අහන්නේ මෙහෙණින් වහන්සේට දැනෙන ස්වභාවයයි. රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙසන් ස්වභාවයයි, එදිනෙදා කටයුතු කරනකොට, දැනෙන ස්වභාවය මෙහෙණින් වහන්ස තාම සිහිය එළඹිලා නැත්ද ? ඒ කියන්නේ.

මෙහෙණින් වහන්සේ : එදිනෙදා වැඩකටයුතු කරද්දී සිතට එන සිතුවිලි මට දැනෙනවා. කන්ද උඩට නගිද්දී ලොකු වෙහෙසක් වගේ දැනෙනවා. එතකොට මං හිතනවා සංසාර ගමන කොච්චර දුකක්ද ? කොහොම හරි වෙහෙසිලා මේ සංසාර ගමන කෙටි කරගන්න ඕන කියලා. ලොකු ද්වේශයක් ආවත් අර විදියට හිත හදාගෙන උඩට එනවා. ඉස්සර මට ද්වේශය හරියට ආවා. දැන්නම් ද්වේශය බොහෝ දුරට අඩුයි, එතකොට දැනෙනවා. පරිසරය බැලුවහම සාන්ත පරිසරයක් තියෙන්නේ බොහෝ දුරට. ගහකොලත් නිහඬව ඉන්නවා. අපේ හිතත් ඒ වගේනේ, අපේ හිතේ තියෙන කෙලෙස් අයිත්තර ගන්න පුළුවන් නේද ? කියලා හිතෙනවා, දැනගැනීමක් එහෙම තියෙනවා. හිතේ තියෙන ස්වභාවය පැහැදිලි කරන්න තේරෙන්නේ නැති ගතියක් තියෙන්නේ ආර්යයන් වහන්ස. සිතේ තියෙන ස්වභාවය මෙහෙමයි කියලා කියන්න බයක් වගේ තියෙනවා කථා කරනකොට.

ආර්යයන් වහන්සේ : “දැන් මෙහෙණින් වහන්සේට මේ මොහොතේ ජේන්නේ මොනවද ? මෙහෙණින් වහන්සේ ඉස්සරහ තියෙන්නේ මොනවද ? අෂ්ටික් තියෙන්නේ මොනවද.

මෙහෙණින් වහන්සේ : ඉස්සරහ බෝධිත් වහන්සේ තියෙන්නේ, තව කොඩි වැලුන් තියෙනවා, බෝමළුවේ තැන තැන තණකොළ ගස් තියෙනවා, අවට ගස් තියෙනවා, අෂ්ටික් කන්දක් තියෙනවා. ඒකේ රබර් ගස් තියෙනවා. කැළෑව තියෙනවා. පහළ දොළ පාරක් ගලා බසින සද්දයක් ඇහෙනවා.

ආර්යයන් වහන්ස : හුදකලා පරිසරයක්. මෙහෙණින් වහන්සේට අවදිමත් ස්වභාවයක් තියෙනවද? මේ ධර්මයතුළ. අපට දැනෙන්නේ මෙහෙණින් වහන්සේට ධර්මය තුළ නිදා ගතියක් තියෙන බවත්, අධ්‍යාත්මිකව මෙහෙණින් වහන්සේ ධර්මය මෙහෙති කරනව අඩුද ? එහි අඩුවක් පෙනෙන්නේ, ඒ වාගේ ස්වභාවයක් දැනෙනවා. අපි කියන්නේ මෙහෙණින් වහන්සේට **ධර්මය නව ශ්‍රවණය වෙන්නන් ඕන, මෙහෙති වෙන්නන් ඕන,** අපි ඉංග්‍රීසියෙන් කියනවා “ගෝ” එකක් නෑ කියලා, ගමනක් නෑ කියලා, එහෙම වුනොත් එකතැන පල්වෙනවා. මෙහෙණින් වහන්සේ ආශ්‍රව කෙලෙස් ක්‍ෂයවන මඟක් යනවා කියන්නේ **ගමනක් යනඑකක් වගේ නේද ? ටිකක්.** ආශ්‍රව, කෙලෙස් ප්‍රභීත වේගෙන යනකොට,

“නිබ්බිදන්නි, විරාගන්නි - විරාගන්නි නිරෝධංති පටිනිස්සානුපස්සී” මේ ගමන යනවනේ හැමෝම, නිවන් මග යනවා කියන්නේ ඕකටනේ. මෙහෙණින් වහන්සේ ඒ ගමන පොඩ්ඩක් හෙමින් වගේ. මේ ධර්මය ගොඩක් වැදගත් වන්නේ **මෙහෙති කරන එකයි.** අපේ දේශනාවල යනවා මෙහෙණින් වහන්සේලා සමග කරන සාකච්ඡා. ඒව ගොඩක් දියුණු මට්ටමකින් තියෙනවා. ගොඩක් වෙලාවට අපි මෙහෙණින් වහන්සේලාට අධ්‍යාත්මිකව ටිකක් දියුණු, ගැඹුරු තැනින් අපි ආමන්ත්‍රණය කරනවා, පෙන්නල දෙන්න උත්සහ කරනව. ඒකට හේතුව මෙහෙණින් වහන්සේලාගේම දියුණුව සඳහා, මාගීය තුල කෙලෙස් **ක්‍ෂය වන මගනේ දියුණුව කියන්නේ.** අන්න එතන කෙලෙස් සිටින තැන් පෙන්නල දෙන්න උත්සහ කරනවා. **කෙලෙස් ක්‍ෂයවෙන්නේ මෙන්න මේ විදියට කියලා පෙන්නලා දෙන්න උත්සහ කරනවා.** මෙහෙණින් වහන්සේලා ඒ මඟ යන බව අපි දන්නවා. මෙහෙණින් වහන්සේලාගේ කෙලෙස් ක්‍ෂයවෙන්න **මේ පැහැදිලි කිරීම් හේතුවෙන බව** අපට පැහැදිලි වෙනවා. සාකච්ඡා තුළින් මෙහෙණින් වහන්සේට කලින් තිබුණ නිදිමත ගතියක්, දැන් ඒ ගතිය අඩු බව දැනෙනවා. කොහොමද ඔබ වහන්සේ අපට ඒ බව පැහැදිලි කරන්නේ.

මෙහෙණින් වහන්සේ : ඔබ වහන්සේගේ ධර්ම දේශනා අහන්න පටන් ගත්තට පස්සේ අවදිවීමක් වගේ ඇතිවෙලා තියෙනවා. මොකද දැන් මේක දැනගන්න ඕන දෙයක්ද ? නිතර විමසා බලන්න ඕන හිතක්, මේක මෙහෙමයි නේද ? මේ විදියට හිතලා හිත දියුණු කරගෙන මේක මට අවබෝධ කරගන්න ඕන කියන හැඟීමක් මට ඇතිවෙලා තියෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : මුළු සමාජයටම තියෙන ගැටළුවක් **බුද්ධ දර්ශනය පිරිසිදු නොවීම**. භාවනා කළාට කමක් නෑ, දර්ශන අවබෝධය තියෙන කෙනෙක්. දර්ශන අවබෝධය තියෙන කෙනාට මොන භාවනා කළත් එයා **විදර්ශනය හරහා නිවන්මඟ යනවා**. මොකද එයා දර්ශන අවබෝධය දකිනවා **"විනෝය ලෝකේ"** කියන එක දකිනවා. **ලෝකයක් නැතිබව**. දර්ශන අවබෝධය තුළ **ආත්ම සංඥාව කියන එකත් එයාට දැනෙනවා**, දෙයක් කියලා දැනෙන කොටම **ආත්ම සංඥාව කියලා**. එහෙනම් දෙයක් කියලා වටිනාකමක් ඇලීමක්, ආසාවක්, හැඟීමක්, ගැටීමක් නැතිව එයා **සිහියට අවදි වෙනවා අරමුණු වලට**. ඊට පස්සේ අරමුණුවලට දුවන එක **නවතිනවා**. මොකද **අන්තර්ගතයේ සිත පේන්න ගන්නවා**. තමන්ගේ සිතේ නේද මේ කෙලෙස් තියෙන්නේ, මේ T.V. එක බලන් සිටියට අපේ රාග, ද්වේශ, මෝහ නේද? අවුස්ස ගන්නේ.

මෙහෙණින් වහන්සේ : ආර්යයන් වහන්සේ මේ දකින්නේ තමාගේම සිත නේද? කියලා දැනෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : දැන් මෙහෙණින් වහන්සේට දැනෙන්න අරගෙන තියෙනවා. **ඒක තමයි දියුණුව කියන්නේ. අර නිදාගෙන සිටිය අය නැගිටිනවා වගේ නේද?** මෙහෙණින් වහන්සේටත් එහෙම දෙයක් වෙලා තියෙනවා නේද? බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරපු මඟ හමුවුණා කියන්නේ ඒක ලොකු දෙයක්නේ. දැන් කොහොමත් අවදිමත් ස්වභාවයක් තියෙනවා. නින්ද අඩුයි. **දැන් සිතට අවධානය යොමු වෙනවා**. දැන් එක්කෝ ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්න හිතෙනවා, නැත්නම් සිත දකින්න සිතෙනවා. **සිතට සිහිය කොහොමත් වැඩකරන්න පටන් ගන්නවා**. ඒක තමයි ධර්මය ශ්‍රවණය ඉතාම වැදගත්. අපි ඒක හොඳට දකිනවා. මොකද අපි දේශනා **150 විතර අහපු හැමෝම මාගීයේ ගොඩක් දියුණුවෙලා තියෙනවා**. අපිට ගොඩක් දෙනෙක් කපාකළා. අපි කීපදෙනෙක්ගේ පොඩි සමීක්ෂණයක් කළා. ඒකෙන් අපිට තේරුණා දේශනා 100, 150 ක් විතර අහපු අය තමයි, **ඒ අය ගොඩක් අධ්‍යාත්මික දියුණුවක් තියෙනවා** ඒකට හේතුවෙලා තියෙන්නේ **"සද්ධර්ම ශ්‍රවණයමයි"** ඒ අයගෙන් අවබෝධය වැඩියි. ඒ අවබෝධ තුළ ඒ අය දන්නවා **රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ප්‍රහීන වෙන මඟ මොකක්ද කියලා**. ඒකට දේශනා ඇසීමයි වැදගත් වෙන්නේ.

අපි මේ විද්‍යුත් මාධ්‍යය භාවිතා කරන්න ඕන අපට ඵලදායී විදියට. අපි මේ විද්‍යුත් මාධ්‍යය **මාගීයට උචිත විදියට භාවිතා කරන්න ඕන.** කෙලෙස් ස්වභාවය වැඩි කරගන්න විද්‍යුත් මාධ්‍යය භාවිතා කරන්න හොඳ නැහැ. මේ මාධ්‍යය පාවිච්චි කරන්න ඕන, **පිහිය පාවිච්චි කරන විදියට.** පිහිය අත කපාගන්න නෙවෙයිනේ පාවිච්චි කරන්නේ ? පිහිය අපි පාවිච්චි කරන්නේ ඵලදායී දේකටයි. හැබැයි ඒ පිහිටි අනවශ්‍ය විදියට පාවිච්චි කළොත් අපේ ජීවිතත් හැඩවෙනවා. අන්න ඒ වගේ තමයි මේ විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාවිතා කරන්නේ. මේවා පාවිච්චි කරන්න ඕන. **අපේ රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් අඩුවන ක්‍රමයකටයි,** කෙලෙස් නිවාගන්න මඟට පාවිච්චි කරන එකයි. එහෙම කෙනෙකුට මේ ෆෝන් එක හුඟක් වටිනවා. මෙහෙණින් වහන්සේ අපට නැවත ගන්නකොට **අත්දැකීම් ප්‍රකාශ කරන්න ඕන.** සමහර මෙහෙණින් වහන්සේලා ඇවිදිනකොට, ශබ්ද එනකොට ඇලෙන, ගැටෙන ස්වභාවය වෙන්න මේ විදියට **මිදුනා** ආර්යයන් වහන්ස කියලා. ඒ මෙහෙණින් වහන්සේලාගේ විදිනෙදා කටයුතු කරන විට ඒ අයට ලැබෙන අත්දැකීම් ප්‍රකාශ කරනවා. එතකොට අපිට තේරෙනවා. ඒ මෙහෙණින් වහන්සේලාගේ **අවබෝධය කොපමණ දුරට පැමිණිලාද** කියලා. **මෙහෙණින් වහන්සේන් අන්න ඒ වගේ අඳුරගන්න ඕන,** ගමනක් තියෙන කෙනෙකුට විතරයි ඒ විදියට කියන්න පුළුවන් වෙන්නේ. අපි යනවා ගමනක්. ඒ නිසා **සිහිය එළඹෙන්න ඕන, ඒ නිසා සවිමත්ව එයා යනවා.** බුදුන් වහන්සේ ඕය වචනේ හරියට කියනවා. **"සති සම්පජනනය" කියන එක.** සතිමත්ව කටයුතු කරනව කියන එක. ඒ තමයි අපිට වෙන්න ඕන දේ. අපි එක **විශේෂ ඉල්ලීමක් කරනවා** හිතඉන්න වහන්සේලාගෙනුත්, මෙහෙණින් වහන්සේලාගෙනුත්.

අපට, අද සමාජයේ පිරිහීම වැඩක් නෑ, පිරිහිනු කෙනා වයා ඒක හදාගනී, ඒවා ගැන කථා කිරීමෙන් පලක් නෑ. නමුත් මාගීයේ යනකෙනා **සෘජු** වෙන්න ඕන. **සක්ඛෝ, සෘජුකෝ, උජුකෝ ගමන යන්න ඕන.** ඒ කියන්නේ අපට වැනි වැනි මේ ගමන යන්න බෑ. එහෙනම් මේ කෙලෙස් ඝෂයවෙන මඟට සෘජුව යන්න ඕන. අන්න එතනයි සෘජුභාවය තියෙන්නේ නේද ? ඒ ගමනක් අපි යන්න ඕන ඉතිං අපි. මේ මඟ යන කෙනෙක් ඒකාන්තයෙන්ම විය හඳුනාගෙන යන්න ඕන. **අපි දැන් වන්දනා කරනවා නේද සක්ඛෝ, සෘජුකෝ, උජුකෝ** කියලා. ඉතිං ඒ ගමනත් **ප්‍රායෝගිකව යන්න ඕන,** අපි මීට වඩා ශක්තිමත් වෙන්න ඕන, **අධ්‍යාත්මිකව ශක්තිමත්** වෙන්න ඕන, අපේ මාගීය **අපට පිරිසිදුව දැනෙන්න ඕන.** අපිට බැහුම් අහගෙන ගියත්

එකයි, බුදුන් වහන්සේ **"තුවිල පෝටිල"** කියලා කිව්වේ නැත්නම් පෝටිල හිඤ්ච රහත් වෙන්නේනෑ, හැමදාම මාන්නෙන් ඉන්නවා මම තමයි මුදුනා කියලා, අපිට වර්ත ස්වභාවවත් අදාළ නෑ, අපි බලන්නේ **අධ්‍යාත්මික කෙලෙස් ක්‍ෂයවන මඟට බැහැරද කියලා**. ඒ මඟ යනවා නම් එයා කොච්චර පිරිහිලා හිටියත් එයා නිවන් මඟට යනව නම් එයා දියුණුව කරායනවා. **අංගුලිමාල මිනීමරුවෙක් උනත් එයා රහත්වෙනවනේ**. එතකොට අංගුලිමාල මිනීමරුවෙක්නේ. ඒ වුනත් උන්වහන්සේ දෙන මාගී උපදේශයෙන් වැදගත් වන්නේ, **මේ මොහොත, අතීත සංඥාවලින් වැහෙනවනේ, අතීතයේ මිනීමරුවෙක්නේ, ඒක නවත්වන්න අමාරුයි**. නමුත් බුදුන්වහන්සේ අංගුලිමාලට දෙන කමටහන **අරමුණු කරලම තිබිලම තියෙනවා**. මෙයා හැම තිස්සෙම මිනීමරුවෙක් කියන සංඥාවේ ඉඳලා තියෙනවා. ඒ සංඥාව තියෙන නිසා තමයි වේදනාවෙන් කෑගහන, දරු පුසුති වේදනාවෙන් කෑගහන ඒ මවට, ඒ තැනැත්තියට උදව් කරන්න **ඔබයි සුදුස්සා කියලා බුදුන් වහන්සේ වදාළේ**. ඔබ අධිෂ්ඨාන කරන්න කිසි දවසක මම කෙනෙක් මරලා නෑ කියලා. **ස්වාමීනී මම කොහොමද එහෙම කරන්නේ**. මම කොච්චර නම් මිනීමරු තියෙනවද ? **අංගුලිමාල ඔබ හිඤ්චක් විදියට සිටියදී මිනීමරු තියෙනවද ?** අන්න එතකොට තමයි තේරෙන්නේ **හිඤ්ච කියන්නේ මේ මොහොතේ මේ සිතට සිතිය එළඹගත් කෙනා**. එහෙනම් අතීත සිතුවිලි මේ සිතුවිලි වලින් වැහෙන්න විදියක් නෑ.

එහෙනම් මේ මොහොතේ **හැම සිතක්ම ප්‍රභාෂ්වර වෙන්න ඕන**, හැම සිතකටම **සිහි එළඹගන්නවා කියන්නේ අතීතයත් මේ මොහොත් සිතක් පමණි** කියන එක. එහෙනම් අතීතයෙන් පලක් නෑ. **"අතීතං නාපග්ගමෙතය"** අතීතය ගිහිල්ලා ඉවරයි. **"අප්පටිකංඛෙ අනාගතා"** අනාගතේ තාම ඇවිල්ලා නෑ, වර්තමානයේ මේ සිතමයි, අන්න **ක්ෂණ සම්පත්තියට** එනවා.

ඒ පෙර සිත් කඳු පිලිවෙල **දැක්කේ නැත්නම් ඒක එන්නේ නෑ 'පුබ්බේ නිවාසානුස්සති ඤාණය'**, පෙර සිත් කඳු පිලිවෙල දකින්න විපැයි. **ඒ දකින කෙනායි මොහොතට අවදි වෙන්නේ**. අතීත සිතුවිලි වලින් වැහිච්ච ගමන් මේ සිත **කිලිටි වෙනවා**, අර ප්‍රභාෂ්වර සිත නැතිවෙනවා. ඒ **'උපක්ලේෂය උපකිලිට්ටික් වෙනවා'**, උපක්ලේඛ වලින් වැහිලා යනවා මේ ස්වභාවය. මේ අවදිමත් ස්වභාවය තියෙන්න ඕන, අපි ගාව හැම තිස්සෙම. ඒකයි මෙහෙණින් වහන්සේට කිව්වේ අවදිමත් බව, අපට තේරෙනවා එය මෙහෙණින් වහන්සේගෙන් මතුවෙන්න ඕන කියලා. ඒක මතුවන්න තමයි **මේ හැමදේම දේශනා කළේ**, වර්තමාන මොහොතට

අවදිවෙන්න ඕන. අපි දැන් මොහොතට අවදිය කියලා දානවනේ මේ දේශනා. **අන්න ඒ අවදීමත් ස්වභාවය මේ හිනෙන් නැගිටිනවා වගේනේ.** මේ දැන් අඹගස් තියෙනවා, නාගස් තියෙනවා, නුග ගස් තියෙනවා, දරුවෝ ඉන්නවා, ගෙවල් තියෙනවා කියන්නේ **හිනසක් බලනකොට, ඒ හිනෙන් නැගිටිනවා කියන්නේ අන්න මේ මොහොතට අවදිවෙනවා, සතිමත් වෙනවා.**

මෙහෙණින් වහන්සේ : දැන් ලොකු අවදියක් මේ මොහොතේ වුන ආර්යයන් වහන්ස,

ආර්යයන් වහන්සේ : සිහි ච්ඡෛනවා දැන් අර ප්‍රඥාලෝකය වගේ එකක් දැනෙනවා, දැන් ඔන්න **මහා ආලෝකයක් දැනෙනවා. 'වක්ඛුං උදසාදී, ඤාණං උදසාදී, විද්‍යා උදසාදී, ආලෝකේ උදසාදී' දැන් මේ මොහොතේම සිදුවෙනවා.**

මෙහෙණින් වහන්සේ : දැන් පැහැදිලිවම කියන්න පුළුවන්වගේ ගතියක් ඇතිවුණා. සාදු ! සාදු !

ආර්යයන් වහන්සේ : දැන් අමුතු ප්‍රබෝමත් ගතියක් ඇතිවුණා එක මොහොතෙම, මෙහෙණින් වහන්සේ ඒ චිරිය ඇති කරගන්න. අධ්‍යාත්මික ගමන තුල තියෙන විෂය කියන්නේ මේ පෘතග්පන භූමියේ තියෙන විෂය නොවෙයි. **මේක දුකින් තියෙන ඕනකම විත්ත අභ්‍යන්තරයෙන්ම එනවා. "වන්දං ජනේති වායමති - විෂයන් ආරහති - විත්තං පග්ගහති"** කියන සතර සමයක් ප්‍රධාන විෂය ඇතිවෙනවා.

මෙහෙණින් වහන්සේ : විෂය ඇත්තටම ඇතිවුණා මේ මොහොතේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : හොඳට නාලා පිරිසිදු වෙලා, ප්‍රබෝධමත් සිතින්, දැන් ඉතිං රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ක්‍ෂය වන මග යන්න ඕන. කම්මැලියට, අලසයට මේ ගමන නෑ, බුදුන් වහන්සේ පැහැදිලි කරනවා.

මෙහෙණින් වහන්සේ : දැන් නාලා පිරිසිදු වෙලා, හිතට හරිම සැහැල්ලුයි. බෝධිත් වහන්සේ ලගට වෙලා මේක අහනවා කියලා හිතුවා ආර්යයන් වහන්ස. අවට පරිසරය නිහඬවම අහගෙන ඉන්න ගතියක් වගේ දැනෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : හරි ප්‍රභාෂ්වර ගතියක් දැනෙනවා ඇති මේ වේලාවේ. **සතිමත්ව මාගීය තුළ යනකොට, හැම මොහොතකම කෙලෙස් ස්වභාවය තමන්ට දැනෙන්න ඕන.** කෙලෙස් ස්වභාවය දැනෙන්නේ නෑ කියන්නේ එතනත් තියෙනව පොඩි දෝසයක්. තමන්ට දැනෙනව නම් මේ ආත්මීය ගතියක් තියෙනවා කියලා, නැත්නම් නිවන් නිවන් ගන්නක් නෑනේ. ගන්නක් තියෙනවා නම්නේ, නිවන් ඕන. **ඒ කියන්නේ තමන්ගේ ගින්නම දැක්වන ඕන. අවිද්‍යා භූමියෙයි ගින්න තියෙන්නේ.** ඒ තිසයි අපි ගාව ගින්නක් තියෙනවා කියන්නේ. එහෙනම් අපි ගාව කෙලෙස් තියෙනවා. කෙලෙස් තියෙනවා නම් තමයි නිවන්නත් තියෙන්නේ. මෙහෙණින් වහන්සේගේම කෙලෙස් දැක්වන සිතිය එළඹගන්න ඕන. **හොඳ සිතියක් අවදි කරගන්න තියෙනවා.** ඒක තමයි වෙන්න ඕන. සමහර වෙලාවට අපි භාවනාවට යනවිට **සමථය ටිකක්** වඩන විට ඒකත් උපාදානයවෙන වෙලාවල් තියෙනවා. සමහරවෙලාවට **ඒකත් බලගැන්වෙනවා.** මේ සිත ඇවිල්ලා **ප්‍රතිකම්පන වලින් හැදෙන්නේ.** අපි මේ නිතරම පවත්වන්නේ **සංඥා අභිසංකරණයක්නේ.** අන්න ඒ අභිසංකරණයට **අනුවෙනවා කියන්නේ, ඒක බලගැන්වෙනවා,** ඒකයි අපි සමථය කරනකොට **නිදිමත එන්නේ.** ඒක ඕනවට **වැඩිය** කරන්න බෑ. මොකද මේ **සමථ - විපස්සනා යුගනන්දන් ගමනක්.** මේක ඇත්තටම මාර මාර යුද්ධයක්. මේ මාරයා එනවා **නිදිමත වෙලා.** එතකොට කොහොමද මාර යුද්ධය කරන්නේ නින්ද ගිහිල්ලා. මෙතනදී හැමදේම වැදගත් වෙනවා. අපි කරන්නේ **ආත්ම සංඥාව දුරුකරන යුද්ධයක්.** ඒකට සමහර වෙලාවට, සමථයත් වැදගත්. නිත විසිරෙනවා නම් පොඩ්ඩක් **සතිනිමිත්තට ඒකාග්‍ර** කරගන්න ඕන.

ඒක ඕනෑවට වැඩිය ගියොත් ඒක නිදිමතට එනවා, ඒ කියන්නේ **එතනත් රැවටිලා ඉන්නේ.** දන්නේම නැතුව සිත යනවා **විඤ්ඤාණ මායාවට රැවටිලා.** එයා ඇදගන්නවා කොහොම හරි, එයාට අරමුණු නැතුව ඉන්නත් බෑ. එයා අරමුණු හොයනවා. හැබැයි එයාට දෙන්න ඕන **නිවන් දකින අරමුණුමයි, එයාට දෙන්න ඕන ආත්ම සංඥාව දුරුකරන අරමුණුමයි.** එයා බලන්නේ ආත්ම සංඥාව **අල්ලගන්නමයි හැම තිස්සෙම කොහෙන් හරි.** එක්කෝ **නිහැඬියාව බිඳින්න,** එක්කෝ **කථාවට යන්න,** එක්කෝ **මොකක් හරි, නිදියගන්න හරි,** එක්කෝ **භාවනා කරන්න ගියොත් නිදියගන්න හිතෙනවා,** එයා සිතිය එළඹ ගිටියොත් සිතිය දුවන්න ගන්නවා. ඔය වගේ **විඤ්ඤාණ මායාව** අපිව යුද්ධයක් කරවන්න හදනවා නම්

නිවන් මඟ. අපි මේ යුද්ධය, යුද්ධයක් විදියටම කරන්න ඕන. අපි මේ ආත්ම සංඥාව දරැකරන මඟ කියලා හඳුනාගෙන යුද්ධයක් හැටියට කරන්න ඕන. එහෙනම් පින්වත් පින්වතුනි කියලා කරන්න ගියොත් එහෙනම් කවුරුත් නිවන් දැකින්නේ නෑ. ඩුදුන් වහන්සේවත් කරපු නැති දේවල් මේ කරන්නේ අපිට අවශ්‍ය නෑ ඒව කරන්න. අපට අවශ්‍ය **නිවන් මඟ පෙන්නන්න, කෙලෙස් පෙන්නන්න, කෙලෙස් ක්‍ෂයවෙන මඟ පෙන්නන්න.** ඒ මඟ නිහඬවම ගමන් කරන්න ඕන. ඒක අපි පෙන්නන්න ඕන.

මේක දේශනයක් විදියට කතා කරන්න වෙනවා. අපි දේශනයේ දී කතා කළාට සාමාන්‍යයෙන් අපි නිහඬව ඉන්නේ. අපිව දැකින්න හම්බවෙන්නේ නෑ. නමුත් අපි කතා කරනවා, හැඳැරියි රැවටෙන්න එපා කියලයි කියන්නේ, ඒකයි අපි කිසිවෙක් හමුකොට්ටි ඉන්නේ. අපට පුළුවන් සෙනඟ ගොඩේ හැමෝම වගේ ඔය කෙලෙස් ගොට්ටටම පහින්න. තනිකරම අපි දැකින්නේ කෙලෙස් මඩ ගොහොරක්වගේ. අපිට අවශ්‍ය නෑ ඔය මඩගොහොරට පහින්න. ඒකයි අපි හුදකලාවේ, පාඩුවේ, නිහඬව ඉන්නේ. අහික් අයට පිලිසරණක් වෙන්න ඕන නිසා මේ විදියට කතා කරන්නේ. ඇත්තටම අපි දැනගන්න ඕන. මේ කරන්නේ කෙලෙස් යුද්ධයක් ඔබ. ඒ කෙලෙස් යුද්ධය **එනවා එක එක විදියට.** සමහර වෙලාවට ඔය 'ත්‍රිපිටක' පොත්හෙම තියෙනවානම් **ගොඩක් වටිනවා.** මොකද එතන තියෙනවා. **"ථේර - ථේරී ගාථා"** ථේර - ථේරී කියන්නේ ගාථා නෙවෙයි. මෙහෙණින් වහන්සේලාගේ **කථාවස්තු** තියෙනවා. එයාලා ධර්මය තුළ කටයුතු කරපු ආකාරය තියෙනවා. ඒකත් අරගෙන වෙන වෙන මොනවා හරි කියවන්න ගත්තොත් **ඒ මාරයාම තමයි,** ඒකත් අර ගෝන් එක වගේම තමයි. අර ඩෙල්ල කැපෙනවා වගේ දෙයක් මේකෙත්වෙනවා. දැනුම වැඩිකරගන්න ගියොත්, තව ලෙඩක් හැදෙනවා. හැම එකම **මාර සංඥාවක් එනවා,** හැම පැත්තෙන්ම. **මමනේ නිතන්නේ,** හැම පැත්තෙම මාරයා. සතර ඉරියව්වෙම මාරයා.

මෙහෙණින් වහන්සේ : ඔබ වහන්සේගේ දේශනා තමයි වැඩිපුර වටින්නේ ආර්යයන් වහන්ස. ඔබ වහන්සේගේ "ඩුද්ධෝත්පාදෝ" දේශනා නිතර නිතර වැඩිපුර ඇසීමෙන් ගොඩක්ම මේවා පැහැදිලි වෙනවා, වැටහෙනවා, සිතට සුවයක් දැනෙනවා. මට නිතෙනවා අපට ඩුදු කෙනෙක් ලැබුණා නේද ? කියලා.

ආර්යයන් වහන්සේ : දේශනා ශ්‍රවණය කරනකොට **අධිකාරික දියුණුවට** අසන දේවල් මතක් වෙනවා, එළියේ නෙමෙයි හේද මේ කථාව, **මේ සිතේ හේද ? මේ සිතුවිලි මගේම ඒවා හේද ? එළියේ තියෙන ඒවා නොවෙයි හේද ? හැම එකම තමන්ගේ පැත්තට ෆෝකස් වෙනවා,** පේන්න ගන්නව. නැත්නම් ඔය ඔතන ඉන්න පරිසරයේ ස්වභාවය විදියට වටපිටාව ඕක ලස්සනයි කියලා බලන්න ගියොත් නිවන් මඟ ඉවරයි. කෙල්ලෙසයක් වැඩිවෙලා මාර සංඥාව ඇතිවෙනවා. **සතර ඉරියව්වෙම ඉන්න විදියක් නෑහේ. ඔය විදියට කියයි. කොහොමද ? සතර ඉරියව්වෙම මාරයා ඉන්නේ. ඔව්, සතර ඉරියව්වේම මාරයා ඉන්නවනේ.** ඒක හින්දා මාරයන් එක්ක, අවබෝධයෙන් ඉන්න ඕන. මාරයා ඉස්මතු වෙන්නේ කොතනද ? අන්න එතන **ගන්න ඕන මාර සංඥාව නෙවෙයි, අපි අතින් පැත්තට යන්නඕන.** ආත්ම සංඥාවයි මාර සංඥාව. ආත්ම සංඥාවට අපි යනවා කියන්නේ **ගින්නකට පතින්න යනවා,** ඒ ආත්ම සංඥාව තුල ගිනිගන්නවා. ආත්ම සංඥාවෙන් **මිදිලා යනකොට හරිම සාන්ත ස්වභාවයකට එනවා, දැන් කෙලෙස් නෑ වගේ දැනෙනවා,** කිසිම දෙයක් දැනෙන්නේ නැති ස්වභාවයකට. අන්න එතකොට පල්ලෙහා **කඩේට යන්න තියෙන්නේ.** අන්න එතකොට කඩේට යනකොට කෙලෙස් එනවා නම් හොඳටම පේනවා. පහළට යන්නේ කෙලෙස් තියෙනවාද? දකින්න වෙන දේකට නෙවෙයි. **ඒ යන්නේ බඩුගන්න නෙවෙයි, කෙලෙස් දකින්නයි.** ආයින් ඔන්න **තමන්ගේම කෙලෙස් දකිනවා බඩු මුට්ටු දකිනකොට, කෑම ජේනකොට, නොයෙක් බඩු ජේනකොට** ඔන්න කෙලෙස් ඇවිස්සිලා ආයි උඩට යන්නේ ඒක නැති කරගන්න මම හිතුවේ කෙලෙස් නෑ කියලා, නමුත් මේ කෙලෙස් පෙරේතයා මේක ඇතුලෙ ඉන්නේ, මේ යකාව ඉතුරු කරන්න හොඳ නෑහේ කියනා හිතහිතා උඩට යන්නේ, **තමන් තමන්ටම බැනබැන යන්නේ බලනකොට.** ඒක කාටවත් කියාගන්නබෑ. අර බුදුන්වහන්සේ කරපුවාවගේ වැඩක්.

අර කිව්වේ, **තණ්හා, රහි, රඟා** මාරදූවරු තිදෙනා **මේ ආත්ම සංඥාවනේ. මාරමාර, ස්කන්ධ මාර, ක්ලේස මාර, අභිසංඛාර මාර, දේව පුත්‍ර මාර** බුදුන් වහන්සේ කියන්නේ, ඉතිං මේ ඇතුලතේ මාරයා ඉන්නේ. මෙයත් එක්කනේ මේ ගමන යන්නේ. මාරයා දාලා මං එනවද ? මාර කථාවක්නේ ඒක. **නමුත් මාරයා දාලා එන්න බෑ පස්සෙන්ම ඇවිල්ලා ප්‍රභම ඉන්නවා හිටගෙන. ඔව් තමන්ගේ ආත්මයම තමයි මාරයා කියන්නේ.** මේ කෙලෙස් ඤාය වෙන්න වෙන්න පුදුම සාන්ත ගතියක්

දැනෙනවා. හැබැයි මේ සිහිය හොඳට අවදිකරගෙන යන්න ඕන මේ ගමන. හැබැයි යනකොට මෙහෙණින් වනන්ස පුදුම සාන්ත ගතියක්. **"ඒතං සානතං - ඒතං ප්‍රණීතං"** කියන තැනට එනව. වයමයි සාන්ත - වයමයි 'ප්‍රණීත' ඇත්තටම මේ බුද්ධ දේශනා නැතිවුණා නම් වැඩක් නෑ කියලා හිතෙනවා, බුද්ධ දේශනා අපිට පුදුම ශක්තියක් ගෙනලේලා දෙනවා. **"ඒතං සාන්තං - ඒතං ප්‍රණීතං - යදිදං සබ්බ සංඛාර සමථෝ"** සියලු සිතුවිලි සමථය වුන තැන ඒ මහා ශාන්ත ප්‍රණීත සුවය දැනෙනවා. **"සබ්බපදී - පටිභිස්සග්ගෝ"** කියනකොට මෙතෙක් අපි ළඟ තියෙන උපාදාය ගොඩ ලිහිලා යන බව දැනෙනවා.

"විරාගෝ - නිරෝධෝ - නිබ්බාණෝ" අන්න ටිකටික ක්‍ෂයවෙලා යනවා **"තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ, නිරෝධෝ, නිබ්බාණෝ"** කොයිතරම් වටිනවද? අපි දක්‍ෂ වෙන්න ඕන. සමථය අවශ්‍ය වෙලාවට පොඩ්ඩක් කරන්න, කමක් නෑ. හැබැයි, රුවටෙන්න විපා. ඒක අවශ්‍ය වෙන්නේ **විදුර්ගනාවට, හිත විසිරෙන කොට**. හැබැයි සමහර වෙලාවට ධර්මය අනවශ්‍ය දේවල් වගේ එනකොට සමථය, වගේ දේවල් පොඩ්ඩක් පිහිටට ගන්න. ඒකත් බැරෙනම් **ධම්මධීති ඤාණය** පැත්තට යන්න. එක්කෝ ධර්මය ලියන්න ගන්න. නැත්නම් ත්‍රිපිටක පොතක් තියාගෙන කියවන්න ගන්න එක පොතක් තිබුණා නම් ඇති, ඕක කියවන්නේ **දැනුම වැඩිකර ගන්න නොවේ**. ඒක ගත්තේ **තමන්ගේ ආත්ම සංඥාව එනකොට ගලවගන්න**. ත්‍රිපිටකය එක පොතක් තිබුණම ඇති කියන්නේ, **තමන්ට ඔය මොනව හරි පරණ ඒවා, ගෙදර ඒවා මතක් වෙන කොට අර පොත අරගන්න, සූත්‍රයක් අරගෙන බලනවා. නිවන් මඟනේ තියෙන්නේ. අන්න එනකොට අරක අමතක වෙලා මේකට අවධානය එනවා එහෙම නැත්නම් ධර්මය ශ්‍රවණය කරනවා, එනකොට අරක නැතිවෙලා යනවා. අර එන එන ඒව, නැත්නම් ඒවා පස්සේ ගිහිල්ලා අපි අතරමං වෙනවා. මේක අපි භාවිතා කරනවා විතරයි. ඒකත් උපාදාන කරගත් නෑ, ඒකත් ඕනවට වඩා පිස්සුවක් කරගන්නෑ, දැන් කිසිම ගැටලුවක් නෑ. තෙරුවන් සරණයි.**

9 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය

සත්‍ය ධර්මය අවදිවිය

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, මම මීට මාස කීපයකටත් පෙර කථා කළා. මම මේ හැම මොහොතකම එන අරමුණු දකිනවා. දැනෙනවා, ඇඳෙනවා, පෙනෙනවා. ඒ වුණාට ඒක මම දකිනවා ඇත්තක් නැති බව. ජේන දෙයක් තිබුනට එතන යථා ස්වභාවය දකිනවා. නාම - රූප පරිච්ඡේදයෙන් ඒක හොඳටම පැහැදිලියි. පෙනුන බවක් තිබ්බට ඒකෙ දෙයක් නැහැ ගන්න. ඒ මොහොතෙක් ගන්න දෙයක් නැති බව. අපේ සිතින්ම එන දෙයක් නිසා එතන මොහොතක් කියලා දෙයක් නැති බවයි මට තේරෙන්නේ. හිතනවා නෙවෙයි, දැනෙනවා ඒක. අපි දැන් කටයුතු කරනවා, ඕනේ අර **පුරුද්දක් වගේ කෙරෙනවා.** මට වෙනමම අවබෝධයක් තියෙනවා. ඒ හැම තැනකම කිසිම කෙනෙකුත් නැති බව කිසිම දේකුත් නැතිබව කරන ක්‍රියාවලියක් විතරක් වගේ. ඒකත් නිකං ස්වභාවයෙන් කෙරෙන දෙයක් වගේ. ඒ තමයි හැඟෙන්නේ, දැනෙන්නේ, දකින්නේ. නුවණින්ම දකිනවා මං ඒක. වෙලාවකට මට හිතෙනවා කොහොමද ? ඒක කෙරෙන්නේ කියලා. වාහනයකට අපි නැග්ග නම් වාහනේ අරන් යන්නේ මම කියලා, ඉදගන්න විතරයි ඕන. ඒව ඕක්කොම කරනවා සිතුවිල්ලකින් තොරව ගමනාන්තය දක්වා යනවා. ඒ වුණාට සිද්ධවෙන හැම මොහොතකම දකිනවා එතන යථා ස්වභාවය.

මොනවා හරි කපනවා, එළවළුවක් කපනවා කියමු, ඒක එක දිගටම සිතන්නේ නැතුව කපනව කපනව. ඒ නමුත් කපන එළවළුවකුත් නෑ. **කපන කෙනෙකුත් නෑ.** පිරිතක් කියනකොට ඕනේ කියවනවා ඉවර වෙනකම්, ස්වභාවයෙන් කෙරෙනව වගේ, **එතන දී පුද්ගල ස්වභාවයක් දැනෙන්නේ නෑ, හැඟෙන්නේ නෑ,** නමුත් එතන ක්‍රියාවලියක් තියෙනවා. ඒක මට ගැටලුවක්.

ආර්යයන් වහන්සේ : අපි මුලින්ම ගලපගන්න ඕන **'බුද්ධ දර්ශනයේ'** මෙම මුළු ධර්මයම **'බුද්ධ දර්ශනය'** මතනේ තියෙන්නේ. එතකොට, බුද්ධ දර්ශනය තුලනේ, අවබෝධයට පත්වෙන්නේ, **සෝතාපන්න වෙන්නේ,** එතකොට බුද්ධ දර්ශනයෙන්

සිද්ධ වෙන්නේ. **අපි සත්‍ය දැනගන්නවනේ ලෝකයේ, අවිද්‍යාව නැතිවෙන්නේ, නොදන්නකම.** අපි ඇති කරගන්න ඕන **දර්ශන අවබෝධය** තමයි, **ශ්‍රැතමය ඤාණය**නේ. මුලින්ම අපි කොහොමත් සත්‍ය ඤාණය ඇති කෙනාටනේ කන්‍ය ඤාණය. එතකොට අපිට පැහැදිලියි නේද? බුද්ධ දර්ශනය තුල තියෙන්නේ **සොබාදහම** කියලා. දැන් අපි ඔබතුමියගෙන් ප්‍රශ්නයක් ඇහුවොත් දැන් මේ පෘථිවිය කවුරුත් **කරකවන්නේ නැහැනේ. ඒක ස්වභාවික ක්‍රියාවලියක්, පැ.කි.මී. 187 වේගයෙන් කැරකැවෙනවනේ.** දැන් අපි ඉපදුන දවසේ ඉඳලා මේ වෙනකම්ම පෘථිවිය කැරකෙනවනේ. ඒ කැරකෙන හින්දුනේ **හුළං හමන්නේ,** ඒ හින්දුනේ මේ හැම දෙයක්ම සිද්ධ වෙන්නේ, **වහින්නේ, පායන්නේ, කළුවර වෙන්නේ, දවල් වෙන්නේ එකම තැනකින්මේ මේ සියල්ල සිද්ධ වෙන්නේ.** එකම සොබාදහමක් ඇතුලතේ මේ සෙල, මේ හම දිරන්නේ, ගස් දිරන්නේ, පොළවට වැටෙන්නේ, අපේ මේ ශරීරයක් සොබාදහමේ කොටසක්. මේකෙ **ආත්මයක් කියලා දෙයක් නෑ.** මොකක්ද? එතකොට තියෙන ගැටළුව. දැන් මේ වේගයක්නේ සිත කියන්නේ. වේගෙකට හැදෙන එකක්නේ. ගත ගලනවා, වැස්ස වහිනවා, මේක **'වාත සුත්‍රයේ'** තියෙනවා. ගොඩක් කියනවනේ ඒවා වාත සුත්‍රයේ. **'ගැබිණියෝ ප්‍රසව නොකරති' බුදුන් වහන්සේ එහෙම කියනවා,** එතකොට ඒවා **ඉබේ සිද්ධ වෙනවා කියලා,** දැන් මේ හිතන්නේ අම්මා දරුවා **වදනවනේ කියලා.** අම්මා වදනවනේ නොවෙයි සොබාදහමේ කොටසක් කියලා. දැන් මලේ කියනවනේද? රේණුයි, ඩිම්බයි කියලා, ගෘණුමල, පිරිමි මල කියලා, එතකොට මලෙන් **ඩිම්බ කෝෂයක්** තියෙනවා නේද? ඒ මල පරාගනය වෙනවනේ. ඒ මලේ **යුක්තානුවක්** හැදෙනවනේ. ඩිම්බකෝෂය තුළ මේ මලේ ඩීප්පයක් හැදෙන්නේ. ඒකෙන් තව **එලයක් හැදෙනවනේ,** ගෙඩියක් හැදිලා ඩිම්බ වැටුනොත් තව ගහක් හැදෙනවනේ. **ඕකම තමයි මේ සත්‍යපුද්ගල කියලා අමුතු කතාවක් නෑ, සියල්ලම සොබාදහමයි.**

උපාසිකාව : උදහරණයක් ස්වාමීන් වහන්ස, දැන් මලක් තියෙනවා, මට වැටුණේ රෝස මල කියලා, තව කෙනෙකුට හෙළිමි මල කියලා, එතකොට ඉන් එහාට මට ඒක ඇස ගැටෙන වෙලාවෙද, ශබ්දයක් හැටියට කණාට වැටෙන වෙලාවෙද එතකොට රෝසමල කියන එකත් එක්ක තමයි ඔක්කොම දේවල් එතන සිද්ධ වෙන්නේ. හෙළිමි මල කියලා කියනකොට එයාට එන්නේ හෙළිමි මලේ ඒවා. එකම දේට එක එක්කෙනාට එන්නේ එක එක දේවල්. අවුරුදු 50 කට පස්සේ අරක

දැක්කොතින් ඒ වෙලාවෙන් එන්නේ නෙළුම් මල, රෝස මල කියලා සොබාධර්මයෙන්ම එතෙක්ට සමීබන්ධ වෙච්ච විදිය. මට හිතෙනවා නියාම ධර්ම වෙන්නැති කියලා.

ආර්යයන් වහන්සේ : එතකොට ඒක සංඥාවක්නේ. ධර්මය අවබෝධ වුනාම මේ එකක්වත් ප්‍රශ්න නෙවෙයි. එන ජාතිකයෙක් ගත්තොත් එන ජාතිකයා කියන්නේ මේසෙට එන භාෂාවෙන්. සුද්දෙක් ගත්තොත් එයා කියන්නේ ටේබල් කියලා. එන ජාතිකයා මේසෙට 'චූන්' කිව්වොත් එයාට මැරෙනකම්ම 'චූන් චූන්' තමයි. දෙමළ ජාතිකයෙක් මේසෙට දාන්නේ වෙන නමක්නේ. අපි දාන්නේ මේසෙ කියලනේ. දැන් අපිට මේක **ශබ්ද - වර්ණනේ එකතු වෙන්නේ.** හරි සරලයිනේ එතන. මේ ඇඟ ඇතුළේ **සිතක් නෑ.** මේ සිත කියන්නේ ශබ්ද - වචනී ආත්ම කථාවක් නෑ. **වචනී හැඩතලයට ශබ්ද එකතුවෙන එකනේ සිත කියන්නේ.** වචනී හැඩතලයට අපි දැමීමොත් එහෙම මේසෙට තව මොනවහරි වෙතින් ශබ්දයක් දාගත්තොතින් එහෙම, ගජමෂන් කියලා දාගත්තොත් එහෙම, එහෙනම් මැරෙනකම්ම මේසෙ ගජමෂන්ම තමයි. ඇහැට එන **වචනී හැඩතලයට ගජමෂන් කියන ශබ්දේ දාලා තියෙන්නේ.** මේ ඇවිල්ලා ශබ්ද - වචනී කියලා **දෙකක් නෑ.** තරංගයක් විතරයි තියෙන්නේ. තරංගයක් හැදෙන්නේ **ශබ්ද තරංගයි, වචනී තරංගයි එකතු වෙලානේ.** දෙරණ කියන්නේ තරංගයක්නේ. ඒ තරංග **තරංග විතරයිනේ.** මෙතන ගොඩක් අයට තේරෙන්නේ නැත්තේ තරංග කියන්නේ මොකක්ද කියලා. වචනී කියන්නේ තරංගනේ, ශබ්දය කියන්නේ තරංගයක්නේ, ආලෝකය, හැඩතල, ශබ්ද, ඔක්කොම කියන්නේ තරංගනේ. තාපය කියන්නේ තරංගයක්නේ, තරංග කියන්නේ මුකුත් නෙමෙයි, මේ **අංශු ස්වභාවයක් තියෙනවා මේ මුළු විශ්වයේම, මේ අංශු චලනය වන එක් රටාවට තමයි තරංග කියන්නේ.** ඒ අංශු ස්වභාවයක්මයි මුළු විශ්වයේම "ඩාර්ක් මැටර්ස්" කියන්නේ, "අන්ධකාර අංශු", එතකොට මේ **අන්ධකාර අංශු ඝනවෙලා තමයි පෘථිවිය හැදිලා තියෙන්නේ, අන්ධකාර අංශු තමයි, මේ වේගෙට හසුවෙලා වේගෙට කැරකිලා කැරකිලා පිපිරෙනවනේ.** පරමාණුවේ පිපිරීම කියන්නේ ඔය අංශුවේ පිපිරීමනේ. එතකොට ඒ පිපිරීම තුල වේගයක් ඇතිවෙනවා. ඒ වේගයට තමයි සම්පූර්ණයෙන්ම පෘථිවියේ ඔය ක්ෂීරපතය, ඇයි පෘථිවිය සූර්යයා වටේ යන්නේ ඔන්න ඔය වේගය නිසා, ඔය වේගයට විසික් වෙනවනේ.

දැන් ඔය, රතිඤ්ඤාව පත්තු වුණොත් මේකෙ කොළ කෑලි විසික් වෙනවනේ. අන්න ඒ වගේ පරමාණු බෝම්බයක් දානකොට වේගයක්නේ ඇතිවෙන්නේ. පිපිරීම කියන්නේ වේගයක්. වේගය කියන්නේ අවකාශය තුළ ඉඩගන්න එකක්. වේගයට තමයි පෘථිවිය කරකී කරකී අර අංශු ස්වභාවය “ඩාර්ක් මැටර්ස්” **(අන්ධකාර අංශු) වායුවක් වගේ වෙනව.** ඒ කියන්නේ අංශු එකතුවෙලා එකතුවෙලා **වායු ස්වභාවය. මුහස්පති කියන්නේ වායු ග්‍රහයෙක්,** ඒකතාම ඝනවෙලා නෑ. ටික ටික ඝනවෙන්නේ. **පෘථිවිය ඝනවෙලා තියෙන්නේ.** ඔය වායුව තමයි ඝනවෙලා ඝනවෙලා, **සීතල වෙලා මෙතන පෘථිවි පෘෂ්ඨය හැදිලා, පොළව කියන්නේ.** ඊට පස්සේ තමයි ඔය වායු ස්ථරය පොළවත් එක්ක මේ ස්ථර හැදිල තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ මේ වායු ගෝලය පටවී, මේ පෘථිවිය හැදිලා තියෙන්නේ ඕසෝන් ස්ථරය මේ වේගයට, තාමත් කරකැවෙනවනේ, පැ. කි. මී. 180 වේගයෙන් කරකෙනවා. මේ වේගයට තමයි මේ ආරෝපනය වෙලා ධන - ඍණ කියන උත්තර ධ්‍රැවය - දකුණු ධ්‍රැවය කියලා හැදිලා, කාන්දමක් විදියට මේකේ ඇතුලේ ගලක් උඩ දැමීමොත් බිම වැටෙන විදියට මේකේ ඇතුලේ ආත්ම ආරෝපණයක් හැදිලා තියෙන්නේ. ඒ ආරෝපණය ඇතුලේතමයි, මේ අංශු එකතු වෙන්නේ කරකෙන්නේ, වතුර හැදෙන්නේ පස් හැදෙන්නේ ඔක්කොම සිද්ධිවෙන්නේ මේ උණුසුම, සීතල, තද ගතියත් එක්ක. මේ උණුසුම සීතල, තදගතිය කියලා දේකුත්නෑ. ඒකත් මේ අංශුවලම සංකලනයක්. රස්නය කියන්නෙන් මේ අංශුවලම එක් ස්වභාවයක්.

ඒක තමයි මේ පටවී, ආපෝ, තේපෝ, වායෝ කියලා පෙනන්නේ. අයිස් කැටේ දුව වෙනව, තව ටිකක් දියවුණොත් වායුවක් වගේ නැතිවෙලා යනවා. සූර්යයාගේ රශ්මිය වැඩිවුණොත් පෘථිවිය අළුවෙලා යනවනේ. එතකොට මොකක්වත් ඉතුරු වෙන්නේ නෑනේ ඔය කථා, එකම කථාවක් මේ තියෙන්නේ. අද විද්‍යුතය හදන්නේ චුම්බකයක් කරකවලනේ, මෙන්න මේ අවබෝධය තියෙනව නම් හරි පහසුයි. දැන් මේ විදුලි බලාගාරේ ලොකු චුම්බකයක් කරකවනවා වතුර දාලා ඒ විදියට තමයි ඔය විදුලිය හැදෙන්නේ. එතකොට **විදුලිය කියලා දෙයක් නෑ. ධනයි - ඍණයි කියලා අන්ත දෙකක් ඔය එන්නේ,** ඔය රතුපාටයි නිල්පාටයි වයර් දෙක. විද්‍යුත් 1000 ක් විදුලි බලාගාරෙන් එනවා, 11000 ක් පාරට එනකොට, ගෙදරට එනකොට 230 ක් විතර වෙනවා. කඩල කඩල දෙන්නේ. හැබැයි ඔතන වයර් දෙකක් එනව, එකක් ධන - එකක් ඍණ දැන් අහසේ **විදුලි කොටනවා කියන්නේ අහසේ යනවා එක ආරෝපණයක්, පොළවේ යනවා එක ආරෝපණයක්**

ඒ දෙක එකතුවීම තමයි විදුලි කොටනවා කියන්නේ. ඒක තමයි අර ධනයි - සෘණයි වයර් දෙක ගෙනැල්ල එකට ෂෝට් කරල තමයි අපි ශක්තිය කියල ගන්නේ. ඔය ෆැන් එක වැඩ කරන්නේ, ලයිට් එක වැඩ කරන්නේ, අර ධනයි - සෘණයි වයර් දෙක එකට ෂෝට් වෙනවා, ස්පාර්ක් වෙනවා. ඒකෙන් ආලෝකයක් පේනව, එතකොට කියනව බල්බ් එක කියලා, ග්‍රිප් එක හදනව, විද්‍යුත් උපකරණ හැම එකම, මුළු ගෙදරම එහෙමයි වැඩ කරන්නේ.

දැන් එතකොට අපේ ඇගෙන් තියෙනවා මේ වගේම සිස්ටම් එකක්. ඒ සිස්ටම් එකට තමයි අපේ මේ ස්නායු පද්ධතිය තියෙන්නේ. ස්නායු පද්ධතිය ඔස්සේ අපට සිතුවිල්ලක් ආවම, සිතුවිල්ලට තමයි අවේගය එන්නේ. ආවේගයට තමයි ලොකු බලයක් ඇවිල්ලා කාටහර් ගැහුවොත් මැරෙන්නේ. අපිට දැන් සිත නිවුණාම මොකද වෙන්නේ එතකොට ආවේගය එන්නේ නෑ. අර ස්නායු පද්ධතිය ඔස්සේ යන විද්‍යුතයේ ඉපදෙන ප්‍රමාණය අඩුයි. ඒකම තමයි රාග, ද්වේශ, මෝහ කෂය වෙන තැන අපි නිවන් දකිනවා කියන්නේ. පැහැදිලි නැත්තේ ඔහන ආත්මයක් කියලා හිතන්නේ, ආත්මයක් තියෙනවා කියලා තමයි හැම තිස්සේම දැනෙන්නේ. ඒකයි පැහැදිලි නැත්තේ. දැන් ඔබතුමියට ආත්මයක් තියෙන බවනේ දැනෙන්නේ, මම ඉන්නව වගේනේ ඔබතුමියට දැනෙන්නේ, ඒකනේ ඔහන තියෙන ගැටළුව දැන් අපට තේරෙනවා, විඤ්ඤාණ මායාව ඇතුලේ, විඤ්ඤාණ මායාව අඳුරගන්න බැරුව ඉන්නවා. හැම සිතුවිල්ලක්ම විඤ්ඤාණ මායාවේ එලයක්නේ. ඔය හැම සිතුවිල්ලක්ම බොරුවක්නේ, ඔය කියනකියන හැමවකක්ම සිතුවිල්ලක්නේ. වචන ඔක්කොම බොරු වගේම ඇතුලේ තියෙනව තව ගැඹුරක්. ඔය අපට ආරෝපණයක් එනවනේ දැනෙන ස්වභාවයක්, දැනීමක් තියෙනවනේ, ඒක තමයි අර කරන්ට් එක වගේ විද්‍යුතය, විද්‍යුතය වගේ දැනෙන ස්වභාවය, අන්ත ඒකත් දියවෙලා යනවා මේ සත්‍ය දකිනවා නම්.

බාහිර අපි හිතන දේවල් නැතිබව දකිනව නම්, හිතෙන් එහෙම දෙයක් නැතිබව දකිනව නම්, ඔය අපේ අභ්‍යන්තරයේ තියෙනවනේ රාග, ද්වේශ, මෝහ ස්වභාවයක් ඇලෙන, ගැටෙන ස්වභාවයක්, ඒ දෙයක් තියෙන නිසානේ ඇලෙන්නේ ගැටෙන්නේ. දෙයක් නැතිබව අපට දැනෙනකොට නිමිත්ත නැතිවෙලා අනිමිත්ත වෙනවා. මේ භාෂාව නිමිතිගතයිනේ. එතකොට මේ භාෂාවෙන් දෙයක් පෙන්වනවනේ, මේසයක්, පුටුවක්, දුකක්. දුකක් කියන්නෙන් දෙයක්, සැප කිව්වත් දෙයක්, ඒකයි සංඛාරා වෙන්නේ. සංඥා කියන්නෙන් නිමිතිම තමයි. මොහොත

තුළත් සංඥාව තියෙනවා. සංඥා අභිසංකරණය, නිරෝධයක් සිද්ධවුණාට **සංඥා කවදාවත් නැතිවෙන්න නෑ**, එහෙනම් හුස්ම නැතිවෙලා, හුස්ම වැටෙනකම් **සංඥාවක් තියෙනවා**.

"න සන්න සන්නී - නො පි අසන්නී - න විභූත සන්නී" කියලා බුදුන් වහන්සේ පෙන්වන්නේ ඔය මොහොත. ඒ මොහොත තුළ **"සංඥාවක්නෑ කියන්නත්බෑ මහණෙනි,"** කියලා බුදුන්වහන්සේමයි කියන්නේ. ඒ කියන්නේ **සංඥා සුකුම ස්වභාවයක් තමයි පෙන්නන්නේ**. සංඥාව බලගැන්වෙන්නේනෑ. සංඥා අභිසංකරණ නිරෝධයක් **නිවන කියන්නේ**. **සංඥා අභිසංකරණයක් කියන්නේ හැම මොහොතෙම අළුත් එකක් හිතෙන එකක් වගේ දෙයක්**. මලක් දෙයක් බවට පත්වෙන්නේ සංඥා **අභිසංකරණය නිසයි**. මලක් කියන්නේ දෙයක්. ඒ කියන්නේ මේ වේගය තුළයි, ගඟ කියන්නේ දෙයක්. ගඟ කියන්නේ දෙයක් තියෙනව කියලනේ අපි කියන්නේ දැන් ඒ වුණාට එහෙම දෙයක් නෑනේ. ගඟ කියන්නේ **ගලනවටනේ**. දැන් සිත කියලත් දෙයක් නෑ. දැන් මේ ස්පාර්ක් වෙන වේගෙ. ශබ්ද 'ස්පාර්ක්' වෙනවා, වර්ණ 'ස්පාර්ක්' වේගෙන්, වේගෙ, '5 සෙන්සස්' ස්පාර්ක් වන වේගෙ, මේ වේගය තමයි **දෙයක් පෙන්නන්නේ**. වේගෙට තමයි දෙයක් මැවෙන්නේ කවුරුත් කරන දෙයක් නෙවෙයි. ඔය මැවෙන තැන **"ඉත්තප්පය" කියන එක තෝරගන්න බැරෑව තමයි ඔය දැලලන්නේ**.

දැන් බුදුන් වහන්සේට ඇයි "තථාගත" කියන්නේ, **ඔන්න ඕකයි තේරුම් ගන්න බැරිව ඉන්නේ. ඒ කියන්නේ, "ඉත්තප්පය" කියන්නේ**, පණුවා කැමති නෑ මැරෙන්න, කුඹ්බා කැමති නෑ මැරෙන්න, නිරේ ඉන්න නිරිසතා කැමති නෑ මැරෙන්න. පණුවා, කුඹ්බා, මදුරුවා බලන්න මැරෙන්න කැමති ද කියලා. මේ කිසිම සත්වයෙක්, **සත්වපුද්ගල ස්වභාවය කියන්නේ**, සත්ව කියලා කියන්නේ **"ඉත්තප්පයටමයි."** **"ඉත්තප්පය" කියන්නේ මේ ඉන්නවා වගේ දැනෙනවා මේ "සෙන්සස්" වලින්මයි**. හැම සතෙකුටම තියෙනවනේ මේ "සෙන්සස්" ඒ සතාගේ සතාගේ ස්වභාවයට "සෙන්සස්" වෙනස්නේ, ඒ "සෙන්සස්" වලින්නේ දැනෙන ස්වභාවයක්, මේ සෑම සතෙකුටම දැනෙන්නේ. සතාගේ සතාගේ ස්වභාවයට 'සෙන්සස්' වෙනස් වෙනවා. මනුසතාගේ මේ තියෙන ඇස, කණ, නාසය, දිව, කය නෙවෙයි. සමහර සතුන්ට ස්පර්ශයක් තියෙනවා. කැරපොත්ත වගේ සතෙකුට රතු පාටට පේන්නේ, මී මැස්සට අටස් විදියට පේන්නේ. වචුලා වගේ සතෙකුට රේඩාර් තරංගවලින් සෙන්සර් එක්ක තියෙනවා. 'සෙන්සස්' වල වෙනසක්නේ මේ සත්තු කියලා

ලෝකයක් හදාගෙන, කැරපොත්තට තියෙන්නේ රතුපාට ලෝකයක් දැන්, මී මැස්සට තියෙන්නේ අටස් ලෝකයක්. මේ වගේ දෙයක් බවට දැනෙන ලෝකයක්නේ 'සෙන්නස්' වේගය තුළ ස්පාර්ක් වෙන වේගය දෙයක් බවට දැනෙනවනේ. සතුන්ටත් තියෙනවනේ, ඒ ඒකට තමයි 'ඉත්තචය' කියන්නේ. ඒක නැතිවෙනවට කැමති නෑ, ඒකේ ඉන්න ඕන, හැම සතෙක්ම හිතනව ඉන්න ඕන කියලා. නිරේ ඉන්න නිරිසතාත් කැමතියි, ඉන්න ඕන කියලා. මැරෙනවට කැමැති නෑ, නිරේ ගින්නේ පිටිපිටි කොච්චර හිටියත් ඒ නිරිසතා කැමති නෑ මැරෙන්න.

දැන් ඔබතුමිය නිරේ ඉපදුනොත්, ඔබතුමිය කැමති නෑ මැරෙන්න. ඒකයි "ඉත්තචය" කියලා කියන්නේ, නිරිසතා වෙන දෙයක් ගැන දන්නේ නෑ. ඒ සතා දන්නේ මේ ලාචා වල පිටිපිටි ගිලිගොඩවල්වල ඉන්න එක තමයි දැනෙන්නේ, ඒක තමයි 'ඉත්තචය' කියන්නේ. අන්න ඒ 'ඉත්තචය' කියන එක මේ, මනුෂ්‍යයාටත් තියෙනව 'ඉත්තචයක්' අපි මේ ඉන්නව, තියෙනව, මේ තමයි ලෝකේ. **මේක තමයි මනුෂ්‍ය ලෝකේ, මං කැමති නෑ මැරෙන්න. ඒක තමයි 'ඉත්තචය',** මේක සත්තුගාවත් තියෙනව. දැන් මැරෙන්න කිසිම සතෙක් කැමති නෑ, මේකට හේතුව ඒ ඉත්තචය. එතන, එතන තියෙනව. තියෙනව කියලා දැනෙන 'සෙන්නස්' වල ස්වභාවය. හැබැයි මොකද සිද්ධ වෙන්නේ. **'තථාගත' කියන්නේ මේ 'ඉත්තචය' අභිබවා ගිහිල්ලයි 'තථාගත' වෙන්නේ.** 'තථාගත' කියන්නේ තියෙනවා කියන එක නැති බවට අවබෝධ වෙන එක. තියන බව අත්හැරීමයි තථාගත කියන්නේ. ඒ ආත්ම ස්වභාවය අනාත්ම ස්වභාවයට අවබෝධ කරන එකයි තථාගත. ආත්ම ස්වභාවය තුළ තියෙන්නේ ඉත්තචය. **අනාත්ම ස්වභාවය අවබෝධ වීමයි 'තථාගත' කියලා කිව්වේ.** පුදුම ගැඹුරක් හේද ? පුදුම ධර්මයක්. කිසිම බණකට අහලා නැතුව ඇති. හැබැයි මේ හැම සතියෙක්ම 'සෙන්නස්' වලට කොටුවෙලා ඉන්නේ. මේ ධර්මය **අවබෝධ වුණාම සතියෙක් තුළ, සතියෙක් නැති බව අවබෝධ වෙනව,** සොබාදහමක් විතරයි දැනෙන්නේ. මේක ඇවිල්ලා ධ්වනියක්නේ, ප්‍රතිකම්පනයක්නේ. අපි ඔය කථාකරන්නේ, පුරුද්දට කෙරෙනව, ඒක තමයි ප්‍රතිකම්පන කියන්නේ. මේ මුළු සියල්ලම **ගබ්දෙයක්නේ.** සිත කියන්නේ ධ්වනියක්, තරංගයක්, ගබ්දෙයක් මේකනේ 'ග්‍රිකොන්ස්' වෙන්නේ. මේක අවබෝධ වුණාම එයා මේ සිත කියලා දෙයක් නැති බව, ගබ්ද තරංග, වණී තරංග එකතු වෙලා විත්ත තරංග හැදෙන හැටි, සිත හැදෙන හැටි, ඒව සේරම ප්‍රතිකම්පන. කාටුන් එකක් හදනකොට රූප ගොඩක් වේගෙන් යවනවනේ ප්‍රොසෙක්ටරේ, අර ඉස්සර

කැමරාවේ එක රූපයයි ගන්නේ. පස්සේ අර රිල් එකක් දාලා ඊට පස්සේ ප්‍රොජෙක්ටරේ ප්‍රොජෙක්ට් කරලා ෆිල්ම් එකක් දැක්කා. ෆිල්ම් හෝල් එකේ චිත්‍රපටියක් ජේනව වගේ තමයි අපට **ඇත්ත ලෝකේ ජේන්තේ.**

ඒ විදියට තමයි අපි මේ, **බලනව, ජේනව, ඉන්නවා සේරම හැදිලා තියෙන්නේ ඔය 'ස්පාර්ක්' වෙත වේගෙට. 'රූපන්තිකෝ ආයුසෝ - රූපං වදේති' කිව්වේ ඕකට. 'රූපං රූපන්තාය අභිසංඛතං අභිසංකරෝති'** රූපය නැවත නැවත දැක්ම තුළයි දෙයක් බවට පත්වෙන්නේ. **සම්පට්ච්චන, සංඝීරණ, වොන්ථපන** ජවන් ජවන් ජවන් කියලා පෙන්නන්නේ ඒත්ත විදි. සිත හැදෙන හැටි, ගඟ ගලනවා, වැස්ස වහිනවා, හුළං හමනවා සිත කියලා දෙයක් නෑ. ගලනවට 'ස්පාර්ක්' වන වේගෙටයි සිත කියන්නේ. දැන් ඕක දැකින්නයි දැනූ වෙන්න ඕන.

උපාසිකාව : ඔව් ස්වාමීන්වහන්ස, අවබෝධය ආවටපස්සේ, හැම මොහොතකම සිද්ධ වෙත ක්‍රියාවලිය සිද්ධ වෙනවා. ඒ ක්‍රියාවලියේ ඇත්ත ස්වරූපය වෙනමම හුවණකින් දකින බවත් තියෙනවා. පුරුද්දට හැමදේම කෙරෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ :- අන්න ඒක තමයි ඤාණේ. ඇත්තට මේ පොඩි දරුවා, මේ ලෝකේ ඉපදෙන පෙර සිත් කඳු පිළිවෙල දකින එක, මේක මේ සිත අවබෝධ කරන්න ඉතාම වටිනවා. ත්‍රිවිද්‍යාව පහළවෙන්නේ නැතුව කවුරුත් **තිවන් දකින්නෑ.** ඒකයි. **'ප්‍රභාෂ්වර සිත',** පළවෙනි සිත හැදෙන හැටි, **'ස්කන්ධානානං පාතිභාවෝ - ආයතනානං පට්ඨාහෝ අයං චූච්චති ජාති'** කියලා ඇසේ උපතයි, උපත කියලා ගන්නේ මහණෙනි, **ඇසට දෙයක් බලල දෙයක් කියලා ගන්න තැනයි කෙලෙස් හටගන්නේ.** 'සබ්බේ සංඛාරා, අච්ච්ඤා පච්චයා සංඛාරා,' ඒක දෙයක් කරගැනීමයි අච්ච්ඤාව. **ඒකමයි සංඛාරය, ඒකමයි විඤ්ඤාණය, ඒකමයි ආයතනය, ඒකමයි ඇසේ උපත, ඒකමයි ජාති ධම්ම සූත්‍රය.** හැබැයි මේ මෙන්න, මෙතන බලන්න දැන් ඔය ඕතන ඕබතුමිය, පොඩි දරුවා දැඟලනවනේ. දැඟලුවට පොඩි දරුවට අදහසක් නෑනේ මේ, ඒව හිතල කරන්නේනෑනේ. පොඩි දරුවා කරන දේකට කිසිදෙයක් පනවන්න බෑනේ හිතලා. හිතල කරනවයි කියලා පනවන්න බෑනේ. පොඩි දරුව ජේනව කියලා කියන්න බෑනේ, පොඩි දරුව කහපාට, රතුපාටවත් අඳුරන්නෑනේ, මොන්ට්සෝරි යනකොටනේ කියලා දෙන්නේ, පොඩි දරුවට ඒ වුනාට ජේනවනේ. ඉපදිලා සතියෙන් දෙකෙන් ඒ දරුවට **ජේන්නෑ කියන්න බෑනේ.** පොඩි දරුවට ශබ්ද ඇහෙනවනේ. පොඩි දරුවා දැඟලනවනේ. එතකොට පොඩිදරුවගේ

ක්‍රියාවලියක් සිද්ධ වෙනවනේ. ඒව හිතලද කරේ. දැනුත් අපි හිතලා නෙමෙයි වැඩ කරන්නේ. දැන් බලන්න බල්ලෙක් එළවගෙන ආවොත් දුවන්න කවුරුත් කියන්න ඕනද ? දැන් අපි හිතමු කුරුළු පැටියාබිත්තරේ දාලා කුරුළු පැටියා එළියට ඇවිල්ලා කුරුළු පැටියාට පියාඹන්න කුඩුවේ උඩ ඉඳලා බෑනේ, එහෙනම් කුරුළු පැටියා අතිවාරයෙන්ම තල්ලු කරනවනේ කුරුළු අම්මා. එතකොට කුරුළු පැටියා එළියට තල්ලු කරාම පියාඹන්න කවුරුත් කියල දෙන්න ඕනද ? දවසක් බලාගෙන හිටිය බල්ලෙක් පොළුව හාරලා කිරිමැටි වගේ පස් කනවා. මු කන්නේ බඩේ අමාරුවට. උගට කවුරුත් කියලා දිලා නෑනේ බඩේ අමාරුවට හොඳයි කියලා මේක කන එක. ඇත්තටම ඒ ගඩොල්වල තියෙන කිරිමැටි වලින් බඩේ අමාරුව සනීපයි. ඒක 'සෙත්සස්' නේ. ඒක දැනෙන ස්වභාවයනේ. ගනේ මුල කොහොමද වතුර හොයන්නේ. ගහ ආත්මයක්, ගහට මේ පෙරේතයෙක් වැහිලා ගහ යනව, මුල වතුර හොයාගෙන.

මේ කියන්නේ එහෙම එකක් නෙවෙයි. දැන් ඉර එළිය වැටෙනකොට සූර්යකාන්ත මල හැරෙන්නේ කවුරුත් කියල නෙමෙයිනේ. හවසට ඉර බහින කොට හිදිකුම්බා ගනේ කොළ හැකිලෙන්නේ කවුරුහරි කියලද? **දැන් ඔන්න ඉර පායනවා ගස් ඔක්කොම නැගිටින්න, දළදාන කියල කියනවද ?** මොන විකාරයක්ද කියලා හිතෙයි. **රශ්මිය වැඩිවෙනකොට ගස්වල සෙලවල නලියන ගතිය ඇවිල්ලා ඒක ඊගාව රෝපණය වෙන එක සොබාදහම තමයි. සෘතු නිසාම, බීජ නිසාම, කම්ම නිසාම, චිත්ත නිසාම කියලා පෙන්නන්නේ, ඔක්කොම එකයි කියන එක, සොබාදහම කියලා පෙන්නන්න. මෙතන මේ ඇවිල්ලා ප්‍රභාෂ්වර සිතයි ක්‍රියාවලියයි අපට තියෙන්නේ.** වෙන දෙයක්නෑ, **ඒකට හිමිකාරයෙක් නෑ.** අපි හැම එකම ගැටගහනව **මේ මමෙයි** කියලා. කටට දාන වතුර ටික බඩට ගිහිල්ලා එළියට යන එක. දැන් හිත වතුර තිබහයි කිව්වට හිතට වතුර බොන්න බෑනේ, හිත කවදාවත් වතුර බීල නෑනේ. දැන් හිතට ගැටගහනව මම බිව්වයි කියලා. මේක දිහා බලන් ඉන්න එකත් මහා ආශ්චර්යයක්. කටට දාන බත් ටික බඩට ගිහිල්ලා එළියට යන එක **හිත හිතනවා මම කෑවයි කියලා. ක්‍රියාවලියට අපි ගැටගහනවා මම 'සක්කාය දිට්ඨි', මමෙයි කියන දෘෂ්ටිය. ඔක්කොටම ගැටගහනා යනවා.**

උපාසිකාව : හරිම ආශ්චර්යයයි ස්වාමීන් වහන්ස,

ආර්යයන් වහන්සේ : ආයතන වලින් එන 'සෙත්සස්' වලින් එන 'ස්පාර්ක්' ටිකක් එකට එකතුවෙලා හැදෙන මනෝ විඤ්ඤාණය කියන එක පොත, මේසෙ, ඇඳ කියන 'සෙත්සස්' එක. අන්තිමට මනෝ විඤ්ඤාණයෙන්ම කණ්ණාඩියෙන් දැකපු රූපෙ මමෙයි කියලත් හදුගන්නවා, ඊට පස්සේ එයා තමයි ඔක්කොම කරන්නේ. වතුර බොන්නෙන් එයා, මෙයා ගැටගහනවා. ඇවිද්දේ මම, චලුවලී කැපුවේ මම, ගේ හැදුවේ මම, දරුවා හැදුවේ මම, දරුවන්ට ඉගැන්වුවේ මම, මම ඉස්සර ලස්සනයි, දැන් මට කරනයි, දැන්මම වයසයි. මමය කොහේද ඉන්නේ, චලුවන්න හිතෙනවා පොල්ලක් අරගෙන. ඇත්තටම පෙරේතයෙක් දැන් වැහිලා නොවේ උපන්දා සිට පෙරේතයෙක් වැහිලා. 'මට මාව චලුවන්නයි වෙන්නේ, ඒකයි කිව්වේ මට මාව නැතිවෙන හැටි' කියලා. මට මම නැතිවෙන හැටි තමයි මේ ධර්මය දේශනා කරනකොට සිද්ධිවෙන්නේ.

උපාසිකාව : ඔබ වහන්සේට වචන නැහැ කියන්න. සම්පූර්ණයෙන්ම අපි අතින් පැත්තට හැරෙව්වා.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඇත්තටම, අපි මේ සත්‍ය නොදන්නකන් මෝඩයෝ වගේනේ.

උපාසිකාව :- වගේ නෙවෙයි, මෝඩයොම තමයි. මේ දහම අවබෝධ වුණාට පස්සේ දැනෙන වෙනස කියන්න බැරි තරම් ස්වාමීන් වහන්ස, වැඩත් කරන්න පුළුවන් ඕන තරම්. ඒ වුණාට ඒ වගේ කිසිම අගේකුත් නෑ. වටිනාකමකුත් නෑ. ඔහේ කරන්නන් වාලේ කරනවා. ගැටෙන්නේ නෑ, ඊදෙන්නේ නෑ, අර තිකන් හුළඟ වගේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : අපි හිතමු වැඩක් කරනකොට වැරදුනා කියලා. වැරදුනාට කමක්නෑ, ආයේ කරනව. හරි පුදුමයිනේ. ගින්නක් නෑ.

උපාසිකාව : දැන් වෙනද, ඒවට දුක හිතෙනවනේ, කේන්ති ගන්නවනේ. දැන් ඒ මුකුත් නෑ. ඒව තිකන් සොබාදහම වෙලා. හැමදෙයක්ම හරිම සුන්දරයි. ජීවිතේ දැන් වෙනද වගේ නෙවෙයි. මේක තව කෙනෙකුට කියන්න බෑ. ඇත්ත ස්වාමීන් වහන්ස, අපි කොච්චර උත්සහ කළත් දැනෙන දැනීම, හැඟෙන හැඟීම කියාගන්න වචනත් නෑ. තව කෙනෙකුට කියා දෙන්නත් බෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ : හැබැයි ඒක දැනෙන්නම ඕන. 'ඒපිපස්සිකෝ - ඕපනයිකෝ' මේක පොඩ්ඩක් බලන්න කියන එක 'හරියට හරි' ඇත්තටම මෙතන මැරෙන්න

කෙනෙක් නෑනේ. මරණය කියන්නේ බොරුවක්නේ. මේ මෙතන ඉන්න කෙනා නෙවෙයි මේ පැත්ත බලන්නේ. මේ පැත්ත බලනකොට ඉන්න කෙනා නෙවෙයි මේ පැත්ත බලන්නේ. **දැන් මේ මොහොතේ මැරීලා ඉවරයිනේ.** කාටද කියන්නේ. කවුද විශ්වාස කරන්නේ. දැන් මේ පැත්ත බලනකොට ඉන්න කෙනා නෙවෙයි මේ පැත්ත බලන්නේ. **ඒ සිත නෙවෙයි මේ සිත හරිපුදුමයි, හරි ආශ්චර්යයක්.** අර 'අංගුලිමාල සූත්‍රයේ' අංගුලිමාලට කියනවනේ '**කිසිදවසක කිසිකෙනෙක් නොමරපු බවට අධිෂ්ඨාන කරන්න ඒ අම්මගේ වේදනාව නැතිවෙනව කියලා විලිරුදුවෙන් කැගහන.**' එතකොට අංගුලිමාල කියනවනේ '**ස්වාමීනි, මම මෙවිචර මිනීමරල තියෙනව කොහොමද මම ඒක කරන්නේ කියල.**' '**අංගුලිමාල ඔබ හික්කුවක් විදියට මිනීමරල තියෙනවද? 'හික්කුව කියන්නේ හැම මොහොතකම මේ සිතට අවදිවෙනකෙනා'** එතකොට ඒ සිත මේ සිත නෙවෙයි. එතකොට අංගුලිමාලට අන්න එතකොටයි තේරෙන්නේ '**හික්කුවක් විදියට මිනීමරල නැති බව' හික්කුවක් කියන්නේ මේ සිත විතරයි කියන එක.** 'තනු තනු විපස්සනි' කියන්නේ එතන එතන අළත් සිත දකින එක. එතකොට පරණ සිත මේ මොහොතට එකතු කළොත් මොකද වෙන්නේ. අන්න පිරිහිලා. හික්කුව නෙවෙයි එතකොට. එහෙම නම් හික්කුවට මිනීමරන්න බෑ. ඒකනේ, '**හික්කුව මොහොතට අවදිවෙනව**'

උපාසිකාව : මොහොතට අවදිය කියන තැනට අපි ආවොත් එතන මොකවත් නෑනේ ස්වාමීන වහන්ස, සොබාදර්මේ යථාස්ථිතාවය මොකක්ද කියලා දකිනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : එතන නැත්තේ ආත්මයක්. හැමදේම තියෙනවනේ. වෙනද විදියටම පේනව. අන්ධවෙලා නැහැනේ. අනිමිත්තයි නිමිති නැහැ. ශූන්‍යතයි. අප්‍රණීහිතයි, ආත්මයක් නෑ. අනිමිත්තයි, ශූන්‍යතයි, අප්‍රණීහිතයි කියන්නේ. '**වේතෝ විමුක්තිය'** කියන්නේ සිත නැතිව, සිත අවබෝධ කරනකොට සිත පනවන්න බෑ. ඒකයි ඔතන වේතෝ විමුක්තියයි. අනිමිත්ත ප්‍රණීත, ශූන්‍යත, වේතෝ විමුක්තිය '**බුද්ධ ස්වභාවයටයි අවදිවෙන්නේ, ඒකයි මොහොත කියන්නේ.** එතන බුද්ධ, 'බුද්ධ' කියන්නේ සතවයෙක් පුද්ගලයෙක් නෙමෙයි, සතව පුද්ගල දෘෂ්ටියක් මිදුණ තැනයි බුද්ධ. දැන් මේ මොහොතේ හේද ? හෙට Call එක දන්නත් මේ මොහොත විතරයිනේ. එතකොට පිරිනිවන්පාන්නේ මේ මොහොතේනේ, බුදුන් බුදුවෙන්නේ මේ මොහොතේ, බුදුන් උපදින්නේ මේ මොහොතේ, පිරිනිවන් පාන්නේ එකම මොහොතක. අන්න තෙමඟුල මහා මංගලයය. අන්න 'හද්දේක

රත්න' කියලා 'රත්නයක්' විදියට බුදුන් වහන්සේ පෙන්නනවා, තෙමඟුල පෙන්නන්නේ. ලෝක ධාතුව තුළ වටිනාම මාණික්‍ය රත්නය මේ මහා මංගලයය. මේ මහා මංගලය තමයි ඉපදීම, බුදුවීම, පිරිනිවන් පෑම **ඒක හැම මොහොතෙම, එයාට හැමදාම වෙසක්.** දැන් මේ පෘතග්ජන අයට දිනයක් දාලා සමරන්න දන්නට **මේ ධර්මය අවබෝධ වුණ අයට හැමදාම වෙසක්.** 'ක්ෂණ සම්පත්තිය' කියන්නේ ඒකයි. 'බුද්ධික්ෂණය' කියන්නේ ඒකයි. හැම ක්ෂණයම වෙසක්, හැම මොහොතෙම වෙසක්, ඒකයි මෙතන '**ලොව්තුරු සුවය**' කියලා කියන්නේ.

ඒ ලොව්තුරු සුවය හැම මොහොතෙම දැනෙනවා, අරහත්ත සමාධිය කියන්නේ ඒක. රහ හොය හොය යනඑක අනෑරියාම අරහත්වයට එනවා. අන්න 'අනුත්තර වු සම්බුද්ධත්වයට' පත්වෙනව කියනඑක. එතන එතන 'යන්හි යන්හි' තනු තනු කියන තැනයි අරහත්ත සමාධිය. එයයි බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ 'පරම සුඛය' කියලා. පරම සුඛය කියන්නේ 'නිරෝධ සමාපත්තිය' නෙවෙයි. ඒක අන්තුඩු පිරිවැඩියන් කියනව, ඒක අන්‍ය ආගමිකයින් කියනව, තටාගතයන් වහන්සේ පරම සුඛයැයි නිරෝධ සමාපත්තිය නොපිළිගනී, තටාගතයන් වහන්සේ 'පරම සුඛය' යැයි දේශනා කරන්නේ 'අරහත්ත සමාධියටයි' කියලා. ඒ අරහත්ත සමාධිය ගැන අන්තුඩුපිරිවැඩියන් දන්නේ නෑ. නමුත් අරහත්ත සමාධිය කියන එක කාටවත් ලේසියෙන් කියන්න බැහැ අවබෝධයට පත්වෙනකම්. රහතන් වහන්සේගේ සමාධියයි 'අරහත්ත සමාධිය'. අරහත්ත සමාධිය කියන්නේ සතර ඉරියව්වෙන්ම තොරයි. එතන, මොහොතට අවදිය කියන්නේ අරහත්ත සමාධිය.

උපාසිකාව : ස්වාමීන්වහන්ස, හැමමොහොතකම එන එන අරමුණේ යථා ස්වභාවය දකිනව නම්,

ආර්යයන් වහන්සේ : දකිනව නෙමේ, දැනෙනවා. ඒ කියන්නේ '**ජානතෝ - එස්සතෝ**' කියන එක. **හිතල ගන්න බෑ, කියනඑක. ඔබතුමියගේ ගම් පළාත කොහේද ? අපට කලින් කථාකරලා තියනවනේ.**

උපාසිකාව : මම කළුතර ස්වාමීන් වහන්ස, මීට කලින් කථා කරල තිබුණා මෙව්වර අවබෝධයක් ඇවිල්ල තිබුණේ නැහැ. ඔබ වහන්සේගේ දේශනා අහනකොට හොඳින් අවබෝධ වුනා. දැන්නම් මුකුත් ගැටළුවක් නෑ. ස්වාමීන් වහන්ස, හොඳටම පැහැදිලියි.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔන්ත දැන් තමයි දූවිලි ගසලාදාලා පණ ඇවිත් තියෙන්නේ. එදා ටිකක් හිරවෙලා වගේ හිටියේ කපාකරනකොට. ඇත්තටම මේ ධර්මය අපි අර දේශනා කරන 'ත්‍රිවිද්‍යා' වුනත් මිනිසුන් අල්ලන්න බැරි තැනක තියාගෙන හිටියේ. මේ සිත් කඳපිළිවෙල දකින්නේ කොහොමද? ආත්ම 3 යි. මිනිස්සු හිතාගෙන හිටියේ ප්‍රබ්බේතිවාසානුස්සති ඤාණය කියන්නේ ආත්ම ගාණක කථාවක්. නමුත් මේ 'අකාලික' දහමක කොහෙන්ද ? එහෙම කථාවක් තියෙන්නේ. ඒක හොඳට තේරෙනවා, මේ සිත දකින්න බැරිවෙනවා, පුංචි දරුවගේ සිත හැදෙන හැටි අරගෙන, මේ දරුවට කෙලෙස් නෑ නේද කියලා ප්‍රභාෂ්වර සිත දැකලා, ඊට පස්සේ 'ස්කන්ධානං පාතිභාවෝ - ආයතනානං පටිලාහෝ අයං වුච්චති ජාති' කියන්නේ, ඇසේ උපතයි මහණෙනි, උපත කියලා. සංඛාර හැදෙන හැටි දැකලා අවිද්‍යාව එතනින් පනවන හැටි දැකලා, හිත හැදෙන හැටි දැකලා සිතෙන් මිදෙන්න ඕන. අන්න ඒකට තමයි ප්‍රබ්බේතිවාසානුස්සති ඤාණය. අපි හිතනවනේ, මේ 'පෙර සංඥා නව සංඥා' කියලා, පෙර මතකයෙන් ආවා කියලා හිතනවනේ මේ සිත එහෙම දෙයක් නෑ. මේ මොහොතේ ඇහැ වහනකොටමයි ලෝකය නැතිවෙන්නේ. ඕක දකින්න තමයි, කාටවත් ත්‍රිවිද්‍යා පහලවෙන්නේ නැතුව නිවන් දකින්න බෑ කියන්නේ. පෙර සිත් කඳපිළිවෙල හොඳින් දකිනකෙනාට තමයි මේ 'වුනි සිත' හොඳට ජේන්නේ. එයාට තමයි වුතුපපාත ඤාණය තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ ත්‍රිවිද්‍යා තියෙනව කියන්නේ ප්‍රබ්බේතිවාසානුස්සති ඤාණයත්. වුතුපපාත ඤාණයත්, ආසව්‍යය ඤාණයත් තියෙන්නඕන. ආසව්‍යය ඤාණය කියන්නේ මේ සත්‍ය දකිනකොට තමන්ගෙම අභ්‍යන්තරයේ කෙලෙස් ක්‍ෂයවන බව දැනෙන ස්වභාවයට අවදිවන එකයි ආසව්‍යය ඤාණය තියෙන්නේ. එතකොට වුතුපපාත ඤාණය හම්බවෙන්නේ නැහැ ප්‍රබ්බේතිවාසානුස්සති ඤාණය පිරිසිදුව තියෙන්න ඕන. සිත හැදෙන හැටි පෙර සිත් කඳපිළිවෙල දකින හැටි, පෙර මතකයෙන් මේ සිත හටගන්නා කියලා කියන තැනට යන්න බෑ. ගියොත් එයාට 'අකාලික' දහම හම්බවෙන්නේ නැහැ.

එයා මුලින් ඒක එතනින් තමයි ගලපල බලන්නේ. හැබැයි එයා දක්‍ෂ වෙන්න ඕන. මේ මොහොතෙමයි මේ සිත හටගන්නේ කියන එක දකින්න. ධර්මය වගේගයේ, වගේගය තුල 'ධර්මය සුත්‍රය' තුල බුදුන් වහන්සේ පැහැදිලි කරන්නේ. ධර්මය වගේගෙම තියෙන්නේ ඒක පැහැදිලි කරන්න. 'රූපත්තිකෝ ආයුසෝ - රූපං

වදේති' කිව්වේ ඒකයි. ඒ කියන්නේ 'මේ සිත මේ මොහොතේමයි හටගන්නේ, පෙර ඉඳල එන එකක් නෙමෙයි.

ලපාසිකාව : දැන් ස්වාමීන් වහන්ස පෙර සිත් කඳපිලිවෙල දකිනව කියන්නේ මේ මොහොතේ ඇතිවන සිතේ ස්වභාවය දැක්ක නම් හරියට එතකොට ඒකනේ හැමසිතකම ඇතිවෙලා තියෙන්නේ. එකම විදියටනේ. හැම මොහොතකම.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔබතුමියට ගැටලුවක් තියෙනවා, දැන් ඔබතුමිය කලින් ඒ ප්‍රශ්නේ බාගයක් අහනකොට අපි දැනගත්තා ඔබතුමියට තියෙන ගැටළුව තමයි අපේ පෙර මතකයෙන් මේ සිත හටගන්නවා කියලා. එහෙනම් ඔබතුමියට කියන්න, මේ සිත මේ මොහොතේ මේසෙ කියලා දකින්නේ.

ලපාසිකාව : දැන් මේ මොහොතේ අපි හිතමු අරමුණක් ආවා කියලා. ඒ එන අරමුණ ඒ එන මොහොතට ස්කන්ධ පංචකයක් කියන්න ඕන නිසා මේ විදියට කිව්වට ඇති දෙයක් නැහැ, ස්කන්ධ පංචකය හටගත් මොහොතේම වේදනා, සංඥා, චේතනා, එස්ස, මනසිකාර, තවත් ස්කන්ධ පංචකයක් නිසානේ සිත කියන එක හටගන්නේ. ඒ හටගන්න මොහොතේම ඒක ගැන අවබෝධයක් තියෙනකොට ඒ ගැන අපට පැහැදිලියි සිද්ධ වෙන්නේ, මේකයි කියලා. බාහිර කිසිදෙයක් නෑනේ. ඒක සුළු මොහොතකින් ගිහි තිබ්බොත් අළුවෙලා යනවා. අභ්‍යන්තරයෙන් ස්කන්ධ පංචකය හටගන්නව මුකුත් නෑනේ පෙර ආපු දෙයක්නේ එතෙන්නට එන්නේ. පෙර මතකයන් බොරුනේ, ඒකත් බොරුවනේ, මේකත් බොරුවනේ, මෙතන හටගන්න කිසිම දෙයක් නෑ ස්වාමීන් වහන්ස. සිත කියන්නේ බොරුවක්නේ ස්වාමීන් වහන්ස.

ආර්යයන් වහන්සේ - නෑ, නෑ ඔබතුමියට තේරෙන්නේ නැහැ. එක තැන තැටිය කැරකැවෙනවා වගේනේ. දැන් මේක හරි සරලයි. **දැන් අපි අන්ධවෙලා නෑනේ, එහෙනම් වෙනද විදියටම පේනවානේ, ඉතිං මේ මේසයක්, පොත කියලා දන්නවනේ.** ඒක තමයි **"සංඛිතේ නිබ්බිදාය"** කියලා කිව්වේ. හිවන කිව්වේ **අවබෝධ ඤාණයක්.** තමන්ට අවබෝධයක් ඇතිවෙනවා, **අපි මේ කපාකරන ශබ්දෙක, වර්ණෙක දෙයක් නැති බව. නමුත් එන හැම ප්‍රසාදෙකටම කාලයක් තිස්සේ අපි ඇසුරු කරපු ඒදේ ඒ එක්කම එන එක දිගටම සිද්ධවෙනවා. ඒක තමයි ස්කන්ධ කියලා කියන්නේ. ස්කන්ධයක් කියන එකක් නෑ නෙමෙයි. ඇත්තටම ස්කන්ධයක් කියලා එකක් නෑ තමයි. නමුත් 'සිස්ටම්' එක පැහැදිලි කරන්න ඕන නිසා තමයි,**

රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ යන ස්කන්ධ කියන ස්වභාවය ඇවිල්ලා, ස්කන්ධ කියන එක ඇවිල්ලා ඇසෙට දෙයක් ජේන ඔව, කණට ඇහෙන ඔව, ඇහෙන ඔව ශබ්දයක් විතරයි, ජේන එක වර්ණයක් විතරයි. හැබැයි අපිට දෙයක් කියලා තියෙනවා අපේ ඇතුලේ තියෙනව විඳීමක්, මේසයක් කියලා අගයක් තියෙනවා, පුටුවක් කියලා දෙයක් ඔවට දැනෙන ගතියක් අපි ගාව තියෙනවා, ආත්මීය ආරෝපණයක් ඇතිවෙලා තියෙනව දෙයක් ඔවට. දැන් චිත්‍රයක තියෙනවා මේසයක්, පොතක්, පුටුවක්. හැබැයි ඒක වර්ණයක් කියලා අපි දන්නව. චිත්‍රයක ඇත්තටම පුටුවක් නැති ඔව අපට අවබෝධයි. හැබැයි ඇත්ත ලෝකෙන් අපිට චිත්‍රයක්වගේ **අවබෝධයක් ඇතිවෙනවා** එහෙම දෙයක් නැතිඔව. ඒක වර්ණ හැඩතලයක් විතරක් ඔව, ශබ්දයක් විතරක් ඔව.

එතකොට ශබ්දයක්, වර්ණ හැඩතලයක් අපිට පුරුදු විදියටම ඒ ස්කන්ධයේ ස්වභාවය පවතිනව. ස්කන්ධයේ ස්වභාවය තමයි අපේ මේ තියෙනවනේ **විත්තාරෝපණයක්**, අපේ අභ්‍යන්තරයේ තියෙනවනේ ආරෝපණයක්. ඒක තුල තියෙනවනේ අපට මේ ඉර, හඳ කියලා ගත්ත ස්වභාවයක්. ඒ වුණාට අපට දෙයක් කියලා **ලොකු වටිනාකමක් ඇතිකරන්නෑ**. හැබැයි මේක මෙතනදි අභ්‍යන්තරයෙන් **මේක රත්තරංගේ කියලා. අපරාදෙන් කියන විඳවිල්ලනෑ**. අන්න අර **ජන්දරාගයයි දුරුවෙන්නේ**. අර තිබුණු වටිනාකමයි නැතිවෙලා තියෙන්නේ. ඒකට තිබිවිච අගය. තියෙනව කිව්වත් වැරදියි, නැතෙයි කිව්වත් වැරදියි, ඇත නැත දෘෂ්ටිවලට යනවා. අන්නවලට යනවා. **'ඇත කිව්වත් වැරදියි, මහණෙනි, නැත කිව්වත් වැරදි මහණෙනි, තියෙන ලෝකයක් නැහැ මහණෙනි'** කියලා බුදුන් වහන්සේ කිව්වේ ඕකයි. තියෙන ලෝකයක් කිව්වේ හිත තුල තියාගෙන ඉන්නවා තියෙනවා වගේ දැනෙන එකක්. **අන්න අර දැනෙන තියෙනවා කියන ගතියයි නැතිවෙන්නේ**. වර්ණ වර්ණ විතරයි, ශබ්ද ශබ්ද විතරයි. වෙනද විදියට ජේනව, වෙනද විදියටම ඇහෙනවා. **හැබැයි ඒකට කම්පනයක් නැහැ. ඒවට ගින්නක් නැහැ**. අර එතෙන්නට කෙනෙක් ගැටගහන්නේ නෑ මමෙයි කියලා. දැන් අපි හිතමු කකුල බිත්තියේ වැදුන කියල. එතකොට මේ බිත්තියේ වදිනකොට වේදනාව එනව, වේදනානුපස්සනාව බැලුවොත්. දැන් ඔබේ අමාරුව වේදනාව එනව, ඔබව කැක්කුමට වේදනාව එනවා, වේදනාව නැතිවෙන්නෑ. හැබැයි ඒක මම විඳින වේදනාවක් වෙන්නෑ. මනෝමයෙන් මාව හදාගෙන මේ මගේ ඔබේ අමාරුව, මේ

මගේ ඔලුවේ අමාරුව, මේ මගේ කකුල රිදෙනවා. අන්න ඒ මම කියල කෙනෙක් හදාගෙන මට ගැට ගහන්න නෑ. ඔය ඔක්කොම වේදනා ටික, මම නැතුව වේදනාව වේදනාව විතරක් බව දැනෙනවා.

මේ හැම තැනම මම නැතුව වැඩකරන්න කියලා කියන්නේ අපි. මම නැතුව එළුවල කපන්න, මම නැතුව ඇවිදින්න, මම නැතුව වතුර බොන්න, මම කියලා කෙනෙක් නෑ කියලා අපි හිතලා මම කියලා කෙනෙක් ගැටගහගන්නව කියලා. ධර්මය දැක්කාම ඇත්තටම මෙනෙහි වෙනව මම කියල කෙනෙක් නැති බව. මෙනෙහි වෙනකොට ඒක අතෑරෙනවා. මම කියන ගතිය ඔක්කොම අතෑරෙනවා. ඒකයි ඝෂයධම්ම - වයධම්ම කියන්නේ. සංඛාර කියන්නේ මේක වේගයක් තුළ ප්‍රතිකම්පනයටනේ බලගැන්විලා තියෙන්නේ. අන්න ඒ බලය දියවීගෙන යනවා, වටිනාකම අගය දියවීගෙන යනවා. එතකොට නිකන් ජ්‍යෙෂ්ඨත්වයේ, චිත්‍රයක්වගේ. "නථේ කාමායන චිත්‍රායන ලෝකෝ - සංඛප්පරාගෝ - සුරිසස්සකාමෝ" කිව්වේ මේ සංකප්ප රාගයක් තියෙනවා. සංකප්පරාගයක් කිව්වේ අපේ මේ සිතුවිලි වලින් තියෙනව වගේ දැනෙන එකක්, මේක දැනීමක්. ඒ කියන්නේ එළියේ එකක් නෙවෙයි. අපි මේ චිත්ත ස්වභාවය තුළ ආරෝපණයක් තියෙනවා. අර චිත්තාරෝපණය. ඒක තුළ අපට තියෙනවා වටිනාකමක්, විදවීමක්, විඳීමක්, ආසාවක්, තණ්හාවක්, ඇලීමක්. අන්න ඒකයි දියවෙලා යන්නේ. හැබැයි ඒකෙ අර තියෙනව කියන "සක්කාය දෘෂ්ටිය" දුරුවෙන්න ඕන. තමන්ට අර දෙයක් කියල අහන්නරයෙන් එන ගතිය නැතිවෙන්න ඕන.

උපාසිකාව : ඒක ඉඹේටම නැතිවෙනවා, නැතිවෙන බව පේනවා, දැනෙනවා, ඒ අවබෝධය ආවට පස්සේ ආයේ මොනම විදියකටවත් ඒ අවබෝධය නැතිවෙන්නෑ. ඒක හැම මොහොතකම බල ගැන්වෙනවා. හැම මොහොතෙම ඒක තියෙනවා. අර චිත්තාරෝපණය, ආරෝපණය ක්‍රමයෙන් නැතිවෙලා යන බව.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඕක උපමා කරන්න පුළුවන් යකඩ කෂල්ලක් චුම්බකයක් විදියට පාවිච්චි කරනවනේ. චුම්බකයක් කියන්නේ යකඩකෂල්ලක් නෙවෙයිනේ. චුම්බකයක තියෙනවානේ ධනයි - ඍණයි කියලා දෙපැත්තක්. ඔය චුම්බකයේ තියෙන කාන්දුම්කෂල්ල නැතිවුණොත් නිකන් යකඩ කෂල්ලක්නේ. ඔන්න ඕක තමයි වෙන්නේ. ඒ කියන්නේ මෙතන අපිට චුම්බක ආරෝපණයක් තියෙනවනේ. අන්න ඒක නැතිවෙනවා. ශරීරය 'ස්පාර්ක්' වෙවී ඔහේ වැඩ සිදුධවෙනවා. නමුත්, ඒවායේ අර හරය නෑ, වටිනාකමක් නෑ.

උපාසිකාව : ස්වාමීන් වහන්ස, සමට භාවනා වගේ ඒව නම් මම කරලා නෑ. මට ඔබ වහන්සේගෙන් දැනගන්න ඕන **සිත සමාධි ගතවෙනවා** කියන්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : අභිමිත්ත සමාධිය, **සමාධිගත වෙනවා කියන්නේ එකක්. එතන තියෙනව ලෝකෝත්තර සමාධි කියන එක.** බාහිරේ ඇත්ත දකිනකොට, බාහිර ඇත්ත කරගෙනහේ පෘථග්පන කෙනාලුන්නේ, නමුත් මේ ධර්මය අවබෝධ වුනාම බාහිර එහෙම දෙයක් නැතිබව **සිතුවිලි බව** දකිනවනේ. එතකොට ඒ බාහිරින් **මිදෙන ස්වභාවය තමන්ටම දැනෙනව. සමාධිමත් ස්වභාවයක්, බාහිරින් මිදුණු ස්වභාවයක්, බාහිරත් එකක කම්පනයක්, ඇලීමක් ගැටීමක් නැතිස්වභාවයක්. හැබැයි, ඒක බාහිරින් මිදීමක්. එතනයි සෝනාපන්න 'ලෝකෝත්තර සමාධිය'. පළවෙනි සමාධිය විදියටයි අපි කතාකරන්නේ. ඒ කියන්නේ අපි අවබෝධයෙන් මිදීමක්. අවබෝධයෙන් ඇතිවන මිදීමක් තුළ ඇතිවෙන සමාධි ස්වභාවයක්. ඒ ඇතිවෙන අර ලෞකික සමාධි නෙවෙයි. මෙතන තියෙන්නේ අවබෝධාත්මකව මිදීමේ සමාධියක්. බාහිරින් දෙයක් **තිබ්බත් එකයි නැතත් එකයි වගේ, ගේ ගිහගන්නත් එකයි වගේ තැනට වැටෙන කෙනාටයි, මේ ස්වභාවය දැනෙන්නේ.** අර දරුවා කියලා ගත්තත් දරුවෝ හිටියත් එකයි, නැතත් එකයි ස්වභාවය. ලෝකෙන් එකක වියාට ඇලීමක් නැති ස්වභාවය. සමහර වෙලාවට ගත්තාම තමන්ගේ ශරීරයේ අතක්පයක් කැපිලා ගියත් වියාට ගානක් නෑ සෝනාපන්න පළවෙනි සමාධිය.**

සකාදාගාමී අපි ගන්නේ, රාග, ද්වේශ, මෝහ කම්පන වංචල ස්වභාවය දියවීගෙන යන දැනෙන ස්වභාවයක් තියෙනවා. කම්පන වංචල දියවීගෙන යනබව දැනෙන ස්වභාවය, ඒක තමයි සකාදාගාමී ස්වභාවය. ඊට පස්සේ එතකොට අනාගාමී කියන්නේ බාහිර පොතමයි සිත කියන්නේ. ඒකමයි සිත කියන්නේ. බිත්තියමයි සිත කියන්නේ. අන්න නාමයේ අන්නයත්, රූපයේ අන්නයත් දෙපැත්තෙන්ම මිදෙන ස්වභාවය දැනෙනව. තමන්ට අවබෝධයෙන් ඒක ඤාණොට හසුවෙනවා. මුකුත් නැතිවෙලා නෙවෙයි. වෙනද විදියටම ජේනව. වණී හැඩතල වෙනද විදියට පෙනුණාට ඒකේ මිදීමකුත් ජේනව, මිදීමක් දැනෙනව. අන්න ඒ මිදීම තමයි, මේ ඔක්කොම ඤාණොටයි ගන්නේ, සිහියටයි අසුවන්නේ, සිහියක් පවතිනවා, සිහියත් වැඩෙනවා.

උපාසිකාව : පැහැදිලිවම ජේනව සිතවෙනම, 'නුවණ' වෙනමකියල හොඳට ජේනව.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒක නුවණයි සිතියයි එකට යන්නේ. 'ජාතනෝ - චස්සනෝ' ඒ කියන්නේ සිතියක් තමයි, මේ සිත හටගත්ත හැම දේකටම සිතියක් තියෙනව, චච්චරයි සිතිය වගේ තමයි ඤාණය කියන්නේ, ඒ ඤාණයට හසුවෙනවා. ධම්ය තමයි දැකින්නේ, ධම්ය දැකිනකොට තමයි, මේ සිත කියල දේකුත් නැතිව, දැකින දැකින දේ එතන එතන නිරුද්ධ වෙන බව, ආයි මම කියල කෙනෙක් හම්බ වෙන්නේ නැහැ. ඒකයි 'මට මම නැතිවෙන හැටි' කිව්වේ. බිත්තිය විතරයි, මම කියලා මේ පැත්ත ජේනනෑ. බිත්තියමයි මම. බිත්තිය නැත්නම් මාත් නෑ. හැබැයි බිත්තිය ඔහොම තියෙද්දී, බිත්තියේ මම නැතිවෙන එකකුත් තියෙනවා. ඒක තමයි නිවන් දැකිනවා කියන්නේ. ඒ කියන්නේ මේ බිත්තිය වෙනද විදියටම ජේනවානේ. දැන් බිත්තියමයි, මම කියලා එනවනේ අනාගාමී නැත. හැබැයි 'අරහත්වය' කියන්නේ බිත්තිය ඔහොම තියෙද්දී සම්පූර්ණයෙන්ම කෙනත් නැතිවෙන දුර්ශනයක් ජේනව. ඒකයි දුර්ශනයට පත්වෙනවා කියන්නේ. දුර්ශනයක් ජේනව කියන්නේ මේ ඇහැට ජේන එකක් නෙවෙයි, 'ධම්ම චක්ඛුෂය'. මේව හැමදේම තියෙද්දී එකකටවත් අයිති නැති ස්වභාවයක්ට අයිති නැති අවදීමත් ස්වභාවයක් ඇතිවෙනව. ඕකයි අවදිය, මොහොතට අවදිය, ඒකයි බුද්ධ ස්වභාවය. "අරහත්ත සමාධිය".

ඕක තමයි අපි මෙච්චර වෙලා කථා කළේ. ඕක හරි ගැඹුරුයි. කොච්චර කථාකළත් මදි. ඕක ගොඩක් පිරිසිදු කරගන්න ඕන. කෙනාකෙනා තම තමන්ගේ ධම් අවබෝධය අනුවයි ඕක වටහාගන්නේ. නමුත් අපි කියනදේම ගොඩක් අයට වැටහෙන්නේ නැති බව අපි දන්නව. ඒකට හේතුව දෙයක් කියල දෙයක් නෑ, අපේ තියෙනව මේ අවබෝධය තුල. අවදිය, අපි දන්නව ගොඩක් අයට මේ අවදිය ඇතිවෙන්නෑ කියලා. ලේසියෙන් ඇතිවෙන්නේ නෑ කියලා. ඒ අවදිය ඇතිවෙන්නේ රාග, ද්වේශ, මෝහ ප්‍රභීතවෙනකොටයි. රාග, ද්වේශ, මෝහ එකපාර ප්‍රභීත වෙන්නෑ. මුලින් ඒක දැනුමක් එක්කල තමයි යන්නේ, සුඤ්ඤා ඤාණෙන් එක්ක. මේක දැනෙන්න, බිත්තියටවත් අයිති නැති ස්වභාවයකට අවදිවෙනව කියල. අන්න ඒ ස්වභාවය අවදි වෙනකොට දැනෙන්න ගන්නව, ඤාණට එහෙම ස්වභාවයක් දැනෙන්න ගන්නව, ඒ ස්වභාවයට එන්නේනෑ ආත්ම සංඥාව තියෙනකම්. ආත්මීය දැනීම තියෙනවනේ, තමන් ඉන්නව වගේ, කෙලෙස්

ස්වභාවයක්, ඒකෙන් තමයි වැහිල තියෙන්නේ. ඒක දියවෙන්න දියවෙන්න අර අවදිය මතුවෙනව ස්වභාදහම වගේ, හුළඟ වගේ එකකටවත් අයිති නැති ස්වභාවයකට අවදිවෙනවා, ඒ ස්වභාවය තමයි අර අවදිය, ගොඩක් දියුණුයි. ඒක අරහත්ත සමාධිය. ඒ අරහත්ත සමාධිය ගොඩක් අය දන්නේ නැත්තේ, ඒක ප්‍රායෝගිකව අත්දකින දෙයක්. ඒක පොතක ලියන්න බෑ. ඒක නිසා තමයි ඒක ගැන කොහේවත් සඳහන් වෙලා නැහැ. නමුත් බුදුන් වහන්සේ ධර්මීය තුළ සුත්‍රවල අපට හොඳටම දකින්න තියෙනවා මේ “අරහත්ත සමාධියයි” රහතන් වහන්සේලාගේ සමාධිය කියලා දේශනා කරනවා.

උපාසිකාව : එතකොට, ස්වාමීන්වහන්ස, සමථනාවනා වැඩීමේ අවශ්‍යතාවයක් නෑ නේද?

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒක ඇවිල්ලා වේදය තුළ සමථයෙන් හුස්ම දිහා බලලා හුස්ම නොදැනෙන ස්වභාවයකට ගිහිල්ලා උග්ගහ නිමිත්ත, පටිභා නිමිත්ත කියලා. ඊට පස්සේ, ඔය නිමිතිගත භාවනාවක්නේ, ඒක ලෞකිකයිනේ තේරුමක් නෑ. ඕනෑම චිත්ත ඒකාග්‍රතාවයකින් මේ ධර්මීය දකින්න පුළුවන් නම්, මේ සිතට එන. හිතේ ස්වභාවය දකිනවනම්, අරමුණු දකිනවනම්, අරමුණුවලට ඇලෙනවද, ගැටෙනවද කියලා ඒ සිතිය තියෙනව නම්, අන්න එතන සමථයක් තියෙනවා කොහොමත්. ඉන්න ඉරියව්වටත් සිත තියලා, චිත්ත ඒකාග්‍රතාවය තමයි වැදගත් වෙන්නේ. ඉතිං තමන්ගේ හිත විසිරෙනවා නම් පොඩ්ඩක් සිත ඒකාග්‍ර කරන්න, අරමුණකට ඒක සමථයක් තමයි. හුස්ම දිහා හුස්මට ඒකාග්‍ර කරන්න. අමුතුවෙන් මේක වඩනව කියලා දෙයක් නෑ.

උපාසිකාව : ඔබවහන්සේගේ එකදේශනාවක කියනවනේ සමථයයි විසස්සනාවයි දෙක එකට යන්න ඕන යුගාන්තර කථාවක්. අර දෙක එකටම වැඩෙන්න ඕන කථාවක්

ආර්යයන් වහන්සේ : සමථ - විපස්සනා යුගනන්දන් තමයි මේ ගමන යන්නේ. මොකද සිතියනේ මේ ගමන යන්නේ, සිතියටනේ ඔක්කොම දැනෙන්නේ. සිතිය කියන්නේ සමථය, විදුර්ශනාවක් සිද්ධ වෙන්නේ නෑ සමථයෙන් තොර. මොකද විදුර්ශනාව කියන්නේම සිතියටයි දැනෙන්නේ. ඒකේ අන්තෙට යන්න එපා, අන්තොට ගියොත් ඒකේ හිරවෙනවා, සමාධිවල හිරවෙනවා.

උපාසිකාව : පර්යන්තේ වාඩිවෙලා එහෙම කරන්න ගියාට, මට තියෙන ගැටළුව තමයි ස්වාමීන් වහන්ස හුස්ම රැල්ලට හිත සමාධි කරන්න ගියාට එතනත් විදුර්ශනාවමයි වැඩෙන්නේ, හුස්ම රැල්ලේ ගැටෙන තැනදී.

ආර්යයන් වහන්සේ : එහෙම නම් ඔබතුමිය පොඩ්ඩක් ඇවිදිනකොට සක්මන් භාවනාව එහෙම කකුල තියෙනකොට හිතරම සමථය පුහුණුවෙන්න. ඒකට හේතුව **එතන සමථයේ එක්තරා විදියකට දියුණුවකුත් අවශ්‍ය බව අපි දන්නව.**

උපාසිකාව : ඔබ වහන්සේගේ දේශනා කීපෙකම ඒක ඇහුණා මට. ඒක නිසා තමයි මම මේ අහන්න ගත්තේ ඔබ වහන්සේගෙන් මම ඒක කරන්න ඕනද ? කියලා.

ආර්යයන් වහන්සේ : සිහිය වර්ධන වෙන්නඕනනේ. හිත විසිරෙනවනම් චිත්ත ඒකාග්‍රතාවය ඒකට ඕනනේ.

උපාසිකාව : හිත විසිරෙනවා නෙමෙයි ඒක. දැන් මම භාවනා කරන්න ඉඳගත්තම සිත සමාධිගත වෙනවා. එතනත් අර හුස්ම රැල්ලට හිත නිබ්බාම හුස්ම රැල්ල වැදෙන තැන එතන ඇතිවීම නැතිවීම දකින්නේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : අපි කරන ඒව හරි පරිස්සමින් කරන්න ඕන. ඒ කියන්නේ ආශ්වාසය ප්‍රාශ්වාසය ඇතිවෙන එකට සිහියක් පවත්වනවා විතරයි සමථය වඩනවා කියන්නේ. ඒකේ ඇතුලේ තව **වෙනිත් ඒව කරන්න ගියොත් සමථය ඇතුලේ ඒව තේරුමක් නෑ.** එතකොට සමථය වැඩෙන්නේ නෑනේ. සක්මන් භාවනාව කරනව, ඒත් සමථයම තමයි. කකුල තියෙනකොට, ආයි තබනකොට ඔසවනකොට ඒ සිහියක් තියෙනව විච්චරයි. සිහිය තමයි දියුණු වෙන්න ඕන. සමථය තුළ සිහිය තමයි දියුණු කරන්නේ. වෙන මුකුත් හිතන්න යන්න එපා. **ඇත්තටම විදුර්ශනාවට කරන්නේ සිහිය පවත්වන එක. ඒ සිහිය ඊට පස්සේ සිත දකින්න භාවිතා කරනව. සිතටඑන අරමුණු. අරමුණු වලට රිංගලද, අරමුණු ඇත්ත වෙලාද, අරමුණ ප්‍රකට වෙලාද සිහිය පවත්වනව, එතකොට විදුර්ශනාව.**

උපාසිකාව : විදුර්ශනාව ඒක කෙරෙනවා. අරක මට ප්‍රශ්නයක් චුණේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : සමථය තියෙන නිසයි විදුර්ශනාව කෙරෙන්නේ. සමථය නැති විදුර්ශනාවක් නෑනැ. ඒ කියන්නේ යම්කිසි අරමුණක් දකින්නත් සිහියක් තියෙන්න ඕන. එහෙම නැත්නම් **අරමුණු දකින්න බැහැනේ.** අරමුණු දකිනවා කියන්නේ මේ

ලොකු දෙයක් නෙවෙයි, දැන් මේ තියෙන හිත මොකක්ද කියලා සිහියක් තියෙන්න එපයි, මේ මොහොතේ මොන සිතද තියෙන්නේ. සිහිය තමයි සමථය කියන්නේ. ඒ දකින සිත තමයි විදුර්ගතාව කියන්නේ. 'විදසුන් නුවණ' විදුර්ගතා නුවණ කියන්නේ එහෙම දෙයක් නැති බවට පත්ව දකින එක. බාහිර ඇත්ත නොව, මේක සිතම බව දකිනඑක, ඒක විදුර්ගතාව. විපස්සනාව තමයි හිතට සිහිය පවත්වන එක. ඒ කියන්නේ සිතක් හටගත් බවට සිහිය තියෙන්න ඕන, හටගත්ත සිතට සිහිය තියෙන්න ඕන, ඒ නිසා තමයි සමථය තියෙන්න ඕන, සිහිය තියෙන්න. හොඳමයි එහෙම නම්, ඔතන නැවතත් මෙනෙහි කරන්න. දේශනා අහන්න, ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් දේශනා අහන්න. මේ ඉස්සරහටදාන දේශනාවල මොහොත ගැන ගොඩක් දේශනා ඉදිරිපත් වෙනව. මොහොත ගොඩක් අය ප්‍රශ්න කරනව. ඒ තුළින් ඔබතුමියටත් වටිනාකමක් ඇතිවෙයි. ගොඩක් අය ගැඹුරු තැනකින් අහනව. ඒ අය දියුණුවෙන්නත් ඕන. හැබැයි බොහොම පරිස්සමින් කටයුතු කරගන්න හොඳ අවබෝධයක් ඇතිව.

උපාසිකාව : ඔබ වහන්සේ කරන සේවාව නම් අපට වචනයෙන් කියන්න බෑ. මිනිස්සුන්ට ඇත්තටම හැම කෙනෙක්ටම මේ ධර්මය අවබෝධ වෙන්න ඕන.

ආර්යයන් වහන්සේ : හුඟක් අය දෘෂ්ටි වලින් මිදිලා තියෙනවා. දිව්‍ය ලෝක, ගොඩක් අය ඒව තේරුම් අරගෙන. අපට කියනව ආර්යයන් වහන්ස මේ විලියෙන් ලෝකයක් ගැන අපි හිත හිත හිටියේ, දැන් තමයි තේරෙන්නේ ඒවත් හිතේ තමයි තියෙන්නේ කියලා. ඒක හරි. කවුරු හරි අවදිවෙන්න එපයි මේ සත්‍යයට, නැත්නම් හැමෝම රැවටිලානේ ඉන්නේ. තෙරුවන් සරණයි.

උපාසිකාව : තෙරුවන් සරණයි.

10 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය

සිත අභිබවා ගිය මොහොත, සිහින ලෝකයේ සැබෑ අවදිය

උපාසක : තෙරුවන් සරණයි. ආර්යයන් වහන්ස, මම ලෝකෙන් අන්වුණා වගේ, නමුත් වෙන දේවල් ඒ විදියටම සිද්ධවෙනවා. මම මුකුත් කරන් නෑ, නමුත් මගෙන් වෙන්න ඕන, කෙරෙන්න ඕන වැඩ ටිකක් ඒ විදියටම කෙරෙනවා. ඔබ වහන්සේ කියනව වගේම භෞතිකය කියන්නේ බොරුවක්. උපත මරණය කියන්නේ බොරුවක්, කාලය කියන්නේ බොරුවක්, ඔය ටික ඔක්කොම ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වුනා වගේ මට තේරෙනවා. මේ සොබදනම, මට පේනවා ඒතරයි මම නෑ එතන ඒ වුණාට.

ආර්යයන් වහන්සේ : බොහොම හොඳයි ඔබතුමා. ඒ අත්දැකීම උපමාවකින් පැහැදිලි කරන්නේ කොහොමද කියලා, ඕනෙම කියනකොට අපට දැනෙන්නේ හිතලා කියනවා වගේනේ, අත්දැකීම් පැහැදිලි කරන්නේ තමයි ඒ අත්දැකීම් වලින් තමයි අපි වටහා ගන්නේ. ඒ ස්වභාවයේ ආකාර කීපයක්ම තියෙනවා. වේදය තුලත් ඒ ශූන්‍යතාවය තියෙනවා. ඒ තුළ පෙන්න නිර්වාණය වෙනස් බොහෝ සියුම් කාරණා තියෙනවා. මේක අපි කථා කරනවිට බොහෝ අයට දැනුමක්වෙනවා, හිතලා කියන්න ගියත් හරියන්නේ නෑ. ප්‍රායෝගිකව තමන්ට සිද්ධවෙලා නැත්නම් තමන් දුකට වැටෙනවනේ.

උපාසක : මට එක දවසක් උදේ 7.30 විතර මට, ත්‍රිමාන ලෝකයක්නේ අපට තියෙන්නේ, ද්විමානවෙලා මට පෙනුනා. ඊට පස්සේ එතනින් එහාට මොකුත් සම්බන්ධ වෙන්නෑ, ඒ වුණාට ඒ දේවල් ඒ විදියට සිද්ධ වෙනවා. ඒ වුණාට මෙතන භෞතිකය බොරුවක් කියන එක දැනුනා.

ආර්යයන් වහන්සේ : අත්දැකීම පැහැදිලි කරන්න. ඔය හිතෙන දෙයක්නේ කියන්නේ. දැනෙන ස්වභාවය පැහැදිලි කරන්න පුළුවන් වෙන්න ඕන, ඒ මොහොතේ කරපු කටයුත්ත, ඒ මොහොතෙදී සිදුවුණ ආකාරය, ඒ ස්වභාවය දැකපු විදිය. ඇවිදගෙන ගියාද ? එහෙම නැත්නම් වාඩිවෙලා සිටියද ? එහෙම

නැත්නම් කල්පනා කර කර සිටියද ? මොකක්ද කරපු කටයුත්ත මහස කොයි ආකාරයටද වැඩකළේ, ක්‍රියාවලිය කොයි ආකාරයටද ? සිද්ධ වුණේ පැහැදිලි කිරීම වැදගත් වෙනවා. **ඕනම උපාද්‍ය හික්‍ෂුවක්, ගෝල හික්‍ෂුවකගෙන් ඕන අහනවා.** ලෝකෝත්තර චිත්ත කම්පනත් තියෙනවා. ලෞකික චිත්ත කම්පනත් තියෙනවා. චිත්ත කම්පන ඇවිල්ලා සාමාන්‍යයෙන් සමාධි අවස්ථාවේ බොහොමයක් දකින්න පුළුවන්. ඊට පස්සේ වියාට දැනෙන්නේ පාවෙනමයි කියලා. අසංඥාලේටත් දැනෙන්නේ එහෙමයි. වෙන ස්වභාවයක් ඒ තුළ දැනෙන්නේ නැහැ. ශුන්‍යතාවය ආකාශයේ නම්, ආකාශය තුළ ආකාශයට ප්‍රකටවෙලා. විඤ්ඤාණත්තායතනය නම් දැනෙන ස්වභාවයක් ප්‍රකටවෙලා, තියෙනවා. ඒ ප්‍රකටවෙන ස්වභාවය තුළ එතන **කෙනෙක් ඉන්න ස්වභාවයක් ප්‍රකට වෙන්න.** **දැනෙන්නේ නෑ. ඒ අත්දකින ස්වභාවය නිවන නොවේ. කාලයක් නෑ කියලා හිතන කෙනාට සිතුවිලි ගොඩක් ගලනවා.** ඔතන සුදු ජාතිකයෙක් හරි, ඇමරිකන් ජාතිකයෙක් හරි ඔතන හිටිය නම් බුදුදහම දන්නේ නැතුව හරි, තුන්කාලයම බොරුවක් කියලා හිතන්නා කියමු එක පාරටම ඒක සිතුවිල්ලක්. ඒකට හේතුවක් තියෙනවා. හේතුව පැහැදිලි කරන්න ඕන. දැන් අපි කියමු ඕනකට අවුරුදු දෙකක් වෙනව කියලා. මේ කාලසීමාව තුළ කවදාවත්ම කේන්ද්‍රී ගිහිල්ලා නැත්ද ?

උපාසක : මේ මට්ටමින් නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ : මේ කාලසීමාව තුළ කේන්ද්‍රී ගිහිල්ලා තියෙනවා කියන්නේ ඇත්තටම සිතුවිලි වලින් මැවුණු මායාවක්, ඒ ස්වභාවයට පත් වූ තැනේදී රාග, ද්වේශ, මෝහ මතුවෙනව නම්, රාග, ද්වේශ, මෝහ තුනිවෙලා ආපු **සැබෑම නිර්වාණ අවබෝධයට නිර්වාණයට පත්වීම නොවෙයි.** අපිට දැනුමක්, යමක් ආවා කියමු, අසා දැනගත්තා කියමු, එහෙම නැත්නම් අපි ඒක දැනුමෙන් දැනගත්තා කියමු, එහෙනම් අපි තරංග මාලා වශයෙන්, එහෙම නැත්නම් “කොන්ටම්” වශයෙන් හිතමු. විද්‍යාත්මකව තාරකා විද්‍යාවෙන් කියලා, “ආතර් සී ක්ලාක්” ගත්තත් පොත්වල ලියලා තියෙනවා. පොත්පත් පරිහරණය කරන කෙනෙකුට තේරෙනවා මේ ආගම් කියන ඒවා බොරුවක් බව. “අයිසැබ්බර්” විද්‍යාඥයා කියනවා මේ සේරම බොරු කියලා. මේකේ කිසිවක් නැත, සියලුම ආගම් දෘෂ්ටිගතය, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයි කියලා. කෙලින්ම ඔක්කොම ප්‍රතික්ෂේප කරනවා. “අයිසැබ්බර්” ගේ අවසාන හුස්ම ගියාට පස්සේ තමයි පොත විලියට දාන්නේ. ඒකට හේතුව

තමයි අර සියළු ආගම් බොරු කියලා කියන එක. බුද්ධාගම කියන එකත් බොරුවක් තමයි.

බුදුහාමුදුරුවෝ සත්‍යගවේශී. බුදුහාමුදුරුවෝ සත්‍යය ලෝකෙට හෙලිකරනවා. **බෞද්ධ කියන්නේ භවනිරෝධයක් දකිනවා.** භව නිරෝධයක් තියෙන්න ඕන බෞද්ධ නම්, **භවයක් නැත්නම් ආගමක් කොහේද තියෙන්නේ.** එතනින්ම තේරෙනවා ධව නිරෝධය කියනකොටම මේක ආගමක් නොවෙයි. **භවයක් ඇතුළේ ආගමක් තියෙන්නේ, භව නිරෝධය තුල ආගමක් කොහේද තියෙන්නේ.** ඕක අහපු ගමන් ඔතන හොල්මන් වෙලා යනවා. කරන්න දෙයක් නෑ, ඔළුව කස කසා ඉන්න වෙන්නේ. එතකොට තමයි තේරෙන්නේ බුද්ධ කියන්නේ මොනවගේ ස්වභාවයක්ද ? ඒ **බුද්ධ ස්වභාවයට අවදි වන එක තමයි** බුදුන් වහන්සේ පැහැදිලි කරන්නේ. බුදුන්වහන්සේ මනාකොට පැහැදිලි කරනවා, **ඔය ශූන්‍යතාවය බුද්ධ නෙවෙයි කියලා.** ශූන්‍යතාවය ගැන අපි කතා කරනවා. වේදය තුළ ශූන්‍යතාවය කතා කරනවා, ඒ ශූන්‍යතාවය තුළ සියල්ලටම නැති ස්වභාවයක්නේ කතා කරන්නේ. **බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරන නිවන් දකිනවා කියනඑක දර්ශනයට පත්වෙනවා කියන එක, මොකුත් නැතිවෙලා නෙවෙයි,** දැන් ඔබතුමා කියපු දේ නෙවෙයි. එහෙම කියන්න හේතුවක් තියෙනවා. බුදුන් වහන්සේ පැහැදිලි කරන දේ රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ප්‍රහීනවන එකක්. **'ක්ෂීණාක්‍රව' රහතන්වහන්සේ කෙනෙක් ගැනයි කතාකරන්නේ. ක්ෂීණාක්‍රව රහතන් වහන්සේ දකින දෙයයි, ආක්‍රව කෙළෙස් තියන කෙනෙක් දකින දෙයයි අතර වෙනසක් තියෙනවා.**

උපාසක : මට දැණුනේ, මේ කිසිම දෙයක් නෑ කියන අර්ථයනේ, වැටහුනේ. මේ හැම දෙයක්ම නෑ කියලා දැනෙනවා මට.

ආර්යයන් වහන්සේ : එතකොට ඔබ ඉන්නේ ඇත නැත කියන අන්තයකනේ. එතකොට ඇත නැත කියන අන්ත දෙකට වැටෙනවා. එතකොට බුද්ධ ධර්මයට පටහැනියි. **බුද්ධ ධර්මයේ පැහැදිලි කරන මාගීය ඒක නෙවෙයි. බුද්ධ ධර්මයේ පැහැදිලි කරන්නේ සියල්ලම ඇත නැත අන්තවලින් මිදුණ අවබෝධයක් ගැනයි කතාකරන්නේ, මේක "සංඛිතේ නිබ්බිදාය" කියනකොටම බුදුන් වහන්සේ පැහැදිලි බුද්ධ වචනයෙන්ම කියනවා අවබෝධඤ්ඤාණයක් කියලා 'බුද්ධ'.** එහෙනම් අවබෝධඤ්ඤාණයක් කියන්නේ ඤාණයක්. ඤාණය කියන එක තමයි

ඤාණයස්ස අධිගමාය. මේ සේරම අධිගමනයෙන්. ධම්ම අභිඤ්ඤා ගැනනේ මේ කථා කරන්නේ, ප්‍රඥා අභිඤ්ඤාවක් ගැනනේ මේ කථා කරන්නේ, චිත්ත අභිඤ්ඤාවක් ගැනනේ කථාකරන්නේ. අභිඤ්ඤා ඤාණ හරහා යන ගමනක්. මේක අවබෝධය කරගන්න දෙයක් රාග, ද්වේශ, මෝහ ප්‍රභීත වෙන්නෑ අවිද්‍යාව තුල. අවිද්‍යාව කියන්නේ මේ පරම සත්‍යය අවබෝධවන තුරු අර සත්‍ය ඤාණය ඇතිවෙන්නේ නෑ. එයාට අපි දැන් මොනව කථාකළත් පලක් වෙන්නේ නෑ. මොකද රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ප්‍රභීත වෙන්නේ සත්‍යය අවබෝධයෙන්ම පමණයි. එහෙනම් අවබෝධ කරගන්න ඕන තමන්ගේම සිත. සිතහැදෙන හැටි අවබෝධ කරගන්න ඕන. එතකොට තමයි එයාට විඤ්ඤාණ මායාව ගැන මනා අවබෝධයක් ඇතිවෙන්නේ.

ඒ අවබෝධයෙන් අවබෝධයට පත්වෙන්න ගන්නට පස්සේ තමයි එයා මිදෙන්න ගන්නේ. එයා දකිනවා මේක කොහොමද වෙන්නේ කියන එක. සිත හැදෙන්නේ කොහොමද ? කියන එක. එහෙනම් මේ මොහොතේ සිතක් හැදෙනවා. හැදෙන හැටි දකිනවා. අන්න ඒ හැදෙන හැටි දකින එක තමයි මිදීම තියෙන්නේ. එතනයි දුර්ගතය තියෙන්නේ. එතනයි රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ප්‍රභීත වෙන්නේ. රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ප්‍රභීතවන තැන ඇත්තටම තියෙන්නේ ලෝකෝත්තර සමාධි, ඒවා පිරිහෙන්නේ නෑ. සෝතාපන්න කෙනෙක් නැවත පෘතග්ජන වෙන්නේනෑ. ලෞකික සමාධි පිරිහෙනවා. ලෞකිකසමාධි කියන්නේ ප්‍රථම ධ්‍යාන, ද්විතීක ධ්‍යාන, තෘතීක ධ්‍යාන, චතුර්ධ්‍යාන කියනවානේ. එතකොට ඒ ලෞකිකසමාධි, හේතු ඇතිවෙනකොට ඇතිවෙනවා, හේතු නැතිවෙනකොට නැතිවෙනවා. සංඛාර සකස්වෙන ඒවානේ, නිමිත්තක් අල්ලගෙන ඒ නිමිත්ත නොදැනෙනකොට ඒ ස්වභාවයට පාවිගෙන දියවීගෙන යන එක. එතකොට උග්ගන නිමිත්ත, පටිභා නිමිත්ත කියලා චිත්ත සංඛාර නිමිත්තක්. ඒ විදියට කාය සංඛාර “සඛිධකාය පටිසංවේදී අස්ස සිස්සාමි සික්ඛතී, පස්ස සිස්සාමි සික්ඛතී,” “චිත්ත සංඛාර පටිසංවේදී අස්ස සිස්සාමි සික්ඛතී, පස්ස සිස්සාමි සික්ඛතී” චිත්ත කම්පන ස්වභාවයක්. චිත්ත අභ්‍යන්තරයෙන්ම නොදැනෙන ස්වභාවයක් සංඥා වේද්‍යා නිරෝධය කරා යන ගමනක්, අසඤ්‍ය තලේට යනවා. ඒක තුළ පාවෙන ස්වභාවයක් එනවා. කුඬු ගැහුවා වගේ, මත්වෙන ස්වභාවයකට එනවා. ඒක ඇවිල්ලා සංඥා නොදැනෙන ස්වභාවය. ඒක සුකුම ස්වභාවයකට එනවා. ඒක වේද්‍යය තුළත් පෙන්නනවා.

උපාසක : මම ස්වාමීනී, භාවනා කරලා නෙවෙයි. මම ඕනම දෙයක් හිතුවොත් මට එය මවලා පෙන්නනවා විඤ්ඤාණයෙන්.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔව්, ඕනම කෙනෙකුට සාමාන්‍යයෙන් මේ ලෝකේ බොරුවක් හේ කියලා හිතුවොත් එහෙම ස්වභාවයක් දැනෙන්න ගන්නවා. ඒක විද්‍යාඥයින්ගේ ලියලා තියෙන සටහන් වලිනුත් තේරෙනවා. නමුත් මුදුන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ එහෙම දෙයක් නෙවේ. ඒක ඇවිල්ලා, ඒ දැනෙන්න ගන්න එක ශුන්‍යතාවයක්. **මුද්ධ දේශනය තුළ සියල්ලම නැතිවෙලා නොවේ. සියල්ලම තියෙනවා, රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ප්‍රහීන වෙනවා. අතන කෙලෙස් තියාගෙනහේ ඔය ඉන්නේ, කෙලෙස් නැතිවෙලා නෙවෙයිනේ. අර නින්ද ගිහිල්ලා වගේ, නින්දෙන් නැගිටිනකොටම අර පරණ එක්කෙනාම ජේනවා. එයා ආයේ උපදිනවා එතකොට, එයාට උපතක් තියෙනවා. "නිස්චිතංති චලිතං" දෘෂ්ටිගත, දෘෂ්ටියක් තියෙනවා මිදෙන්න, ඒක අවබෝධ ඤාණයකින් මිදෙන්නේ. ඒ දෘෂ්ටියෙන් මිදෙන තාක්කල්, ඒ දෘෂ්ටිය තුල, අර තරංගයෙන් මිදෙනකල් ඒ දෘෂ්ටිය තුල සකස් වීමක් තියෙනවා. අර සිරස වගේ, අර T.V. එකේ සිරස අල්ලනව වගේ, යාපනේ T.V. එකේ සිරස අල්ලන්නේ, ඒකනේ ඒරියල් එකෙන්, සිරස තියෙන තැනක් නෑනේ, ඒ වගේ මෙතන ආයෙන් තරංගයක් උපදිනවා. ඒක අපේ "ග්‍රිකෝන්ස්" වෙනවා. රාග, ද්වේශ, මෝහ තියෙන ස්වභාවයට අනුව කළලයක පිහිටනවා, සකස් වෙනවා, හුස්ම ගියොත්. හිතාගන්න පුළුවන්ද මේ කියපු එක.**

උපාසක : ස්වාමීනී, මට තේරුණ නැටියට කළලයක සකස් වෙනව නෙමෙයි, ෆිල්ම් එකක් බල බල සිටියදී මේ ෆිල්ම් එක මාරු වුණා වගේ, මැරලා ඉපදෙන එක.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒ කියපු එකහරි. ඒ කියන්නේ මෙතන එකක් එතනට යනවා නොවේ, මේ ඇවිල්ලා තරංග 'සිස්ටම්' එකක්, 'සිස්ටම්' එක කියන්නේ ඇතිවෙන නැතිවෙන එකක්, තරංග සිස්ටම් එක කියන්නේ කොහේවත් තියෙන එකක් නොවේ. **ඇතිවෙන නැතිවෙන ප්‍රවාහයක් තමයි තරංගයක් කියන්නේ. 'කොන්ටම්' නියාමය තුල පෙන්නන්නේ ඇතිවෙන නැතිවෙන ප්‍රවාහයක්, "ස්පාර්ක්" වන තරංගයක්, ප්‍රවාහයක් තුළ ඇතිවෙන නැතිවෙන දෙයක් නෑ, ධීපීයක් නෑ, "විධිස්ස අඤ්ඤාතත්තං" කියලා මුදුන් වහන්සේ පෙන්නන්නේ ඒකයි, පැවැත්මක් නැති බව. මේ ලෝක ධාතුවේ භෞතිකව ගත්තත් ආධ්‍යාත්මිකව ගත්තත් කොහේවත්**

'ධීතියක්' නැතිවෙයි. පැවැත්මක් නෑ, ඇතිවෙන නැතිවෙන ප්‍රවාහයකට විශ්වයේ මැවීමක් තියෙනවා, අපට වේගය නිසා ජේනවා, ගඟක් වගේ ජේන්ගේ ගලන නිසානේ. ගඟ කියන්නේ ගලනවට. නමුත් අපට ජේන්ගේ ගඟ තියෙනවා වගේනේ. වැස්ස කියන්නේ වතුර බිංදු වැටෙනවට. වැස්ස කියලා දෙයක් තියෙනවා වගේනේ ජේන්ගේ, එහෙම දෙයක් නෑනේ, සුළඟ කියන්නේ හමනවාට. අපි හිතන්නේ සුළඟ තියෙනවානේ කියලා, තියෙන සුළඟක් අතට ගන්න බෑනේ. මේ මුළු ස්වභාවයම, පෘථිවිය කරකැවෙනවා පැයට කි.මී. 187 ක වේගෙන්. පෘථිවිය ඒ වේගයට මැවෙන එකක්. වේගය තුළයි සකස් වෙලා තියෙන්නේ. අර 'ඩාර්ක් මැටර්ස්' කියන්නේ, විශ්වයේ තියෙන අංශු ස්වභාවය වේගය තුළ, අර 'බ්ලැක්' කියන්නේ පරමාණු වලින් අංශුවක පිපිරීමක්නේ, ඒ පිපිරීම තුල වේගය උඩ තමයි මේ ක්ෂීරපතය මේ විදියට සකස් වෙලා තියෙන්නේ.

පෘථිවිය සූර්යා වටේ කරකී කරකී තියෙන්නේ යම්කිසි බලතුලනයක් නිසානේ. පෘථිවිය කියනවක හැදෙන්න කලින්, අර බ්‍රහස්පති කියන ග්‍රහයා වායු අවස්ථාවේ තිබිල තියෙන්නේ. එතන වේගය තුල වායු අවස්ථාවේ සීතල, උෂ්ණ, සිසිල්වීම තුල, පෘෂ්ඨය අර අංශු ස්වභාවය ඝනවීම තුළ තමයි පෘථිවි පෘෂ්ඨය හැදිලා තියෙන්නේ. ඒ වේගය තුල තමයි, අර වායු අවස්ථාවේ තමයි චුම්බක ධන - සෘණ කියන අන්ත දෙක හැදිලා, අර ධන - සෘණ දෙක ඇතුලේ, චුම්බක ආරෝපණය ඇතුලේ, චුම්බක ආරෝපණය වගේ වායු ස්ථරය, අර පොලිකට්ට වගේ ඕසෝන් ස්ථරය වගේ අභ්‍යවකාශයට යන්නේ නැතුව, අර හිරවෙලා තියෙන්නේ **චුම්බක ආරෝපනය නිසා**. පෘථිවියේ උත්තර ධ්‍රැවය දකුණු ධ්‍රැවය කියලා ධ්‍රැව දෙකක් හැදිලා තියෙනවනේ, ධන - සෘණ කියලා. පෘථිවිය ලොකු චුම්බකයක් විදියට ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ඒක තුල තමයි අපි මේ ගලක් උඩ දැමීමොත් බිම වැටෙන්නේ, ඒ චුම්බක ආරෝපනය තියෙන්නේ, ගුරුත්වය, **සිත කියන්නෙන් ඒ වගේ එකක්**. මේ ධන - සෘණ අන්ත දෙකේ මැදෙන් ශක්තිය තියෙන්නේ, ෂෝට් එකනේ. හෙග්ට්ට්, පොසිට්ට් වැර් දෙක, ඕක ඇවිල්ලා ස්පාර්ක් වෙන එකනේ බල්බ් එක පත්තු වෙනවා කියන්නේ. ඒකටනේ අපි ශක්තිය කියන්නේ. බල්බ් එක පත්තුවෙන්න ධන - සෘණ කියලා අන්ත දෙකක් ගෙනැල්ලා ඒකට ෂෝට් කරලා පත්තු කරන එකනේ ශක්තිය කියන්නේ. ඒකෙන්නේ **ලයිට් එක පත්තු කරන්නේ, ඒකෙන්නේ ෆ්ලූජ් එක වැඩ කරන්නේ, ඒකෙන්නේ A.C. එක වැඩ කරන්නේ, ඔය ඔක්කොම විද්‍යුත් ඒවා වැඩ කරන්නේ ඒක භාවිතා කරලනේ. අපි ගොඩක් දේවල් කරන්නේ, ශක්තිය භාවිතා කරලනේ.**

මේ විඤ්ඤාණය කියන්නේ අන්ත දෙකක් ස්පාර්ක් වෙනවා, ධන - සාණ. ස්පාර්ක් වන නිසානේ මෙතන විඤ්ඤාණ ශක්තිය උපදින්නේ. විශ්ව ශක්තිය වෙනයි, ඒක නිසා හැදූන පෘථිවි ශක්තියත් වෙනයි. වේගය තුළ හැදිවිව ඒක, ඒක නිසා හැදුණු මෙතන විඤ්ඤාණ ශක්තියත් වෙනස්, පෘථිවි ශක්තිය අර ගුරුත්වය ඇතුළේ, මේක ඊට පස්සේ වායු ස්ථරයේ ඝනවීම, ඊට පස්සේ පෘථිවි පෘෂ්ඨය සිසිල් වීම තුළ ඊට පස්සේ මේකෙ, පටක, ජලය, මේකේ උණුසුම, සීතල මේ 'කන්සෙප්ට්' එකටනේ මේක හැදෙන්නේ. ඊට පස්සේ මේකේ ඒක සෛලික ජීවීන්, ධන සෛලික ජීවීන්, පටක තියෙන ශාක, මේක සකස්වන ආකාරය පරිනාමය මේක දිහා බැලුවොත්, ඊට පස්සේ ශබ්ද සකස් වන ආකාරය බැලුවොත්, දැන් මෙතන 'සෙන්සස්නේ' තියෙන්නේ, දැනෙන ස්වභාවයක්නේ, අර 'ස්පාර්ක්' එකක්නේ, එනපි ස්වභායක්නේ මේ තියෙන්නේ, අර එකට එකතුවෙලා වර්ණ, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, පහස, උණුසුම, සීතල, 5 (ෆයිව්) සෙන්සස් කියන්නේ. අපේ ආයතන 5 ගැන කියන්නේ ඇස, කණ, නාසය, දිව, කය මේවා 'ස්පාර්ක්' වන වේගය තුළ එකටම දැනෙන ස්වභාවයක්, අපි මනෝ විඤ්ඤාණ කියන්නේ ඒකනේ, මේ විඤ්ඤාණ ශක්තිය කියන්නේ. මේ 'ස්පාර්ක්' එකක් නේ තියෙන්නේ, මේක අවබෝධ කරන්නේ තියෙන්නේ, මේ අවබෝධය ඇතිවෙන්න විපාය කාටහර. අවබෝධය ඇතිවෙනකන් වියා දන්නේ නෑනේ කොහොමද මේක 'පෙනරේට්' වෙන්නේ, කොහොමද ? මේක නැතිවෙන්නේ කියලා. ඒ වගේ අපි ගත්තොත් කුණ්ඩලී යෝග, ඔය වගේ කම්පන තියෙනවා හිතාගන්නවත් බැරි ඒව තියෙනවා. ඒ ක්‍රමවල මුළු ඇඟම වයිබ්‍රේෂන් වෙනවා නවත්තන්න බැරි තරමට, මුළු ඇඟෙත්ම හිතාගන්න බැරි එනපිඒකක් හැදෙන එකකුත් තියෙනවා.

උපාසක : ස්වාමීන් වහන්ස, මම ඉස්සර භාවනා කරද්දී මාව උඩ විසිවෙනවා වාගේ එකක් තිබුණා කුණ්ඩලී යෝග කරනකොට.

ආර්යයන් වහන්සේ : මේ සේරම සංඛ්‍යයක්, මේ හේතු සකස්වෙන එකක් තමයි මේ සිද්ධවෙන්නේ. පට්ඨි, පදාර්ථ කියලා දෙයක් ලෝකේ කොහේවත් නෑ. කොස්ගහ චුණත් කැලි කැලි කපලා ගිනි තිබ්බොත් පිච්චිලා වායුවක් වගේ නැතිවෙලා යනවා. **මේ සූර්යයාගේ රශ්මිය අනුව පෘථිවියම අළුවෙලා නැතිවෙලා යනවා, මේ අභ්‍යවකාශයම විතරයි ඉතුරු වෙන්නේ. මේ ඔක්කොම බොරුවක් තියෙන්නේ, මෙහෙම දේවල් කොහේවත් නෑ. මේක අවබෝධයට පත්වුණාම තමයි තේරෙන්නේ,**

අංශු ස්වභාවයටම දියවෙලා නැත්තටම නැතිවෙලා යනවා කියා අවබෝධ වෙනවා. ඒක නැතුව අපි හීන බල බලා සිටියාට වැඩක් නෑ. ඔය වගේ එකක් හිනෙන් දැක්කයි කියමු, කවුරු හරි කෙනෙක් වැඩක් නෑනේ, අවබෝධයක් නෑනේ, තව ඔය වගේ දෙයක් ෆිල්ම් එකක් බැලුවයි කියමු, වැඩක් නෑනේ, හීනයක්නේ, ෆිල්ම් එකක්නේ බලලා තියෙන්නේ.

උපාසක : තවත් මම මේවා බල බලා ඉඳලා වැඩක් නෑනේ නේද ? ස්වාමීනි, මේව අහන්නවත් කෙනෙක් නෑ ස්වාමීන් වහන්ස.

ආර්යයන් වහන්සේ : තවත් විඩියෝ හද හද අනිත් අයට අහන්න දෙනවා. ඒක ඔබතුමාට එපා වූ දවසට ඕක විසිකරලා දාලා ඇත්ත සොයන්න පටන් ගන්නවා. අවබෝධයක් නැති නිසානේ අහන්නේ නැත්තේ, දැන් ඔබතුමාට අපි ඔය වගේ දේශනා අහන්න කියනවනේ, එතකොට තේරෙනවා, ඔබතුමා ඔය කියන එක හරි. ඒකනේ අපිත් මුකුත් නොකියා ඔබතුමාගේ අත්දැකීම් පැහැදිලි කරන්න කිව්වේ. ඒකයි ඔබතුමාගෙන් ඇහුවේ මේ වෙනකම්ම රාග, ද්වේශ, මෝහ නැද්ද කියලා, එතකොට තේරෙනවා එහෙනම්, ඒක වෙනයි, එහෙනම් මේක වෙනයි, කියලා තේරෙනවා එතකොට, මේකෙන් හැරෙයි ඕකට එනවා. ඔබතුමා කියන එකයි **අපි කියන එකයි අතර වෙනසක් තියේවි**, අපි කියන දේද, ඔබතුමා කියන දේද, ඒක හිතනකෙනාම විතරයිදන්නේ, **එයාටමනේ සාන්ද්‍රිටීක වෙන්නේ. මේක ලුණු වගේ, කාල බලන දෙයක් නේ මේකේ තියෙන්නේ. ලුණු කාපු කෙනයි මේක දන්නේ මේක මෙහෙමයි කියලා, අනිත් අයට කියන්න ගියාට අනිත් අය ගන්නේ ඒකද කියන්න දන්නෑනේ.** ඔන්න ඕක තමයි ප්‍රශ්නේ. අපිට කරන්න දෙයක් නෑ. එක එක්කෙනාට සාන්ද්‍රිටීක වෙන්න ඕන, ඒ කෙනාට අපි ඒ යන මඟ කියනවා. ඒ කෙනාට යන මඟ කිව්වාම, ඒ මඟ යන කොට ඒ එක්කෙනාට ඒ සජඛි ස්ථාන සේරම හමුවෙනවා. එතකොට එයාට, එයාගේ රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් දිය වී ගෙන යන බව එයාට දැනෙනවා. එයාගේ කෙලෙස් ස්වභාවය සේරම දිය වී ගෙන යමින් මේ සත්‍ය ස්වභාවය, කෙලෙස් නැති වී ගෙන යන ස්වභාවය එයාට මතු වෙනවා. කෙලෙස් නැති වීගෙන යන ස්වභාවය තුළ එයාට නැවත කෙලෙස් හටගැන්මක් නැවත සිද්ධ වෙන්නේ නෑ, එතකොට එයා නිවන් දැකලානේ.

එතකොට රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් හටගන්නේ නෑ කියන්නේ, එයාට කවදාවත් ආයේ කෙළෙස් හටගන්නෑනේ. යම්කිසි ප්‍රමාණයකට ද ඒ කෙලෙස් තියෙන්නේ, ඒ ප්‍රමාණයට ඒක තියෙවි. ඊට පස්සේ දියවිගෙන යන්නේ කොයි ප්‍රමාණයටද? අර **"නිබ්බිදන්ති - විරාගන්ති, විරාගන්ති - නිරෝධන්ති, නිරෝධන්ති - පටිනිස්සන්ගානුපස්සි"** කියලා කියන්නේ ඕනෑ තරණයේ ඔරුව හෙල්ලුනොත් පෙරළෙනවා කියන්නේ, දැඟලුවොත් පාරුව ගිලෙනවා කියන්නේ. **"පාරුවේ"** යනවා කියලා කියන්නේ මොකක්ද මේ රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙළෙස් ප්‍රතින වෙනවා කියන එකටයි. එතකොට රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් දියවෙන එකටයි, **ආර්ය අෂ්ටාංගික මාභීයේ** යනවා කියන්නේ. **ආර්ය අෂ්ටාංගික මාභීය කියන්නේ සත්‍ය ධර්මය අවබෝධය තුළ අවබෝධ කරගත් ධර්මය හැම තැනටම ගලපනවා.**

අවබෝධ කරගත් ධර්මය මොකක්ද එයා දකිනවා මේ හැම දෙයක්ම සිතුවිලි කියලා. ඒ කෙනා දකිනවා බාහිර දෙයක් නැති බව සේරම විඤ්ඤාණ මායාවට මේ හැම දෙයක්ම මැවෙන්නේ කියලා, **එතකොට තමන්ගේම විඤ්ඤාණ මායාවට රැවටිලා, හැමදේම තමන්ගේ සිතම බව කියලා එයා දකිනවා. අප්පධන්ත- බහිද්ධ කියලා අන්ත දෙකක් නැති බව එයා දකිනවා සේරම මේ සිතුවිලි බව.** මේසය කියන්නේ අබ්බදයක්, පොත කියන්නේ අබ්බදයක්, එහෙනම් අබ්බදයක් කියන්නේ, බිත්තිය කියන්නේ අබ්බදයක්, මෙතනට සුදු ජාතිකයෙක් ආවොත් 'වෝල්', 'වෙයාර්', 'ටේබල්' අබ්බද වෙනස්. ඒක ජාතිකයෙක් ආවොත් එයාගේ අබ්බද වෙනස්. **අපි මේ අබ්බදයක් තමයි, සිතකියලා පරිහරණය කරන්නේ, මේක වයිබ්‍රේෂන් එකක්. ධීවනියක්, අබ්බදයක් කියලා දෙයක් නෑනේ.** කර්ණ ශබ්දපටලය සෙලවෙන්න එපාය අබ්බදයක් එන්න, කණේ තියෙන කර්ණශබ්ද පටලය කියන්නේ කන්බෙරේ හෙලවෙනවා කියන එකනේ. මොකක් හරි හුළඟක් හරි ඇවිල්ලා වදින්න එපැය. එතකොට අපිට තේරෙනවා වේගයක් ඇවිල්ලා වදිනවා කියලා, වදින වේගයට තමයි පටලය සෙලවෙන්නේ කියලා. ඒ පටලය ඝනකට වැඩිනම් කණ් ධීරයි, කණ් ඇහෙන්නේ නෑ. අපිට එහෙනම් ඇහෙන්නේ නෑ එහෙනම් අපිට. මේ අබ්බදයක් තියෙන්නේ මේ හෙල්ලෙන පටලයක් හින්දානේ. **පටලේ හෙල්ලෙනවා කියන්නේ එළියේ කොහේවත් අබ්බදයක් නෑනේ. කණ් ඇහෙන්නේ නෑ කියන්නේ පටලය හෙල්ලෙන්නේ නෑ කියන එකනේ.** මේ ලෝකේ ජනගහනය කෝටි 800 ක් ඉන්නවා කෝටි 800 තමතමන්ගේ කණ් ඇහෙනවා කියන්නේ තම තමන්ගේ කණ් බෙරේ හෙල්ලෙන එකයි දැනෙන්නේ. එළියේ අබ්බද නෑ, අපි අබ්බද හදාගෙන. අපි මේ

කණ්ඩෙරේ හෙල්ලන එක තමයි ඔබ්බෙ කියන්නේ, තියෙන්නේ වේගයක් විතරයි, සුළඟ වගේ.

ඒකනේ පරමාණු බෝම්බේ පුපුරනකොට වේගයට ඔක්කොම අළුවෙලා යන්නේ. මේ වේගය තමයි පෘථිවියේ කැරකෙනවා කියන්නේ, මේ ඔක්කොම මේ වේගයට මැවෙන එකක්. ඔක්කොම කියන්නේ වේගයට මැවෙන එකක්. දැන් රුසියාව හදන 'හයිඩ්‍රජන්' මිසයිල විශාල වේගයක්නේ, ඔබ්බෙ අතිබවා යන වේගයක්නේ තියෙන්නේ, මෙතන හයිඩ්‍රජන් වේගය ආවොත් ඔක්කොම පවා පුපුරලා කුඩු වෙලා යනවා, ආයින් රහිතව පත්තු කරන්න ඕනේ නෑ, වේගයක් විතරයි එන්න ඕන. ඒ වේගයට **තට්ටු පවා පුපුරලා යනවා, ගිනන්න පුළුවන්ද? මේ ඔක්කොම වේගට සකස් වෙලා තියෙන්නේ, පදාර්ථ කියන්නේ.** මේ ඔක්කොම වේගයට මැවෙලා තියෙන්නේ. ඊට වඩා අධික වේගයක් ආවොත් මේ පදාර්ථ කුඩුවෙලා සුණුවිසුණු වෙලා යනවා. **ආලෝකයේ වේගයට වඩා ඔබ්බෙ වේගය වැඩියිනේ.** ඒවා ගැන වැඩිය දන්නේ නෑ නේද ? ආලෝකය කියන්නේ තරංගයක්, ඔබ්බෙ කියන්නේ තරංගයක්. ඕක කට්ටකරන්න ගියොත් වෙනම මාතෘකාවක්, ඒ නිසා ඒකෙන් පිට යනවා. ආලෝකය ඔබ්බෙ කියලා දෙකක් නෑ නේද?

දැන් අපේ සිතුවිලි බාහිර තියනවා කියලා, අපේ සිතුවිලි වලටයි ලෝකය මැවෙන්නේ, අපි මේ භාවිතා කරන්නෙ. අපි පොඩි කාලේ ඉපදෙන කොට මුකුත් දන්නෙ නෑනේ. ඉපදුනාට පස්සේ අපි කියනවනේ පුතේ මේ අම්මා, තාත්තා කියලා. පුට්ටි දරුවෙක් ඉපදිවිව හැටියේ සතියක් දෙකක් ගිය දරුවෙක් මුකුත් දන්නේ නෑනේ. මොන්ටිසෝරි යනකොට තමයි යෙලෝ, රෙඩ්, බ්ලූ, කහපාට, රතුපාට, හිල් පාට මේ දරුවට කියලා දෙනවනේ. ඒ කියන්නේ එළියෙන් වණීය දිලා ඇසට, කණට ඔබ්බෙ දෙනවනේ. ඒකට 'අ' බෝඩ් එකේ ඇඳලා 'අ' කියලා කියනවනේ. වර්ණය එනවනේ ඇහැට හැඩතලේ එනවනේ ඇහැට, වර්ණය දිලානේ කණට ඔබ්බෙ දාන්නේ, එනකොට මේ දෙක එකට එකතුවෙන එකනේ සිත කියන්නේ. දැන් මේ පැත්තෙන් කිව්වොත් ඔය පැත්තට අරලිය මලක් මැවෙනවානේ. රූපයක් මැවෙන්නේ කොහොමද ඔබ්බෙ කියන මේ ආවේ, එනකොට ඔබ්බෙ වර්ණය දෙකක් නෑ කිව්වේ ඒකයි. ඒකයි කිව්වේ ඔබ්බෙ තරංගය, වර්ණ තරංගය එකතුවෙලා විත්ත තරංගයක් හැදෙනවා, අපි ඇසුරු කරන්නේ ඒ විත්ත තරංගයයි කියලා පෙන්වුවේ. අපිට ඒක වෙන්කරන්න බැරි මේක වෙන තරංගයක්, මේක විත්ත

තරංගයක් ඒකයි මේක වෙන් කරන්න බෑ අපිට ශබ්දයක් එනවා, අපි බලන්නේ එළියෙන් එන්නේ, ශබ්දයක් හොඳට බලන්න. ඩිජිටලය දැන් හොඳට බලන්න, තියෙන්නේ මොනවාද ? ඔබතුමා ඉස්සරහ.

උපාසක : දැන් ගස්කොළන් ජේනවා, වාහනය ජේනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : ජේන දේවල් බලන්න. වාහනය කියන්නේ ශබ්දයක් නොවේද ? ගහක් කිව්වොත් ශබ්දයක් නෙවෙයිද ? ඔය මොකක් හරි ඔය කියන හැම එකක් ශබ්දයක් නේද ? **එහෙනම් ශබ්දයක් නේ තිබ්ලා තියෙන්නේ, ඒකනේ අපි කිව්වේ.** පොතක් කියවනවා කියන්නේ, කමල් අඹ ගසට නගී, ශබ්දයක් පිටවෙන්නේ නෑනේ, පොත කියවෙනකොට. හැබැයි කමල් කියනකොට ශබ්දයක්, අඹගහ කියන්නේ ශබ්දයක්, 'නගී' කියන්නේ ශබ්දයක්, **අපි පොත කියවනවා කියන්නේ. මේ ශබ්ද තරංගයි, වණී තරංගයි එකතු වූන තරංගයක් ගෙනියන්නෙ, වෙන් කරන්න බැර ඒකයි, ශබ්ද වණී කියලා දෙයක් නෑ කියලා.** මේවා කිව්වාම ඔක්කොම හොල්මන් වෙනවා, මොකක්ද මේ කියන්න යන්නේ කියලා හිතාගන්න බැරවෙනවා. හැබැයි මේක තමයි ඇත්ත. මේ දෙක වෙන් කරොත් එහෙම, අපිට මේ සිත කියන චිත්තය හැදිලා තියෙන්නේ, ඔය ශබ්ද තරංගයි, වණී තරංගයි එකතු වූන හින්දයි **සච පුද්ගල දෘෂ්ටිය තියෙන්නේ. ඒකයි ගහට සචයෙක්, පුද්ගලයෙක් පනවන්න බැර, එතන ශබ්දයි වණීයි එකතුවෙන සිස්ටම් එක නෑ.** මේකත් සෘතු නියාම, ධීප නියාම, කම්ම නියාම, චිත්ත නියාම කියලා කියන්නේ. අර ශබ්ද වණී එකතුවන 'සෙන්නස්' තියෙන්න ඕන. ඒ 'සෙන්නස්' තිබුණොත් තමයි එකතු වෙන්නේ. **එකතු වුනොත් සච පුද්ගල දෘෂ්ටියක් තියෙනවා. ඒක එතකොට දැනෙන ස්වභාවයක් එනවා, ඉත්තචයක් තියෙනවා, ඒ කියන්නේ ඉන්නවා වගේ දැනෙන ගතියක් ඇතිවෙනවා, ඒ කියන්නේ ඉන්නවා වගේ කියනගතිය, දැන් අපිට, අපි ඉන්නවා වගේ දැනෙන්නේ.**

අපි නිරයේ ගිහිල්ලා ඉපදුනොත්, නිරයේ ඉන්න නිරිසතාත් කැමති නෑනේ මැරෙන්න. වයාටත් ඕන ඉන්නේ. පණුවාත් කැමති නෑනේ මැරෙන්න, වයාටත් ඕන ඉන්නේ, ඔය මොකක් හරි එතකොට විගහට ඔය යන්නේ මඬ අස්සට රිංගගෙන, පණුවා බලන්නෙන් ජීවත් වෙන්න. කුඹියා බලන්නෙන් ජීවත්වෙන්න, මැරෙන්න කැමති නෑ. ඒ කියන්නේ මේ 'ඉත්තචය' තුළ. ඒ කියන්නේ **අර ශබ්ද, වණී තුල එන අර 'සෙන්නස්' එකතු වීම තුල ඉන්නවා, තියෙනවා කියන දැනීමේ ස්වභාවය, එතන සචපුද්ගල දෘෂ්ටිය, මේ සත්‍ය අවබෝධ කරනකොට මේක වැටහෙන්න ගන්නව.**

මෙතන ආත්මයක්, සත්වයෙක්, පුද්ගලයෙක්, දෙයක් කියලා එහෙම එකක් නැති බව, ඒ දෘෂ්ටියක් බව, මෙතන හැදෙන හැටි අවබෝධ වෙනවා. මේක මේ මොහොතෙම, මේ ක්ෂණයේම හටගන්නවා, ඒකයි මොහොතට අවදිය කියන්නේ, ඒකයි 'බුද්ධික්ෂණය' කියන්නේ, 'බුද්ධි' කියන්නේ.

බාහිර දැන් අපි භාවිතා කරන ශබ්දවත්, අපි මේ හිතන එකක්වත් අපිට හමුවන්නේ නෑනේ, මේසයක්, පුටුවක් කියලා දෙයක් නෑනේ. බොරුවක්නේ, ඒක ශබ්දයක්නේ. අර පොඩිකාලේ දාපු ශබ්ද ටිකනේ. දැන් මෙතනට ඒක ජාතිකයෙක් ආවොත් මේ ශබ්ද දන්නේ නෑනේ. වියාට ශබ්ද වලින් ඇති වැඩක් නෑ. මේවා බොරුවක්නේ ශබ්ද, ඇත්තක් නෙමෙයිනේ. ඇත්ත නම් ඔක්කොටම ශබ්ද ඇත්ත වෙන්න එපැයි, ශබ්දවල ඇත්තක් නෑනේ, ශබ්දවල ශබ්ද විතරයි. ඒකයි බුදුන් වහන්සේ කිව්වේ "දිව්වේ - දිව්ධ මත්තං" "සුතේ - සුතමත්තං" කියලා. දුටු දෙයක් නෑ, ඒ කියන්නේ එතකොට ශබ්දයකුත් නෑ, එහෙනම් දුටු කෙනෙකුත් නෑ. ඔය ශබ්ද එන එක විතරයි කෙනා කියන්නේ, මනෝ විඤ්ඤාණය විතරයි, ආයි මේ ආත්මයක් කියල දෙයක්නෑ කොහේවත්, මේ ඇඟ ඇතුලේ හිතක් නෑනේ කොහේවත්. ආලෝකයක් තියෙන කොටනම් පේනවා කියන්නේ, පේනවා කියනවක අයිතිවෙන්නේ ආලෝකයටනේ. කණ්ණාඩියට ආලෝකෙ වැටුණාට එළියේ හැඩතලයක් නැත්නම් කණ්ණාඩියට මුකුත් වැටෙන්නේ නෑනේ. අපේ මේ ඇස කියන්නේ කණ්ණාඩියක්නේ. ඒ කණ්ණාඩියට එළියේ ආලෝකයක් වැටුණොත්නේ අපට ඇසට දෙයක් පේන්නේ, ඇඟ ඇතුලේ තියෙන දෙයක් නෙවෙයිනේ, මේ හිත ඇඟ ඇතුලේ තියෙන දෙයක් නම් කළුවරේත් පේන්න ඕනනේ. මේ 'හේතුඵල' දහමක්නේ. මේ ආලෝකයටනේ පේනවා කියන්නේ. මේ හිතත් කොහේවත් පවතින එකක් නෑ, මොළේ ඇතුලේවත් මේ කොහේවත් නෑ. මේ 'ස්පාර්ක්' වෙනවා මේ සෙස්සස් ටිකක. මේ 'ස්පාර්ක්' වෙන වේගයට මැවෙන එක එතනම මැව්ලා එතනම නැතිවෙනවා.

'හේතූං පටිච්ච සම්භූතා - හේතු භංගා නිරුප්පති'
'අචුත්තානං සම්භූතා - චුත්තානං භවිස්සති'

'ඒ මොහොතේම හටගෙන ඒ මොහොතෙම නැතිවෙලා ගියා' අපි ඒ වේගයට රැවටිලා ඉන්නවා. අපි ඕත්තිය දිහා බලාගෙන ඉන්නකොට විත්තක්ෂණ කෝටි ගානක් පහළවෙලා කියන්නේ විත්තක්ෂණය කියන්නේ, ඇතිවෙලා නැතිවෙලා යන

වේගය වැඩියි. ඒ වේගය අපට අල්ලන්න බෑ. ඉන්දිය ගෝවර නෑ, ඉන්දිය ඤාණයට අසුවෙන්නේ නෑ. ඒක නිසා අපි රැවටෙනවා. හුස්ම වැටෙනකම් විතරයි 'ස්පාර්ක්' වෙන්නේ, හුස්ම වැටෙන එක නවතිනකොට 'ස්පාර්ක්' එක ඉවරයි. ඒකේ ලොකු රහසක් තියෙනවා. ඒක තමයි මේක තරංගයක් මෙන නෑ හැදෙනවා, ඒක තමයි නැවත සකස්වෙන්න හේතු තියෙන්නේ. දැන් මෙනත කටා කරනවක ඔතනට එන්නේ තරංගයකින්නේ. ඔන්න ඔය තරංග ශක්තිය තමයි ප්‍රශ්නයට තියෙන්නේ, ඕක සකස් වෙනවා තව තැනක. දැන් මෙනත රාග, ද්වේශ, මෝහ, 'කන්සෙප්ට්' එක තමයි බලපාන්නේ. රාග, ද්වේශ, මෝහ කොයිතරම්ද තියෙන්නේ 'මානීය මක්කටෝ, අතිමානීය කුක්කුරෝ', කළලයක පිළිසිඳ ගන්නවා කියන්නේ නැත්නම්, 'මානීය මක්කටෝ - අතිමානීය කුක්කුරෝ' නැත්නම්, ඊට වැඩිය මාන්තය තවත් වැඩිවෙනවා. රාග, ද්වේශ, මෝහ වැඩිනම් බල්ලෙක්ගේ කළලයේ පිළිසිඳ ගන්නවා, මාන්තය අඩු නම් වඳුරෙකුගේ කළලයේ පිළිසිඳ ගන්නවා. 'මාන්තීය මක්කටෝ - අතිමානීය කුක්කුරෝ' රාග, ද්වේශ, මෝහ පෙන්නන්නේ ගති නිමිත්ත, කම්ම නිමිත්ත කියලා පෙන්නන්නේ ඔන්න ඔය ටික යන හැටි. හැබැයි මෙනත මොකුත් එහෙම, ඇතිවෙනවා නැතිවෙනවා සිස්ටම් එක ඇතුළේ කොහේවත් තියෙන දෙයක් නෑ. පුදුම 'සිස්ටම්' එකක් මේක. මැවෙන ස්වභාවයක් විතරයි අවබෝධ වෙන්නේ, ඒක දැක්කට පස්සේ කිසි කථාවක් නෑ. තමන්ම දීර්ඝ කාලයක් අනුසේතය තුල, අර නැවත නැවත එකම දේ දැකිනකොට දැකිනකොට බලගැන්විලා තියෙනවා.

අර අභිසංඛාර කියලා, ඒකයි 'රූපං රූපන්තාය අභිසංඛතං අභිසංකරෝති' කිව්වේ. ඒකයි අපට හිනෙනුත් පේන්නේ සංඤ්චක් විතරයි. ආලෝක සංඤ්ච, ශබ්ද සංඤ්ච, වණී සංඤ්ච, ඝන්ද සංඤ්ච, පොට්ඨබ්බ සංඤ්ච, සංඤ්ච විතරයි. සංඤ්ච අභිසංකරණයක් කියන්නේ නැවත නැවත එකම සංඤ්චක් තුල, බලගැන්වීමක් තුළ, ඒකම තමයි අපිට මේ ඊර්ෂ්‍යාව, වෛරය, ක්‍රෝධය, රාග, ද්වේශ, මෝහ ඇතිවෙන්නේ, දුරුවාට 5000 'ස්පාර්ක්' වෙන්නේ, තාත්තාට 11,000 'ස්පාර්ක්' වෙන්නේ කියලා. ඒ කියන්නේ අපිට නොදැනී අපිට චිත්තාරෝපණයක් ඒ මොහොතේ ඇතිවෙනවා. ඒ ආරෝපණයේ ත්‍රිවිච්චාවය වැඩියි, රාග, ද්වේශ, මෝහ වැඩිවෙනකොට, ඒකේ ඒ ස්වභාවය අපිට වඩා වැඩියි සමහර බල්ලන්ගේ. ඒක නිසා තමයි, මනුස්සයාගේ ස්වභාවය එක මට්ටමක්. ඒකයි කිව්වේ

මනුෂ්‍යයාගේ විඤ්ඤාණ මට්ටමේ ස්වභාවය රතු පාටයි, හැඩැයි ඒක මෙරැන් පාට වුණොත් තිරිසන් ලෝකේ තියෙන්නේ කියලා. ඒක නිසා මනුස්සයාගේ රාග, ද්වේශ, මෝහ වැඩි වෙනකොට ඒක තිරිසන් සතෙක් ගාව තියෙන්නේ. ඒක නිසා හුස්ම ගියොත් ආපසු මනුස්ස ආත්මයක් ලැබෙන්නෑ, එතනින් ඉවරයි. මේ ආත්ම කථාවක් නොවේ මේක, ශක්ති සංකලනයක කථාවක්, සංඥා සංකලනයක කථාවක්, ඒක නිසා තමයි නැවත අර ආකාරයට තිරිසන් ලෝකයක සකස් වෙන්නේ රාග, ද්වේශ, මෝහ වැඩි වුණොත්.

මනුස්සයාගේ සංඥාවල ස්වභාවය, අපි දැන් උපමාවක් විදියට කිව්වේ. සංඥාවේ ස්වභාවය රතුපාට නම්, බල්ලන්ගේ සංඥාවේ ස්වභාවය මෙරැන් පාට නම්, මේ රාග, ද්වේශ, මෝහ සංඥාවල ස්වභාවය, උපමාවක් ගත්තොත් මෙරැන් පාටක් අතිබවා ගොස් දුමිපාට වුණොත් අන්න එතකොට කියනවා ප්‍රේත ලෝකය කියලා. එතකොට අපි හිතමු දුමිපාටත් අතිබවා ගිහිල්ලා තවත් ඕක තදපාට වෙලා ගිහිල්ලා ඊටපස්සේ කියනවා අසුර ලෝකේ කියලා, තවත් ඕක තදපාට වුනා කියලා. අන්න එතකොට තිරයේ පිවිටි පිවිටි යන, ලාවා කඳුවල ඉන්න සත්තු. අපි හිතමු. රාග, ද්වේශ, මෝහ තුනිවෙලා යනවා කියලා. අන්න එතකොට දිව්‍ය ලෝකේ, රතුපාට, තැඹිලි පාට වෙනවා, උපමාවක් කියනවා නම්, තවත් රාග, ද්වේශ, මෝහ තුනිවෙනව නම්, තැඹිලි පාට, කහපාට වෙනවා, අන්න බුහ්ම ලෝකේ. තවත් රාග, ද්වේශ, මෝහ තුනි වෙනවනම්, කහපාට, සුදුපාට වුනානම් තැනක් පිහිටන්නේ නෑ. ඒකට නම් ඉතිං ධර්මය අවබෝධයම තියෙන්න ඕන. අන්න එතකොට සුද්දාවාස, තැනක් පිහිටන් නෑ. 'නතිජාතු ගබ්බ සෙය්‍යං පුනරේතීති' 'දිට්ඨිඤ්ඤාව අනුපගම්ම සීලවා - දස්සනේන සම්පන්නෝ' කිව්වේ ඔතෙන්නටයි, සුදුපාට වෙන එක. තැනක් පිහිටන් නෑ. එයා සත්‍යය අවබෝධ කරලා තියෙන්නේ. එයාට ලෝකයක් නැති බවට අවබෝධයි, එයාට ලෝක සංඥාවක් සකස් වෙන්නෑ. එතකොට රූප සංඥා සකස් වෙන්නෑ. අන්න සංඥා සකස් වෙන්නේ නෑ කියන්නේ එයා ලෝකයක පිහිටන් නෑ කොහේවත්. උපදින්නෑ, අන්න සුද්දාවාස කියලා පෙන්නුවා, තැනක් නෑ. අන්න ඒකත් සමතික්ඛුමණය වෙනවා, සම්පූර්ණයෙන්ම රාග, ද්වේශ, මෝහ හොඳටම තුනිවෙලා, දැනෙන කම්පන වංචල ස්වභාවය නැතිවෙලා ගිය තැන, ඒ ආත්මීය ස්වභාවය දියවෙලාම ගිය තැන අන්න එතනයි 'නිර්වාණය'

ඒ මොහොතෙම නැවත ඒ සංඥා සකස් නොවන ස්වභාවයට පත්වෙනවා. ආයිත් සංඥා සකස්වෙන්න. මේකයි මහා 'සසර ඕසයක නිමාව' කියන්නේ, විශාල සසර ඕසයක්. බුදුන් වහන්සේ පෙන්වනවා **තමන්ම මැරලා, තමන්ම ඉපදිලා, තමන්ට දෙනවා පෙර ආත්මේ දානේ, මලදානේ,** අන්න ඒ තරම් මේ සසර ඕසය හයානකයි. ඔය සමහර අය මළුගිය අයට දානේ දෙනවා වාගේ, තමන් දන්නැතුව **තමන්ගේ ගිය ආත්මවලට දන්දෙනවා, තමන් තමන්ට දානේ දෙන්නේ, අර ආච්චි අම්මාගේ කිය කියා දෙන්නෙ තමන්ගේ දානේ, තමන්මයි මැරලා ඉපදිලා තියෙන්නේ.** ඒ තරම්ම හයානක සසර ඕසයක අපි ඉන්නේ කරකි කරකි, හිතාගන්න බෑ. නමුත් ආත්ම කථාවකුත් නෙවේ. මේ ධර්මය අවබෝධයට එනකොට ලොකු අවබෝධයකට පත්වෙනවා. මේ අනාත්ම ධර්මය අවබෝධ වෙනවා. ඒකයි බුදුන් වහන්සේ 'වක්ඛුං නිච්චතෝ අනිච්චතෝ' කියලා අසන්නේ. 'වක්ඛුං' කියන්නේ **ජේන ඔව.** ඇස කියන්නේ, අපිට ජේන්නේ ධිත්තිය, මේසය, පුටුව 'වක්ඛුං නිච්චතෝ අනිච්චතෝ' කියලා. ඒක මේස, පුටු, ඇඳ කියලා ශබ්ද වණි එකතු වුන එකක්. ඒක සංඛාරයක්, **සංඛාරයක් කියන්නේ චිත්තයක්.** චිත්තයක් ධාහිර නෑ, ඒක කොහේවත් නෑ. **ඒක අවබෝධ කරණ එකක්. 'අනිත්‍යයි' කියන්නේ නෑ කියන එකක් නොවේ. අන්න ඒ අවබෝධය තියෙනවා නම් හිතූවක්, හවයක් හිරෝධියක් නැතිබව දකිනවා. ධාහිර දෙයක් නැතිබව දකිනවා, අන්න හිතූවක්.**

බුදුන් වහන්සේ සංඝයාගෙන් අහන්නේ 'රූපං නිච්චතෝ අනිච්චතෝ' 'වක්ඛුං නිච්චතෝ අනිච්චතෝ' 'අනිච්චං භන්නේ' **ධාහිර දෙයක් නැතිබව දකිනවා. 'ඉද හිතූ' මේ ශාසනයේ හික්මුවක් වන්නේ එතකොටයි.** ඒකයි බුදුන් වහන්සේ සංඝයාගෙන් ඒ ප්‍රශ්නය හැම තැනකම, හැම සූත්‍රයකම අසන්නේ. 'වක්ඛුං නිච්චතෝ අනිච්චතෝ' මහණෙනි, ඇස අනිත්‍යය නම් විය දුකද සැපද 'දුක්ඛං භන්නේ' ඇස අනිත්‍ය නම්, දුක නම් ආත්මකොට ගත හැකිද ? 'නෝ හේතං භන්නේ' ඕකයි වචනය, ආත්මයක් නෑ කියලයි. ඔක්කෝම සංඝයා වහන්සේලා රැවිපිළි රැවි දෙන්න සෝභා කරනවා. 'නෝ හේතං භන්නේ' කියලා. එතකොටයි **හික්මු කියන්නේ, ඒගොල්ලෝ තමයි සංසරන්නය කියන්නේ.** ඔය කියනදේට අයිති නැත්නම් සංසරන්නයට අයිතිත් නැහැ. සංසරන්නය නෙවෙයි, හිතූවක් නෙවෙයි, ඒ නිගන්ධයෝ, අද ඉන්නේ නිගන්ධයෝ. මේ සත්‍ය දකින කෙනෙක් ඉන්නව නම් **ඒ හිතූවක්, ඒ සංසරන්නයක්.** සත්‍ය දකින්නේ නැතිව රෙදි මාරුකරයි කියලා, කහපාට ඇඳුම් ඕන කෙනෙකුට අඳින්න පුළුවන්. ඔය සම්මුතිය තුල වාරිතු වාරිතු

මිනිසුන්ට ඕන වකක් හදාගෙන ඕන විදියට ඉන්න පුළුවන්, සැබෑ හිතයක් වෙන්න බැහැ. පෙරහැරවල් ගියාට, පළතුරු වට්ටි ගොඩ ගැහුවට, බඹරෙකුටවත් නැතිවෙන්න මල් කඩලා දැමීමට ස්වභාවිකව විනාශ කරලා පවිකාරයක් වෙත හැකි.

හිතයක් වෙන්න බැ, මේ සිත දැකලා මිදෙනකම් හිතයක් වෙන්නැ. සිත දැකලා මිදෙන කෙනෙක් කොහේවත් ඔය වගේ ගොං වැඩ කරන්නේ නෑ. බුදු සමයේ කරලත් නෑ. දැන් ඉන්න නව යොවුන් තරුණයෙකුට මේ සත්‍ය ධර්මය හෙළි නොකළොත්, බාහිරින් භොරකම් කරලා ලංකාවේ මහ බැංකුව නෙවෙයි ඉන්දියාවේ මහ බැංකුව කොල්ල කෑවත් **මේ සිත ඇතියි කියන්නෑ, ඒකට හේතුව සිත පිනවන්නබෑ.** සිතට තිබෙන වුණාට සිතට වතුර බොන්නබෑ. ඒ කියන්නේ සිතට කවදාවත් එළියේ තියෙන දෙයක් ගන්න බෑ. කටට දානවා බඩට යනවා එළියට යනවා, හිතට බඩගිනියි කිව්වට හිතට බත් කන්න බෑ. කටට දානවා බඩට යනවා එළියට යනවා, හිත ඇවිදිනවා කිව්වට හිත ඇවිදලාත් නෑහේ. මේ හිත මායාවක්, දෘෂ්ටියක්, බොරුවක්. **මේ හිතට කවදාවත් මොකුත් කරන්න බෑ. එහෙව් සිත බඩගිනියි කිව්වාම බත් කන්න බැරිනම්, හිතට වතුර තිබෙනයි කිව්වට හිතට වතුර බොන්න බැරිනම්, ගෙවල් තට්ටු 20 ක් හැදුවත් ඇති කියයිද ?** ජලේන් වකක් ගත්තත් ඇති කියයිද ? තනිකර බෞද්ධයෙක් නෙමේ. මිට්‍යා දෘෂ්ටිකයෙක්, පෙරේතයෙක්. ඒක අපි දැනෙන්න සද්දෙන් කියන්න ඕන. මේ අසරණ බෞද්ධ සමාජය පිරිහෙනවා. බෞද්ධයින්ට කියන්න බෑ දෙයියෝ ලෝකෙ මැව්වයි කියලා. බෞද්ධයින්ට එහෙම දෙයක් නෑ. **බුද්ධ දර්ශනය තුල ඔය බොරු මුකුත් නෑ.**

මේක තනිකරම ප්‍රඥාවන්තයින්ගේ ධර්මයක්. ඇත්ත, ඇත්ත විදියට දැනගන්නේ නැත්නම් මහා පව්. බෞද්ධයෝ අසරණයි. බෞද්ධයින්ට යන එන මං නෑ. ඉස්සර රජවරු ඉන්දියාවෙන් බිසවරු පිළිම ගෙනැල්ලා පන්සල් ඇතුලේ කෝවිල හැදුවා. පස්සේ දුම් ඇල්ලුවා, මල් පූජා කළා, අන්තිමට කහනුල් ගැට ගැහුවා, මේක කෝවිලක් 'රිමික්ස්', බුදුන් වහන්සේ නොකරපු දේවල් දැන් කරන්නේ. දෙව්දන්ගේ ශාසනේ කරලා. දෙව්දන් නම් නුල් ගැටගැහුවා. ඇත්තටම සත්‍ය ධර්මය ඇතිවෙන්න ඕන. නැත්නම් අපි මෙහෙම ඉන්න ඕන නෑ. අපි කොරෝනා හැදිලා නැතිවෙන්න ගිය වෙලේ, අපට දැන් මේ ධර්මය එළි කළේ නැත්නම්, මෙව්වර සත්‍ය අවබෝධයක් ඇතිවෙලා අපි නිහඬව යන්නේ ඇයි කියලා, එතකොට අපිට

තේරුණා හෙලි නොකළොත් වැඩක් නෑ කියලා. හෙට හුස්ම ගියත් කමක් නෑ, ආයි හුස්ම වැටුණොත් මේ සත්‍ය ධර්මය හෙලි කරනවා කියලා. අවුරුදු 2 ක් ඇතුළත තමයි, සම්පූර්ණ දේශනා 1000 වැඩි ප්‍රමාණයකට කිට්ටු වෙන්න ඇති. දාහකට වැඩි මිසක් අඩුවෙන්නේ නෑ. නාලිකා කීපයකම තියෙනවා. **මුද්‍යක්‍ෂණය, මුද්ධෝත්පාදනාවය මුද්ධෝත්පාද අවදිය, මුද්ධෝත්පාදෝ එක ප්‍රධාන Youtube නාලිකාව විදියටයි යන්නේ. මේ දේවල් ධර්මය ප්‍රචාරණය කිරීම එකඑක්කෙනා කරනවා, අපි කරන වා නෙවෙයි. ඒ අයට ධර්මය අවබෝධ වෙනකොට, ඒ අයටත් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වෙනකොට හරි, මේ අසරණ නව කෙනෙකුට ලැබෙනවනේ පිලිසරණ, සියදිවි නසාගන්නා තරුණ තරුණියන්ට, මේ එළියේ ලෝකයක් තියෙනවා කියලානේ දිවි නසා ගන්නේ.**

මේ බෞද්ධයාට කොයිතරම් වටිනා සම්පතක්, මාණික‍්‍ය රත්නයක් තියෙනවද? මේ ලෝකේ කොහේවත් නෑ. මේ ත්‍රිපිටකයේ තියෙන සූත්‍රවලත් මේවා තියෙනවා. 'මහා නිධාන සූත්‍ර' 'මදුපිංඪික සූත්‍ර' 'සංවේතනා සූත්‍ර' මේවායේ තියෙනවා. නමුත් සූත්‍රවල තියෙන ඒවා, වචන පරිවර්තනය කරලා තියෙන්නේ, අවබෝධයෙන් පැහැදිලි කරලා නෑ. අවබෝධයට පත්වුන කෙනෙක් මේ සූත්‍ර පැහැදිලි කරලා නෑ. මේ අපේ අසරණකම, අපේ උපසම්පදාවක් තිබුණේ නෑනේ. වෛත‍්‍ය කුඩුකරලා, හාමුදුරුවෝ ඝාතනය කරලා අවුරුදු 400 ගානක් අපි වහල්ලු විදියට ඉටිපන්දම් ගහලා තිවන යාඥා කළානේ. වැලිටිට සරණාංකර හාමුදුරුවෝ මුරුමෙන් ඔය වාරිත්‍ර ටික අරන් ආවේ, උපසම්පදා කරන්න නිකන් හරි නමට හරි හිඤ්ඤාවක් ඉන්න එපැයෑ. දැන් ඒ වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර ටික තියෙන එක විතරයි හිඤ්ඤා කෙනෙක්ගේ තියෙන්නේ. **දැන් මේ ධර්මය ඉස්මතු කරන්න ඕනේ, ධර්මය අවබෝධ කරගන්න ඕන,** සත්‍ය හෙලි කරන්න ඕන. තෙරුවන් සරණයි.

උපාසක : ඔබවහන්සේ කරන දේ ගොඩක් වටිනවා. ඔබ වහන්සේට තෙරුවන් සරණයි.

11 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය

වැසුණු නිවන් මඟ විවර විය

උපාසිකාව : ඔබ වහන්සේගෙන් අර මම පැවිදිවෙන එක ගැන පැවසුවාම, ඔබ වහන්සේ පැවසුවා පැවිදිවෙන එකත් හොඳයි කියලා. එහෙම නොවුනොත් මොකද?

ආර්යයන් වහන්සේ : පැවිදිවෙන එක හොඳයි නරකයි කියලා එකක් නෑ. ඒක කෙනා කෙනාගේ හැටියට, එකිනෙකාගේ විදියට ඒ කෙනාට අනුගතව තමයි ඒ ගැන කතා කරන්න ඕන. දැන් මෙතනදී මෙහෙම, 'හිඤ්ඤ සුත්ත', 'ශ්‍රමණ සුත්ත', 'අරහත්ත සුත්ත' මේවා සේරම තියෙනවා බුදුන් වහන්සේ දේශනා කරලා, බුද්ධ වචනයන්ම තියෙනවා, පැවිදි වන හෝ ගිහිවන හෝ කියන එක සම්මුතිය තුලයි තියෙන්නේ. **හැබැයි, හිඤ්ඤත්වය හෝ ශ්‍රමණත්වය හෝ අරහත්වය කියන එක අපිට මේ මාථීය තුලයි තියෙන්නේ.** සට්ඨාං අනාගාමී, සට්ඨාං ගිහිවනේ, එතකොට සට්ඨාංට නිවන් මාථීය තුල නැවත උත්පත්තියක් නෑ. නැවත උත්පත්තියක් නැහැ කියන්නේ "නහිපාතූ ගබ්බ සෙය්‍යං" කියන්නේ **"කතකරණී" කියන්නේ අවසානයටම පැමිණිලා තියෙන්නේ, අරහත්වය කරාම ලංවෙලා, නිවනට ඒ තරම්ම ලංවෙලා.** නිවනට පත්වෙලා නැතිවුණාට අරහත්වයට යනවා කියන එක ඒකෙන් අපට පැහැදිලියි, සට්ඨාං පැවිදිවුණේ නැහැනේ. ඒ වගේම තමයි විශාකාව අවු. 7 න් සෝතාපන්නයි. එතකොට විශාකාව දුගතියට වැටෙන්න හේතු නැහැ. මෙන්න මෙතනයි වැදගත් වෙන්නේ. මල්ලිකා දේවි 'අසදාස' මහාදානය දුන්නා, බුදුන් වහන්සේට දෙන්න පුළුවන් ලොකුම දානය, නමුත් මල්ලිකා දේවි දුගති පරායනයයි, නමුත් විශාකාව 'අසදාස' මහාදාන දීලා නෑ. නමුත් විශාකාව සුගති පරායනයයි. බුද්ධජන්තරා ගන්නොත්, අර වැදී කාන්තාව සෝතාපන්නයි. එයා ඇත්තටම සුගති පරායනයයි. නිවනින් සැනසෙනවා ඒකාන්තයෙන්ම. ඒකට ආත්ම දෙකක්ද, තුනක්ද හතක්ද කියන එක අදාළ නැහැ. සුගති පරායනයේ. දුගතියකට යන්නෑනේ.

මෙන්න මෙතනයි තියෙන්නේ මේ ධර්මය, මෙතන **ශ්‍රමණ වෙන්වේ ධර්මය තුළින් හිතනු වෙන්වේ ධර්මය තුළින්**. ඉන්න පරිසරය සුදුසු පරිසරයක්ද, නුසුදුසු පරිසරයක් ද කියන එක. අපි දැන් හිතමු, කෙනෙක් දැන් අවිවාහකයි. අපි හිතමු කෙනෙක්ට ලොකුවට ව්‍යාපාර කරන්න ලොකුවට එහෙම අදහසක් නෑ, ඉන්න රකින්න කෙනෙක් නෑ කියලා දැනෙනව නම් ගිහිවන හොඳයි. මහණවෙන් හිතනව නම් සුදුසු ආරාමයක් හොයාගන්න. ඔබතුමියට එවැනි පරිසරයක සිටීම පහසුවක් වෙයි. මාගීය වැඩිමට පහසුවක් වෙයි.

උපාසිකාව : ස්වාමීන් වහන්ස, එහෙම ආරාමයක් තියෙනව මම අඳුරන මෑණින් වහන්සේලාත් එතන ඉන්නවා. පොඩිකාලේ ඉඳුන් නිදහස් පරිසරවලට කැමති කෙනෙක්. ඔබවහන්සේ පැවසුවා **ධම්මාගීය තුල මනසිකාර නොවන අවස්ථාවක් එනවා කියලා**. ඒක පැහැදිලි කරදෙන්න ස්වාමීනි,

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒ මනසිකාර නොවන අවස්ථාවක් එන්නේ **අවබෝධයට පත්වෙන කොටයි**. අවබෝධයට පත්වෙනකොට කියන්නේ **ධර්මය මෙනෙහි වෙනකොට අභ්‍යන්තරයෙන්ම, එතකොට අවිද්‍යාව සුණුවිසුණු වෙලා යනවා**. එතකොට මහා ප්‍රඥා ලෝකයක් දැනෙනවා. හරි හිතඬ ස්වභාවයක්, අභ්‍යන්තරයෙන්ම දැනෙනවා විතක්ක විචාර තුනිවීමක් වෙනවා. විතක්ක විචාර අඩුවෙලා යනවා ටිකින් ටික, ඒ තුළම යමක් තියෙනවා කියන ස්වභාවය. දැන් සමාජගත වෙලා තියෙන භාවනාව, නිගණ්ඨ භාවනාවක් තියෙන්නේ. භාවනාව කියන වචනය බුදු සමය තුල තියෙන්නේ, **බුද්ධ දේශනාවේ අභන්ත ලැබෙන්නේ අත්තටම විදර්ශනා භාවනාව**. විදර්ශනා භාවනාව සතර ඉරියව්වෙන්ම තොරයි. නමුත් විදර්ශනාවට උපනිශ්‍රය වෙනවා සමට භාවනාව. හැබැයි දර්ශන සමාපත්තිය තියෙන කෙතොට කුමන භාවනාව වැඩුවත් දර්ශන ඤාණ ඇතිවෙනවා. දර්ශන සමාපත්තිය තියෙනවා කියන්නේ සෝතාපන්න මාගීයේ ඉන්න කෙනෙක්ට කොහොමත් වැඩෙන්නේ ලෝකෝත්තර සමාධියක්. මොකද දර්ශන සමාපත්තිය තුල අනුසෝතයට යන්නේ නෑ, සමට නිමිතිවල හිරවෙන්නේ නෑ, දර්ශනාඤාණය තුල අවබෝධයට පත්වෙනකොටම ඒවා නැතිවෙලා යනවා, විචිකිච්ඡාව නැතිවෙලා මාගීය හොඳින් අඳුරනවා, ඒක නිසා එතන විදර්ශනාවයි සිද්ධවෙන්නේ. ප්‍රායෝගිකව එතන සමටයක් තියෙනවා, සමටයට කොටුවෙන්න එපා. අභ්‍යන්තරයෙන්ම අර සිතිය අවදිවීමක් තියෙනවා, යෝනිසෝ මනසිකාරය වැඩෙන්නේ, එතන නිමිති ගත නෑ, එතන අනිමිත්ත සමාධියක් උපදිනවා.

උපාසිකාව : අන්ත චහෙම ස්වාමීනී, ඒ සමට සමාධිය තුළදීත් අනිමිත්ත, ශුන්‍යත, අප්‍රතිහිත සමාධියක් ආවා, “නිස්සත්වෝ නිස්සීවෝ” ශුන්‍යයෝ කියලා එක දවසක, සත්ව පුද්ගලභාවය හැඟෙකියන එක 2021 පෙබරවාරි 4 ඒ තත්ත්වය උදාවුණා ආර්යයන් වහන්ස,

ආර්යයන් වහන්සේ : “නිස්සත්වෝ නිස්සීවෝ ශුන්‍යයෝ” කියලා එන්නේ, අවබෝධ ඤාණයක්. “නිස්සත්වෝ නිස්සීවෝ ශුන්‍යයෝ” කියන එක නෙමෙයි විය, සමටය තුළත් එනවානේ ශුන්‍ය ස්වභාවයක්. ඒකට අවබෝධයක් බලපාන්නේ නෑ. අපි හිතමු කෙනෙක්ට ධර්මය ගැන අවබෝධයක් නෑ, එතකොට ඒ කෙනාට ඇතිවෙන්නේ සමටය තුල ඇතිවෙන ශුන්‍යය ස්වභාවය. අවබෝධය තුල **ඇතිවෙන්නේ අවබෝධයක් ඇතිවෙන එක. ඒක ඤාණයක්, අවබෝධ ඤාණයක්, “නිස්සත්වෝ නිස්සීවෝ ශුන්‍යයෝ” කියන එක.** අර අතන නිස්සත්වෝ ශුන්‍යයෝ කියන්නේ, සත්ව පුද්ගල ආත්මයේ ඔක්කොම තියෙනවා, මුකුත් නැතිවෙලා නෑ, සේරම තියෙනවා. අර සත්ව පුද්ගල ස්වභාවයක් අවබෝධයෙන් අභ්‍යන්තරයෙන්ම මෙනෙහි වෙලා **දැනෙනවා එහෙම ස්වභාවයක් නැති බව.** එහෙම දෙයක් නැති බවට අවබෝධයක් ඇතිවෙනවා. ඒකයි, නිස්සත්වෝ නිස්සීවෝ ශුන්‍යයෝ කියලා අවබෝධයක් එනවා, අවබෝධ ඤාණයක් එන්නේ. අතනදී ශුන්‍යය වෙන්නේ සාමාන්‍යයෙන් සමටය තුල හුස්ම ඒකාග්‍ර කරලා හුස්ම නොදැනෙන ස්වභාවයක්, ශුන්‍යය ස්වභාවයක් එනවා සමට සමාධිය තුල. ඒ ස්වභාවය හැබැයි ධර්ම අවබෝධයක් නැතත් අන්‍ය ආගමිකයෙකුට වුනත් එනවා. එතන ආගමක් මුකුත් අදාළ නෑ. ධර්මය මෙනෙහි කිරීමක් අදාළ නෑ.

අපි හිතමු දැන් සූර්යයාගේ රශ්මිය වැඩිවෙලා පෘථිවිය අළුවෙලා නැතිවෙලා යනවා කියලා හිතුවා කියලා කවුරු හරි, ඒකට ආගමක් අදාළ නෑනේ, විද්‍යාඥයින්ටත් හිතෙනවානේ. එතනත් වියාට ශුන්‍ය බවක් දැනෙන්න ගන්නවා. එතන **සත්ව පුද්ගල දෘෂ්ටියෙන් මිදෙන්නෑ, එයා ඉන්නවා. එයා හිතනවා මේ ලෝකය නැතිව අභ්‍යවකාශය නැතුව එයා ඉන්නවා කියලා හිතනවා. ‘නිස්සත්වෝ නිස්සීවෝ ශුන්‍යයෝ’ නෙවෙයි, එතන සත්ව පුද්ගලයෙක් ඉන්නවා, හැබැයි එතන ශුන්‍යයි.** එතකොට පෘථිවිය විනාශවෙලා සූර්යයා රශ්මිය වැඩිවෙලා, අළුවෙලා අභ්‍යවකාශය විතරයි කියලා, හැබැයි වියාට එහෙම හිතෙනවා. ඒ කියන්නේ වියයි එහෙම හිතන්නේ. **හැබැයි ‘නිස්සත්වෝ නිස්සීවෝ ශුන්‍යයෝ’ කියන්නේ කෙලින්ම අභ්‍යන්තරයෙන් කෙනෙක් නැතිවෙලාම යනවා.**

උපාසිකාව : ස්වාමීනී අවසරයි, මට ඔන්ත එතන ඔය විදියට තේරුම් ගියේ හේතු ඉතුරුවෙලා පුද්ගල ස්වභාවයෙන් තොරව සිටියා ස්වාමීනී, අන්ත ඒකයි ස්වාමීනී, එන්න ඒක තේරුණා දවසක්.

ආර්යයන් වහන්සේ : බුද්ධ දර්ශනය අවබෝධයෙන් තොරව “නිස්සත්වෝ නිප්පීවෝ ශුන්‍යයෝ” කියන ස්වභාවයට එන්නේ නෑ, **දර්ශන අවබෝධය තුල එන එක තමන්ටම සාන්ද්‍රීඨිකයි.** තමන්ට ඒක ආවේ දර්ශන අවබෝධයෙන්ද? එහෙම නැත්නම්, දර්ශන අවබෝධය තුල ආපු දෙයක් නම් ඒක තුල තමන්ව දැනෙන්නේ නෑ. හැබැයි ඒක හොඳින්ම දැකින්න පුළුවන් අවස්ථාවක් තමයි, තමන්ගේ කකුල කොහේහරි වැදුනොත් හරි, කවුරු හරි මොනව හරි කියනකොට හරි, ගෙදර මොනවා හරි සද්ද බද්දද ඇහෙන කොට හරි, කෙනෙක් ඉන්නවද කියලා හැම තිස්සෙම තමන්ට දැනෙන්න ගන්නවා. ඒවාට අනුගත කම්පනය වන ස්වභාවය. ඒවත් එක්කලා හරි, කපා කරන කොට, මේ මම කපා කරනවාද? කියලා වගේ හැඟීමක්, ආත්ම හැඟීමක් තියෙනවද? කියලා. අන්ත පොඩ්ඩක් සිතියෙන් හිටියොත්, හැබැයි තමන්ගේ සිතියට තමයි අසුවන්නේ. තමන්ගේ සිතියට අසුවෙනවා මෙතන සතව පුද්ගල ආත්ම ස්වභාවයක්නේ, සිතියට අසුවෙනකොට එතන එයා නෑ, මේක අති සියුම් කපාවක්. මේක සාන්ද්‍රීඨික ධර්මයක්. මේක බාහිරෙන් ඔබ්බල කියන්නත්බෑ, දෙන්නත්බෑ, ඒක තමන්ටයි සාන්ද්‍රීඨික වෙන්නේ.

ඔබතුමියගේ අභ්‍යන්තරයට දැනෙන ස්වභාවය අපි දන්නේ නෑ. අපිට එහෙම කියන්නබෑ. අපිට මෙන්න මෙහෙම දෙයක් දැනුණා. ඔබතුමියට පොඩ්ඩක් තියෙන බව, දර්ශනය තුල පොඩ්ඩක් තියෙන බව රාවයක් වගේ දැනුණා නිකම් දුමාරයක් වගේ, තාම ආත්මීය ස්වභාවය ඇති බව අපට දැනුණා. විතක්ක වලින් දැනුණා. ඒක නිසා තමයි අපි මෙහෙම කපා කරන්නේ. එහෙම නැත්නම් අපි මේ කියන දේ ඔබතුමියටත් දැනෙනවා ඇති, ආර්යයන් වහන්සේට දැනුණා දේ.

උපාසිකාව : හරියට හයිඩ්‍රීඩ් වුණා වගේ ආර්යයන් වහන්සේ,

ආර්යයන් වහන්සේ : අන්තිම අවස්ථාව ලංවෙලා වගේ දැනෙනවා ඇති, **හැබැයි ඔබතුමිය නිවන් දැකින්න ඕනකම තියෙනකම තුල කෙනෙක් ඉන්නවා.** පැවිදිවෙන්න උත්සහ කරන්නේ කෙනෙක් ඉන්න නිසා නේද ? අද මේවන විට විසිවෙනි සියවස තුල ආරණ්‍යවලත් ගැටළු තියෙන ස්වභාවයක් අපට දැනෙන නිසා තමයි, අපි ඔය

පොඩ්ඩක් පරිස්සම් වෙන් කියනවා වගේ තමයි ඉඟියක් දෙන්නේ. අපි ඔය ආරණ්‍යවල ඉඳලා තියෙනවා. මේ කටයුතු ස්වභාව තුල ඉඳලා අපිට හුරු පුරුදුයි දැනුමක් තියෙනවානේ, ඒක නිසා තමයි අපි එය කියන්නේ. හැබැයි අපි කියනවා පැවිදි නොවී ආරාමෙට ගිහිල්ලා කටයුතු කරන එක හොඳයි කියලා. ඔබතුමිය ආරාමවල ගිහිල්ලා සිටියාද ?

උපාසිකව : ඔව්, මම ගොඩක් ඉස්සර දවස් 5, 10 වගේ කටයුතු කළා.

ආර්යයන් වහන්සේ :- ඔබතුමියට සුදුසු තැනක් තියෙනවා නම් එහෙම කටයුතු කරන්න. දැනෙන ස්වභාවයට එනකොට පැවිදිවෙන්න. හැබැයි සම්පූර්ණයෙන්ම බැඳීම් ස්වභාවයෙන් නැතිව මාගීයට යොමුවන අදහසින් දිගටම එතනින්ම අවසානය කරා යන්න. ධර්මය ප්‍රකට කරගන්න, ප්‍රධානම දෙය ධර්මය කරගන්න. මේ තමන්ගේම විදිය, ස්වභාවයට පත්වෙලා, මේ හෙමින් කටා කරන එකක්, හෙමින් ඇවිදින එකක් නෙවෙයි, අර අභ්‍යන්තරයට සිහියක් තියෙන්න ඕන. **හොඳ සිහියක් දියුණුවක් ඇතිවෙන්න ඕන. ඒක කෝෂාවක් තිබුණත්, වහල කඩාගෙන වැටුණත්, ඒ ආධ්‍යාත්මිකව තියෙන අවදීමත් ස්වභාවය තමන්ට දැනෙන්න ඕන, සියල්ලටම අයිති නැති ස්වභාවයක් දැනෙන්න ඕන, ස්වභාදහමක ස්වභාවයට පත්වෙන බව දැනෙන්න ඕන. අන්න ඒ දියවීමේ ස්වභාවයට පත්වෙන්න ඕන. බොහොම සිහියෙන් නුවණින් යෝනිසෝ මනසිකාරයෙන්, එතනින් දැනෙයි, ඤාණයට අසුවේවි සියල්ලෙන්ම මිදීගෙන යන ස්වභාවයක්. ඇත්තෙන්ම ඒ දියුණු අවස්ථාව නම් පැවිදිවෙන එක හොඳයි.** ආශීර්වාද, ප්‍රාර්ථනා බලාපොරොත්තු එහෙම නෑ. මේක සාන්ද්‍රිටීක පවිච්ඡේදන ධර්මයක්, තමා තුළින්ම දැකිය යුතු, තමාටම ප්‍රත්‍යක්ෂ වන ධර්මයක්. අපි චුණත් මේවාට බොහොම පරිස්සමින් උත්තර දෙන්නේ. බොහොම සියුම් කාරණයක්. මේක ආවට ගියාට උත්තර දෙන්න පුළුවන් එකක් නොවේ.

උපාසිකාව : ඒක තමයි ආර්යයන් වහන්ස, මට ඒක අභගන්න කෙනෙක් නැතිවයි සිටියේ හරි පිළිතුරක්. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතයෙක් දැකලා හිනා වුණා. පස්සේ ආනන්ද හාමුදුරුවෝ ඒ ගැන විමසනවිට, උන්වහන්සේ ජේතයව දැක්කට පස්සේ තමයි බුදුන් වහන්සේ විස්තර කළේ. අන්න ඒ වගේ මේක දැකපු කෙනෙක්ගෙන්ම අභගන්න කොට තමයි, මේ බුද්ධෝත්පාද කාලයේ,දැන් වර්තමාන කාලයේ තේරුම් ගන්න ලේසි වෙන්නේ. ඒක නිසා මම ඔබ වහන්සේට කටාකරන්න කරදර වුණේ. ඔබ වහන්සේගේ වටිනා කාලය.

ආර්යයන් වහන්සේ : මේක කරදරයක් නොවේ. මේක සාමාන්‍ය දෙයක්. ඔබතුමිය තමයි වහෙම හිතන්නේ. කාලය කොහේද වටින්නේ. දැන් මේ මොහොතේ මොනව හරි දෙයක් කරන්න බැරවුණොත් ඒකත් අහෝ සුඛං තමයි. වැරදුණත් අහෝ සුඛං තමයි, මේක හරි සුන්දරයි මේ කථාව

උපාසිකාව : ඔබ වහන්සේ සමඟ කථා කරනකොට මටම තේරෙනවා මගේ තියෙන රාග, ද්වේශ, මෝහ. ධර්ම ටිකක් වගේ, අවිච්ච අනුචෙලා දියවෙලා යනවා කියලා ආර්යයන් වහන්ස. ධර්මයට ධර්මය දැනෙනවානේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒක ශූන්‍ය ස්වභාවයට, ස්වභාවයට දැනෙනවනේ ඒකනේ. මේ ශූන්‍ය මේ පැත්තෙන් චිතකොට මේ සංඥා ස්වභාවය ඔය පැත්තෙන් ටියුන් වෙනවා වගේ දෙයක්, 'ග්‍රීකොන්ස්' වෙනව වගේ, අර සිරස අල්ලනව වගේ ඔය පැත්තෙන් ටියුන් වෙනවා.

උපාසිකාව : ඒක තමයි ආර්යන් වහන්ස, ඒක වචනයට ගොනුකරන්න පෙළ ගැස්සෙන්නේ නෑ, ඒ විදියට.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒක තමයි ගොඩක් අය කථාකරන්න උත්සහ කරනවා, අධ්‍යාත්මිකව, මාර්ගය තුල කටයුතු කරන අය. ශාසනය තමන්ගේ සිතෙයි සකස් වෙන්නේ. **ඒ ශූන්‍යතාවය දැනෙන ස්වභාවයමයි ශාසනය කියන්නේ, බුද්ධ ශාසනය. ශාසනය බාහිර ගඩොල් බඳින එකක් නොවෙයි, ශාසනය හිතක සකස් වෙන්නේ.**

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, ඔබ වහන්සේ බුද්ධ, ධර්ම, සංඝ චලියට ගන්න, තමා තුළින්ම දැකගන්න ඔබ වහන්සේ පැහැදිලි කරදන්නා. අන්න ඒක තවත් අයට පැහැදිලි කරල දෙන්න හිතුවා. ඒක නිසා තමයි පැවිදි වෙන්න අදහස් කළේ ආර්යයන් වහන්ස,

ආර්යයන් වහන්සේ : උපාසිකා මාතාවක් විදියට ධර්මය දේශනා කරනවාද? සමහර විට ඒකටත් රැවටෙන්න පුළුවන්. ආත්ම දෘෂ්ඨිය ස්වභාවය ගොඩක් අය ළඟ ඔය විදියට මතුවෙනවා. ධර්මය ටිකක් අවබෝධ ඇතිවෙනකොට හිතෙනවා මේවා අනිත් අයටත් කියාදෙන්න. අපිට කෙනාගේ ස්වභාවය, ඒ කෙනා කොයිතරම් කරුණාවන්තද, ඒ කෙනා කොයිතරම් දුෂ්ඨද කියලා, ඒ අයගේ රූපය ඇසට අසුවෙන විඤ්ඤාණ මායාව විතරයි. නමුත් අර කෙනෙක් පුද්ගලයෙක් නැති ස්වභාවය දකින්න අපිට පුළුවන් වෙන්නෙන් මේ ධර්මයෙන්ම තමයි, කෙනෙක්

විදියට දැක්වෙන්නේ ධර්මයෙන්ම විතරයි. ධර්මතාව දැක්වෙන්නේ චරිතය මතකයට එහෙම කෙනෙක් දෙයක් කියලා අනුචේතයෙන් නෑ. ඒ දැක්වෙන්නේ ධර්මයමයි බලනකොට, කෙනෙක් දැක්වෙන දැක්වෙන්නේ ධර්මය.

උපාසිකාව : අන්න, ඔබ වහන්සේ ඔය ටික කියනකොට මතක් වුණේ, මට දෙයක් දැනෙනකොට, මතක් වෙනකොට, මට අංග ටිකක් වැඩිලා නැතිවෙනවා වාගේයි දැනෙනවා ආර්යයන් වහන්ස. මට දැනෙන දේ හරිද දන්නෑ, මට කියන්න තේරෙන්නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔව් ඒ සප්ත බොජ්ඣංගයේ සති, ධර්ම විප්පය, චීර්යය, ප්‍රීති, සමාධි, උපේක්ඛා ඒ කියපු ටික හරි, ඒ පැහැදිලි කරපු ටික හරි, ඒ ටික තමයි සිද්ධ වෙන්නේ. ඔව් ඒ සප්ත බොජ්ඣංගයේ, සද්ධා, චීර්ය, සති, සමාධි, බොජ්ඣංග ධර්ම තමයි වැඩෙන්නේ, **බොජ්ඣංග ධර්ම තමයි, ධර්මය වැඩෙනවා කියන්නේ, අවිද්‍යාව ප්‍රහීන වනවා කියන්නේ ඒ දේමතමයි. සත්තිස් බෝධිපාකෂික ධර්මතමයි සම්පූර්ණ ධර්මයවැඩෙනවා කියන්නේ, ශ්‍රද්ධාව කියන්නේ. ඔය සත්‍ය දැකිනව කියන එකනේ. ශ්‍රද්ධා, චීර්ය, සති, සමාධි, ප්‍රඥා ඔව් කියන්න.**

උපාසිකාව : එහෙනම්, ආර්යයන් වහන්ස, අපි අර විවිධ මට්ටම්වල තියෙන සද්ධා, චීර්ය, සති, සමාධි, ප්‍රඥා, චීර්ය වැඩියි අර ඒ වගේ උස් පහත් වෙච්ච තියෙන බොජ්ඣංග ධර්ම වර්තමාන මොහොතට අවදිවුණාම සමවෙනවද? කියලා.

ආර්යයන් වහන්සේ : අපි ඔය බොජ්ඣංග ධර්ම කියලා පෙන්නන්නේ මේ ඔය ඔතන වෙන සිද්ධිය. සත්‍යයේ ශ්‍රද්ධා කියන්නේ, චීර්ය කියන්නේ ඔය සත්‍ය දැකින ගන්න විර්තයටනේ. ඉන්ද්‍රිය ධර්ම බල ධර්ම වන අවස්ථාවේ තමයි ඔබතුමිය ඔය කථා කරන්නේ. ඒක නිරායාසයෙන්ම, ඉන්ද්‍රියන් කියලා කියන්නේ අපි පංච ඉන්ද්‍රිය ධර්ම, ඉන්ද්‍රියක් නම් අපි ආයතනන් ඉන්ද්‍රියක් විදියටනේ මෙතන. ඉන්ද්‍රියක් කියන්නේ, අපේ අභ්‍යන්තරයේ, අර ඇස, කණ, නාසය, දිව, කය කියනව වගේ මෙතන අර ඉන්ද්‍රියක් ක්‍රියාත්මක වෙනවා, ඉන්ද්‍රිය ධර්මයක් විදියට ක්‍රියාත්මක වෙනවා, නිර්වාණ මාර්ගයේ. ඒ කියන්නේ 'ශුන්‍යතාවය පෑදෙනවා', ලෝකෝත්තර මාර්ගය වැඩෙන ඉන්ද්‍රියක් විදියට ක්‍රියාත්මක වෙනවා. බොජ්ඣංග වැඩෙනවා කියන්නේ ඒකටම තමයි, බෝධි අංග වැඩෙනවා කියන්නේ, ඒ කියන්නේ අපි බෝධි වෘක්කයක් පැල කරනවා කියන්නේ. ඒක ටිකෙන් ටික වඩිනග වෙනවානේ. අන්න ඒ ස්වභාවයට තමයි අපි මේ ශුන්‍යතාවයට තමයි බෝධි අංග වැඩෙනවා කියන්නේ, ශුන්‍යය ස්වභාවය කියන්නේ

'වේතෝ විමුක්තියනේ', අනිමිත්ත, ශුන්යත, අපුණිත අන්ත 'වේතෝ විමුක්තිය', අන්ත ඒක වැඩෙන එක තමයි බෝධි අංග වැඩෙනවා කියන්නේ. ඒකම තමයි සත්තිස් බෝධිපාකෂික ධර්ම වැඩෙනවා කියන්නේ, අර ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ඔය ටිකයේ තියෙන්නේ. අර, පංච ඉන්ද්‍රිය ධර්ම, පංච බල ධර්ම, සතර සතිපට්ඨානය, සතර සමාසක් ප්‍රධාන චීර්යය, සතර සාද්ධිපාද, සප්ත බොජ්ඣංග, ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය තුල තියෙන්නේ, අපේ **ආත්ම දෘෂ්ටිය ගිලිහිලා, සච පුද්ගලභාවය ගිලිහිලා, අප තුල ස්වභාවදහමට අනුගතවීමක් තමයි සිද්ධවෙන්නේ. කෙනෙක් පුද්ගලයෙක් නැතිබවක් අවබෝධ වෙනවා. ආත්ම දිට්ඨිය තමයි ගිලිහිලා යන්නේ. ඔය එක මොහොතක වෙනවා කියන එක පළවෙනි අවස්ථාවේ ඒක දැනෙනේන ගන්නව. හැබැයි, පසුව එය ටිකින් ටික වධිතය වෙන්න ගන්නකොට තමයි දැනෙනේන ගන්නේ, ඊට පස්සේ ටික ටික ප්‍රකට වෙන්න පටන් ගන්නවා, ඒ ස්වභාවයම ප්‍රකට වෙනවා.**

උපාසිකාව : නිරායාසයෙන්ම ඒක වෙනවා, අන්ත වචනය. අපි සංසාරේ මෙව්වර ආපු එක සිතියකට අනුවෙලා. නිරායාසයෙන්ම වැඩෙන, අනිත් පැත්තට ගමනක් වෙනවා. සාදු ! සාදු ! ආර්යයන් වහන්ස. ඔබ වහන්සේ හින්දා ගොඩක් දේවල් දැනගත්තා. පින්දෙන්න විදියක් මට තේරෙන්නේ නෑ ආර්යයන් වහන්ස.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔබතුමිය ඔය කටයුතු කරන විදිය ගොඩක් හොඳයි. 'බන්ති පරමං තපෝ' කියන්නේ, 'ඉවසීම තමයි පරම තපස' කියලා කියනවනේ. බොහොම සංයමයකින් ඔය හිතන එකත් විතක්ක. ධර්මය වුනත් විතක්ක කරනවා කියන්නේ, පාරුව කරේ නියාගෙන යන්න එපා කියන්නේ, ඒක කියන්න හේතුව තමයි, දැන් වුණත් අද වුණත්, ඉන්න ඒ මොහොතේ පවා කිසිදෙයක් ගැන හිතන්නේ නැතුව, ඉන්න ස්වභාවයක් තියෙන්නේ, අන්ත ඒ ස්වභාවය තමයි නිවනට ලඟ.

උපාසිකාව : ඒක මට පොඩිකාලේ ඉඳන්ම තිබුණා ආර්යයන් වහන්ස, මොන කරදරයක්, රණ්ඩුවක් වුනත් කට්ටියක් හරි, මට අර කිසිගානක් නෑ වගේ ඉන්න පුළුවන්කම තියෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔය ස්වභාවය තුල ඔබතුමිය පැවිදි වුණත් ඔබතුමියට යහපතක් මිසක් අයහපතක් වෙන්නේ නෑ. ඔබතුමියගේ පැවිදිවෙන අදහස වෙනස්වුනොත් වෙනස් වෙන්නේ ඔබතුමියගේ තණ්හාවේම ස්වභාවය නිසා තමයි ඉස්මතු වෙන්නේ. ඒ කියන්නේ ආත්ම තණ්හාව. ආත්ම තණ්හාවමයි මාරයා,

මාරයා තමයි පස්සට අඳින්නේ. පැවිදිවෙන්න හිතෙන කොට, නෑ ඕක ඕන්නෑ කියලා එන්නේ ආත්ම ස්වභාවයෙන්ද ? කිසිම දේකට නොඇඳුණු ස්වභාවය නම් තෝරගන්නේ පැවිදිදමයි. ඔබතුමියගේ ඔය ස්වභාවය තව ටිකක් යනකොට දියවීගෙන යයි. ඔබතුමියගේ වයස කීයද ?

උපාසිකාව : 57 යි ආර්යයන් වහන්ස,

ආර්යයන් වහන්සේ : වය නම් සිද්ධ වෙන්නේ නෑ. අපි මේ කරන කටයුත්ත, අපේ තියෙනවා බුද්ධ ආඤ්ඤාවක් වගේ මේ වගේ කටයුත්තක් කරනකොට, අපිට නෑනේ ඔබතුමිය ගැන චුන් මිත්‍රයෙක් හරි, යාළුවෙක් හරි, කිසි දැන හැඳුනුම්කමක් නෑනේ, අපිට ධර්මය කටිකාකළා මිස, ඇඳුනුම් කමක් කරගන්නේ නෑනේ. අපි ළඟ කිසිදු සංඥාවක් නෑ, මුණගැහෙන්න කියලාවත්.

උපාසිකාව : පෝයට කලින් සිවුරු පොරවන්න තමයි හිතාගෙන ඉන්නේ. මම හිතුවා ඔබ වහන්සේ වගේ කෙනෙක් කිව්වාම මහත්තයට, ඒක පැවිදිවෙන්න රුකුලක් වෙයි කියලා. වර්තමාන මොහොත කියන එක හරියට දැක්ක වේලේ තමයි මහණකම් කරන්න පටන්ගත්තේ කියලා මට තේරුණා.

ආර්යයන් වහන්සේ : මහණවෙන්න හිතන්නේ ඒ පෘථග්ජන භූමියේනේ. වර්තමාන මොහොත කියන එක හොඳින් දකින්න. ඒ 'නිවනයි' දකින්නේ, ඒක තව ටිකක් හොඳින්, දැන් අපේ දේශනාත් මොහොත ගැන යනවනේ, අපි මොහොත කියන්නේ 'ඉති රූපං ඉති රූපං සමුදයෝ' 'ඉති රූපං අත්තගමංච' කියන එකෙන් එන්නේ ඒ කියන එක. මොහොත කියන එක ඇතිවෙන්නේ කෙලෙස් ක්ෂය වන ස්වභාවය අනුවයි. ඒ කෙනාගේ ස්වභාවය අනුව, මොහොතත්, අවදිමත් ස්වභාවය දියුණු වෙන්නේ. අවදිමත් ස්වභාවය එක එක මට්ටමින් ඉස්මතු වෙනවා, එකම මට්ටමින් නොවේ. අපි මේ මොහොත කියන්නේ, රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ක්ෂයවෙන කොටයි, මොහොතට අවදිවෙන්නේ. මේ මොහොතට අවදිය කියන එක, ගොඩක් අය හිතන තැන නොවේ තියෙන්නේ. **ආත්ම සංඥාව දියවෙන තැනයි ඒ අවදිමත් ස්වභාවය තමන්ට දැනෙන්න ගන්නේ.** දැන් විය දැනුමට එනවා ගොඩක් අය අපි කියන හින්දා, දැනුමට පත්වෙලා නොවේ. ගොඩක් අයට හිතෙනවා ආනේ මේක ඇත්තක් නේද ? මේ කියලා දැනුමට එනවා. හැබැයි ඒ ස්වභාවයට පත්වෙන එකයි, වේතනාව තුලත් සිතුවිලි තුලත් ඒ ස්වභාවය දැනෙන එකයි, දෙකක්. ඒ

ස්වභාවයට පත්වෙනවා කියන්නේ ස්වභාදහමට හරියට නිකන් දියවෙලා ගියා වගේ දැනෙනවා. තෙරුවන් සරණයි.

උපාසිකාව : අපි මේ වචන ගොනුකරන්න වපයි ආර්යයන් වහන්ස, වචන ගොනු කරන එක හරියට විලියට එන්නේ නෑ. තෙරුවන් සරණයි.

12 වන දේශනය - මොහොතට අවදිය

සත්‍ය ධර්මය ලොවට හෙළිකරන බුද්ධෝත්පාද ආර්යයන් වහන්සේ

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, මම අවුරුදු 3 ක් විතර ප්‍රතිපදාව වැඩුවා. ඊට පස්සේ මට, මාස ගානකට ඉස්සරවෙලා ඔබ වහන්සේගේ දේශනා අහන්න ලැබුණා. එතනදී මගේ ගොඩක් දේවල්, ගැටලු තියෙන දේවල් ගොඩක් විසඳුනා. ආර්යයන් වහන්ස, මට හිතෙනවා සිතක වේගය අපිට අල්ලන්න බෑ කියලා. එතකොට සිත කියන්නේ, තියෙනවා කියලා හිතන් ඉන්නේ, චිත්තක්ෂණ එක දිගට වැටෙන නිසා, අපිට මේ ලෝකය තියෙනවා කියලා. ඒක හරිද කියලා දැනගන්න ඔබ වහන්සේට කතා කළේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : චිත්තක්ෂණ කියලා හිතන්නෙන් සිතුවිලි වලින්නේ, තියෙනවා කියලා හිතන්නෙන් සිතුවිලි වලින්නේ, සිතුවිලි කියන්නේ **විඤ්ඤාණ මායාවනේ.** මායාව ඇතුළේ හීන මිසක්, හීන ඇතුළේ වෙනදෙයක්නෑ. ඔය කියපු දේ ඔබතුමියම බලන්න. චිත්තක්ෂණය බලන්න පුළුවන්ද? චිත්තක්ෂණය කියලා කවිද? කිව්වේ. පොතක තියෙන දෙයක් ඇත්තක් වෙන්නෙන් නෑ, ප්‍රායෝගිකව. පුස්තකයක්, ප්‍රායෝගිකව මේ ප්‍රත්‍යක්ෂ ධර්මයක්, ඕපපාතිකව ඔය වගේ පොතක තියෙන දෙයක්වත්, කවුරුත් කියන දෙයක්වත් නෙවෙයි. තමන්ටම **අභ්‍යන්තරයෙන්ම** තමන්ගේ දුක නැතිවෙන, තමන්ගේම **අභ්‍යන්තරයෙන් තමන්ටම දැනෙන** දුක නැතිවෙන ස්වභාවයයි, **දුකින් මිදෙන මඟ, නිවන් දුකිනමඟ,** එතකොට මේක ප්‍රායෝගික ධර්මයක් වෙන්න ඕන. දැනෙන දෙයක් වෙන්න ඕන. ඒක අපි හිතන දෙයක් වෙන්න බෑ. හිතන ඒවා ඔක්කොම විඤ්ඤාණ මායාව, හිතන ඒවා එකක්වත් ඇත්ත නොවේ, දැනෙන දෙයක් '**ජානනෝ පස්සනෝ**' කිව්වේ ඒකයි. **ඤාණය** කියන්නේ **දැනෙන දේට,** යෝනිසෝ මනසිකාරය කිව්වේ ඔය දැනෙන දේටයි, **ඒකයි සිහිය.** එතකොට අපි අර ලොකු වචන ගොඩක් පාවිච්චි කරන්නේ, එතකොට පුංචි සරල තැන් පේන්නේ නැතිවෙනවා. අපි ධර්මය දකින්න ඕන, අපි සසර දුකින් මිදෙන්නයි ඕන.

අපිට දැන් මේ මොහොතේ අපේ හිතේ දුකක් නැත්නම් අපට ගැටලුවක් නෑ. අපිට දැනෙනවා නේද? අපේ ආත්ම ස්වභාවයක්, දැනෙන ස්වභාවයක්, තියෙන බව, අපිට දැනෙනවා නේද? සම්භර වෙලාවට ඇලෙනවා, ගැටෙනවා කියන බව, ගින්නක් තියෙනවා කියලා. ගින්නක් තියෙනවා නම්, ගින්නක් නැති කෙනෙකුට නිවන්න දෙයක් නෑ. එහෙනම් නිවන තියෙන්නේ අවිද්‍යා භූමිය තුළ, අවිද්‍යා භූමියේ තමයි ගින්න තියෙන්නේ, තේරුණාද? මේක හරි සරලයි. **නැත්නම් අවුරුදු හතේ දරුවෙක් කියන්නේ දෙකේ පන්තියේ ළමයෙක්නේ. ඒ ළමයෙක් මේක අවබෝධ කරනවා කියන්නේ. කොයිතරම් සරල වෙන්න ඕනද? තේරුණාද? දැනෙනවාද,** මේකේ තියෙනවා අපට නොපෙනෙන මානසේ, අපේ සිතුවිලි වලින් වැසිලා **සත්‍යය තියෙන්නේ.** අපි පුංචි දරුවෙක් දිනා බලාගෙන හිටියොත්, ඉපදුන හැටියේ දරුවෙක්, සතියක් යනකොට ඒ දරුවා මොකද කරන්නේ කියලා. ඒ දරුවට ඊර්ෂ්‍යාවකුත් නැති බව දැනෙනවා. ඒ දරුවාට වෛරයකුත් මොකුත් කථාවකුත් නැති බව. ඔව් ඒ දරුවා මොකුත් දන්නේ නෑ. ඒ වුණාට ඒ දරුවා හිකි හිකි ගගා හිනාවෙනවා නේද? ඇ ඇ ගාලා හඬනවා නේද? එහෙම කියලා අපිනේ කියන්නේ, ඒ දරුවා මොකුත් දන්නේ නෑනේ. ලෝකයක් තියෙනවාද? ඇමරිකාවක් තියෙනවාද? ඉරක් තියෙනවාද? හඳක් තියෙනවාද? ඒ දරුවාට මොකක්වත් ප්‍රශ්න නෑනේ, මේවා දැනගත්ත නිසානේ අපට ප්‍රශ්න තියෙන්නේ. දන්නේ නැත්නම් ප්‍රශ්නයකුත් නෑනේ. එතකොට මේ **සංඛාරා කිව්වේ දන්න දේවල්නේ. දන්න දේවල් නිසා තමයි අපට ප්‍රශ්නත් තියෙන්නේ. අපි මොකුත් දන්නේ නැත්නම් හොඳයි නේද? එහෙමනේ අපිට බැරිව ඉන්නේ, ඔක්කොම දේවල් අයිත් කරගන්න බැරි නිසානේ මේ දන්න දේවල්, ඒක තමයි අපි නිවන් දකිනවා කියලා කරන්නේ. ප්‍රභාෂ්වර සිතට සිතුවිලි පනවන්න බෑනේ** මේ මොහොතේ. ඔබතුමියගේ වයස කීයද?

උපාසිකාව : අවුරුදු 49 යි ආර්යයන් වහන්ස.

ආර්යයන් වහන්සේ :- දැන් ඉතිං අවුරුදු 49 ක් වෙනකොට සිතුවිලි ගොඩක් ගලනවානේ, දන්නවනේ ගොඩක් දේවල්. දැන් මේ අපි දන්නවා කියලා හිතන් ඉන්න දේවල තියෙනවානේ. ඇමරිකාවත් තියෙනවා, ජපානත් තියෙනවා, ඉන්දියාවත් තියෙනවා, රුසියාවත් තියෙනවා, ඔහොමනේ අපි හිතන්නේ, අපි ඕවා දැකලාත් නෑ, නමුත් අපි හිතන් ඉන්නවා අපිට, **ජේන, ඇහෙන හැම දෙයක්ම** තියෙනවා

කියන, සංඥාවක්නේ මේ ඔක්කොම තියෙනවා වෙලා, අපිට හැමදේම තියෙනවා වගේ, ඔතන මමත් ඉන්නවා වගේ දැනෙනවා. ඇත්තටම ඔය ඔක්කොම තියෙනවාද? අපි හිතන දේවල් ඔක්කොම තියෙනවාද? නෑනේද? ඕකතමයි අපිට තේරෙන්නේ නැත්තේ. වර්ණ, හැඩතලයක්, රූපයකනම්, මේක කණ්ණාඩියක් වගේ නම්, ආලෝකයට ප්‍රසාදවන එකනම්, කණට ශබ්දනම්, ඇසට වණිනම් මේ දෙක හොඳට දැනෙනවානේ. මොකක් හරි දෙයක් දැනෙනවානේ. ඔය දෙක අයිත් කරා කියමු, ශබ්දයි, වර්ණයි ඒ අයිත් කරත් මොකක් හරි දැනෙනවානේ. අපි හිතමු, ශබ්ද වණි, එක එක ජාතිකයින් එක එක ශබ්ද වණිනේ දාන්නේ වර්ණ හැඩතලයට, ශබ්දයට එක එක විදියටනේ ශබ්දය දාන්නේ, ඒ ශබ්ද අනුවනේ මේක තීරණය වෙනවනේ. හැඩයේ ඒ හැමෝටම මොකක් හරි දැනෙනවානේ. ඕනම භාෂාවක් කථා කරන කෙනෙක් මෙතන හිටියොත්, එයාට මේ ඉස්සරහ තියෙන එකට මොකක් හරි දෙයක් දැනෙනවානේ, එයත් ඒක හිතාගන්නවා වටිනවා කියලා. හිතුවොත් වටිනවා කියලා වටිනවා, වටින්නේනෑ කියලා හිතුවොත් වටින්නේ නෑ.

අපිට අර සත්‍යයත් එක්කම සාපේක්ෂව තියෙනවා, දෙයක් කියලා දැනෙන ගතියක්. දෙයක් කියලා දැනෙන්නේ නැත්නම් මොකුත් කථාවක් නෑ "ප්‍රභාෂ්වරය", දෙයක් කියලා ආවොත් ගින්නක් තියෙනවා, දෙයක් කියලා දැනෙනවා නම් මාත් ඉන්නවාම තමයි, ශබ්දයක් නැතත්, වණියක් නැතත්, දෙයක් වගේ දැනෙනවා නම් ඒත් මම ඉන්නවාමයි. ඒකයි මෙතන තුන් තුමියක් පෙන්න්නේ. කාමභූමි, රූපභූමි, අරූපභූමි කියන අරූපභූමිය කියනඑක දෙයක්වගේ දැනෙනවානේ. අපි හිතනවානේ දැන් මෙයා හොඳ නෑ, හොඳ නෑ කියලත් දෙයක් තියෙනවා, මෙයා හොඳයි, මෙයා හොඳයි කිව්වත් දෙයක් තියෙනවා, සිතුවිලිවලත් දෙයක් තියෙනවා. සිතුවිලි හැම එකක්ම දෙයක් බලනකොට. දැන් ජේන එකකුත් නොවෙයි, ඇසෙන එකකුත් නොවෙයි, සිතුවිල්ලක් මේ තියෙන්නේ. දුකයි, දුකයි කියන්නේ දෙයක්, සතුටයි, සතුටයි කියන්නේ දෙයක්, ඒත් කෙනෙක් ඉන්නවානේ, ආත්මයක් තියෙනවානේ. දුක්වෙන්න සතුටුවෙන්න, මෙන්න මෙතන ආත්මයක්හරි, මොකක්හරි. දුකක් තිබ්බත්, මෙහි කරත්, ඊර්ෂ්‍යා කරත්, කරුණාව කරත්. අපි හිතමු මේ මොනවා කරත් ආත්මයක් තියෙනවා. මේ ධර්මය තුල තියෙන්නේ අනාත්ම ධර්මයක්. ඒකට තමයි අපි දැක් වෙන්න ඕන, නුවණක් අපිට තියෙන්න ඕන, අපිට බොහොම සියුම් ඤාණයක් තියෙන්න ඕන, හිමිත්ත දෙයක් වගේ දැනෙනවා නම් හැම තිස්සෙම ඒ කියන්නේ අපි ඉන්නේ ආත්මිය ගතියේ. ධර්මය කියන්නේ දෙයක් නොවේ. ධර්මය අනාත්මයි. අපිට දෙයක් නැතිබව දැනෙනවා නම්, අපි ඉන්නේ ධර්මය තුල.

හැමතිස්සෙම දෙයක් දැනෙනවනම්, එතන කෙනෙක් ඉන්නවා. සිතුවිල්ලෙන් වේවා, මනෝ සංඛාරෙන් වේවා, අත්තක් හෙල්ලෙනවා වගේ දැනෙනවා නම්, සුළඟ හමනවා වගේ දැනෙනවා නම්, එතන වචනයෙන් හෝ වේවා, සිතුවිල්ලෙන් හෝ වේවා, ක්‍රියාවෙන් හෝ වේවා, වචි සංඛාර හෝ වේවා, මනෝ සංඛාර හෝ වේවා, කාය සංඛාර හෝ වේවා, ඕනම විදියකින්, ඕන විදියකට දෙයක් නැති තැන ධර්මයයි. දෙයක් ඇති තැන ධර්මය නොවෙයි. දැන් අපි මාගීයේ ද නැත්ද කියලා බලන්නේ ඔතනින් තමයි. දැන් අපි මොකුත් පාලි කථා කළේ නෑනේ. අර පුට්ඨ දරුවට කියන්නේ ඔන්න ඔය විදියට. මේ ඔක්කොම අපේ හිතයි, එළියේ මොකුත් කථාවක් නෑ අපට. අපි මේ ඔක්කොම, දැනෙන මේ විඤ්ඤාණයක් ඇතුලෙන්, අපිට එළියට යන්න බෑ. ඔක්කොම හිතයි, “මනෝ පුබ්බංගමා ධම්මා”.

පුතේ, අපි මේ සේරම හිතනවා, එළියේ කථාවක් නෙමේ. සල්ලි කියලාත් හිතනවා, අම්මා කියලාත් හිතනවා, තාත්තා කියලාත් හිතනවා, ඔක්කොම හිතනවා, මොකක් හරි. මොකක්ද ? කියලා හිතුවා. හැබැයි පුතේ, මේ හිතන ඒවා එකක්වත් එළියේ නෑ. අපි හිතලා සතුවුත් වෙනවා, අපි හිතලා දුකුත් වෙනවා, ඔය දෙකම මායාවක්, බොරුවක්, සංඛාර කියන්නේ ඔබ්ද, වණී කියන එකයි. සංඛාර කියන්නේ ඔබ්ද, වර්ණ, ගන්ධ, රස, පහස. ඔය ප්‍රසාදවලට තමයි සංඛාර කියන්නේ, ඔය ඔක්කොම එකතු වෙන එක, මනෝ විඤ්ඤාණයෙන් දෙයක් කර ගන්නවා. ඔක්කොම එකතු වුණොත් තමයි, දැනෙන එකක් තියෙන්නේ. නැත්නම්, මේ ගහටත් ඔබ්ද, ඔබ්ද විතරයි. ගහටත් වර්ණ ආලෝකය, ආලෝකයක් විතරයි. නමුත්, ගහේ නෑ, මේ ඔක්කොම එකතුවෙන සිස්ටම් එක. නමුත් වෙලා තියෙන්නේ, ගහේ සෙලවලට දැනෙන ස්වභාවය තියෙනවා. ඉරුවිලිය පායනකොට ගස්වල දවදානේ, මල් පිපෙන්නේ, සූර්යකාන්ත මල හැරෙන්නේ හිරු එළිය පැත්තට, ඔය බලන්නකෝ ඔය වැලක් යන්නේ ඔය හිරු එළිය භොයාගෙන, ගහක් වටේ දිගටයන්නේ වැල්. ඒ කියන්නේ දැනෙනවානේ, ඒ කියන්නේ “සෙන්සර්ස්” තියෙනවානේ. දැනෙන ස්වභාවයක් තියෙනවානේ, “සෙන්සර්ස්” එක කියන්නේ දැනෙන එකනේ.

ඔබ්දය, කර්ණසංඛි පටලය තියෙන හින්දනේ හෙල්ලෙන්නේ. සමහර අයගේ කන්බෙරය කියන්නේ, ඔය පටලය ඝන වුණාම හෙල්ලෙන්නේ නෑනේ. එතකොට කියන්නේ කන් බීරයි කියලා. ඒ පටලය හිල් වුනත් කියනවා කන් බීරයි කියලා. ඒක හෙල්ලුනොත් විතරයි, ඔබ්දය එනවා දන්නේ. අපි හිතමු කන්බෙරය හිල්වෙලා

කියලා හිතමු, එහෙම නැත්නම් කණ ඇහෙන්නේ නෑ කියලානේ. අපි ඒ වචනය කියමු කණ ඇහෙන්නේනෑ කියලා. එතකොට මොන ශබ්ද දැමීමත් ඇහෙන්නෑනේ, එතකොට අපට **ශබ්ද ලෝකයක් නෑනේ.** ඊගාවට අපි හිතමු අන්ධයි කියලා, එතකොට **වණී ලෝකෙකුත් නෑනේ,** ඒත් අනිත් ඒවාට දැනෙනවානේ, ඒකයි කිව්වේ, සත්කුන්ට විවිධාකාර “ප්‍රසද” තියෙනවා, “සෙන්සර්ස්” තියෙනවා. ස්පර්ශය, කරපොත්තාට, මී මැස්සාට අටස් විදියට පේනවා. වච්චාට රේඩාර් වගේ තරංග සිස්ටම් විදියට දැනෙනවා. එක එක වංචල හෙලවෙන ඒවා රේඩාර් විදියට වච්චාට දැනෙනවා. වච්චා කරන්නේ තරංග විදිනවා, පිටකරනවා, ඒක ඇවිල්ලා විදින විදියෙන් වච්චා දන්නවා මේක මෙතන වෙනවා කියලා. හැබැයි වච්චාට මුකුත් දැනීමේ කටාවක් නෑනේ. ඒක වෙනම කටාවක්නේ.

බල්ලාට අපිට වැඩිය දුර ඇහෙනවනේ සියුම් ශබ්ද. අපට 20 යි 2000 යි අතර ශබ්දයේ මේ කර්ණ සංඝ පටලය හෙල්ලෙන්නේ, ඒ ගානටනේ. මේක දැන් බලාගෙන ගියාම ඇත්තටම, මේ අපේ කන්දෙකෙන්, එළියේ **ශබ්ද කටාවක් නෑනේ.** අපි මේ දැන් දන්නේ අපේ මේ කණගැන නේද ? අපි අපේ ඇහැගැන දන්නේ, අර දැන් වර්ණ අන්ධ අයට කොළ පාට පේන්නෑනේ, සමහර අයට රතුපාට පේන්නෑනේ. සමහර අයට කොළ පාට යාන්තම් පේන්නේ. සමහර අයට රතුපාට වැඩියෙන් පේන්නේ. ඔය ඔක්කොම එක විදියකට පේනවා නොවෙයිනේ. සමහර අයට රතුපාට වැඩියෙන් පේන්නේ. ඔය ඔක්කොම එක විදියකට පේනවා නෙවෙයිනේ. ඒ විදියට තමයි අපි ලෝකේ හිතාගෙන ඉන්නේ. **ඒ දැනෙන ස්වභාවයට තමයි ලෝකයක් තියෙන්නේ, ඇත්තටම තියෙන ලෝකයක් නෑ, අපි හිතන ලෝකයක් තියෙන්නේ, ඒ හිතන එකක් කියලා. කෙනෙක් පුද්ගලයෙක් මේකෙ නැතිබව, ශබ්ද, වණී විතරක් බව දැක්කොත්, ඒක තුල දැනෙන ස්වභාවයක් මේකෙ නැතිබව, ශබ්ද, වණී විතරක්බව දැක්කොත්, ඒක තුල දැනෙන ස්වභාවයක් එක්කයි දැනීම, විදවීම, දුක තියෙන්නේ, ඒක දැක්කොත් ඒක තුලයි.** අර අපි කිව්වේ වේගයක් තුල, මේ වේගයෙන් මේ ආලෝකය එනකොට මේ ඇතිවෙනවා නැතිවෙනවා, ඇතිවෙනවා නැතිවෙනවා කියලා දැකිනකොට තමයි ඕක තියෙන්නේ. ඒකනේ ඇතිවෙනවා නැතිවෙනවා වේගයෙන් ඕක තරංගයක් වගේ පේන්නේ. තරංගයක් කියන්නේ ඇතිවෙනවා නැතිවෙනවා. ඒ වගේ තමයි එතනත් ඇතිවෙනවා නැතිවෙනවා, ගැස්සී ගැස්සී තියෙන්නේ. දැන් බල්බා එක වගේ ගැස්සෙන වේගයට ආලෝකය තියෙනවා වගේ. අර කරන්ට් එක වගේ ඉපදෙනවා.

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, මම දැන් මඟ වඩනකොට සිතුවිලි එනවා වගේ දැනෙනකොට, එතනදී එනවා අපට අල්ලන්න බැරි දෙයක් වගේ, මේ හිත වේගවත්.

ආර්යයන් වහන්සේ : නෑ නෑ ඕය වැරදි පොටක් අල්ලගෙන තියෙන්නේ. ඕය සිතුවිලි උදය වැය ඔහොම බලන එකක් නොවේ. ජේන එකක් අපට බලන්න බෑ කවදාවත්. ඒ කියන්නේ අපි මෙතන ධර්මයක්ගේ අවබෝධ කරන්නේ. අපි මේ සුතමය ඤාණය කියන්නේ සත්‍ය ඤාණ කියන්නේ, **අපි මේ මෙතන අවබෝධ කරනවා මොකක්ද මෙතන සිද්ධවෙන 'සිස්ටම්' එක.** එතකොට අපිට තේරෙනවා, පොඩි දරුවට කවුද? එතන හිටියේ හැඩතලයට ශබ්දය දැමීමේ, අම්මා කියලා නම් එකතු වෙනවා. ශබ්ද, වණී එකතු වෙන එක. 'ස්පාර්ක්' වෙනවා එතකොට. ඒකත් නැවත නැවත ස්පාර්ක් වෙනවා, එතකොට තියෙනවා වගේ දැනෙනඑකක් එනවා, ඒ දැනෙන එකේ නැබැයි ලිහලා බැලුවාම තියෙන්නේ ශබ්දය වණීයි විතරයි. ශබ්ද, වණීවල ආත්ම කථාවක් නෑ, තේරෙනවද? දැන් හිතමු ඇඟට රස්නය දැනෙනවා, දැන් සිතල නම් සිතල දැනෙනවා, හංකඩේටත් ශරීරයේ උණුසුම සිතල දැනෙනවා, ගහටත් සමහර ඒවා දැනෙනවා, ගහට මේවා එකතුවෙන් නැති එකයි, මනෝ විඤ්ඤාණයක් නෑ, දැන් මෙතන වෙලා තියෙන්නේ, වේගයෙන් මේක සිද්ධවෙනවා, එකට එකතු වෙනවා, උණුසුමයි, සිතලයි තද ගතියයි හැම එකම එකතු වෙනවා, එකතු වෙනකොට අපිට මේ තියෙනවා වගේ දැනෙනවා, දැනෙන ගතියක් එනවා, දැන් නැබැයි දැනෙන ගතිය තමයි, අපි මේ ආත්මයක් කියන්නේ.

නැබැයි ආත්මයයි කියන්නේ දෙයක්මයි බලනකොට, අර ශබ්දය දෙයක්, දැනුන දෙයක්. දැන් අපි හිතමු ශබ්දයක්, පොත, මේසය, ඇඳ, පුටුව, ශබ්දය, වෙනත් ශබ්දයක් කියලා හිතමු. ඒ නැම ශබ්දයක් රූපවලට ගැට ගැනෙනවා. දැන් මෙතන සංඥා ස්වභාවයක් දැනෙනවා, මේක දැන් අත්‍යන්තරේ, ශබ්ද වණී කියන්නේ, මේවා එකට එකතු වෙනවා කියන්නේ ඒ ස්වභාවය සංඥා ස්වභාවයක් තියෙන්නේ. දැන් මේ මනෝ විඤ්ඤාණය කියනකොට ඒවා ඔක්කොම එකතු වෙනවා, ඒවායේ වර්ණ, ශබ්ද වෙන් කරන්න බෑ. ඒවා සංඥා විතරයි. සංඥා ස්වභාවයකින් එකතු වෙන්නේ. ඕක තමයි උපමාවක් විදියට ටිකක් කියන්න පුළුවන්. අර මේ කරන්නට එක එන්නේ, ආලෝකය එන්නේ, අපි දැන් කරන්නට

එකෙන්හේ A.C. එකක් දාන්නෙ, එතකොට සීතල එනවනේ කරන්ටි එකෙන්, ෆ්‍රීජ් එක ඇතුලේ සීතලයිනේ, ඒ චුනාට කරන්ටි එකෙන්හේ ඒක එන්නේ. කරන්ටි එකෙන් දැන් හැම තැනම පාවිච්චි කරන්නේ. කරන්ටි එක නැත්නම් A.C. නෑ, ෆ්‍රීජ් එකත් සීතල වෙන්නේ නෑ, එහෙම නැත්නම් ලයිට් වැඩ කරන්නෙන් නෑනේ, එහෙම නැත්නම් කැසට් එක වැඩ කරන්නෙන් නෑනේ, ශබ්දයක්නෑ, මොකුත්නෑනේ. ඒ ඔක්කොම කරන්ටි එකේ නේද? කරන්ටි එක කියන්නේ සංඥා, සංඥාවල ශබ්දෙ වර්ණේ වෙන් කරන්න බෑ. **දැන් මේ කරන්ටි එකේ තියෙනවාද? මේ ටික සීතලයි කියලා. කරන්ටි එකේ, මේ ටික ලයිට් එකේ කරන්ටි එක කියලා. මේ ටික තමයි කියලා වෙන් කරන්න පුළුවන්ද? කරන්ටි එක දිහා බලාගෙන සීතල කියන්න පුළුවන්ද?**

අර ඇස, කණ, නාසය, දිව, කය අර හිකන් හරියට, ෆ්‍රීජ් එක, ලයිට් එක වගේ හරියට, කැසට් එක අර වගේ හිකන් වැඩ කරන්නේ කරන්ටි එකෙන්හේ. **මනෝ විඤ්ඤාණය** කරන්ටි එක වගේ. මනෝ විඤ්ඤාණයට **"මනසංච පටිච්ච ධම්මේසු උප්පජ්ජති මනෝ විඤ්ඤාණං"** කිව්වේ ඒකයි. මනසට මේ ලයිට් කථාවක්නෑ, ශබ්ද කථාවක්නෑ, වර්ණ කථාවක්නෑ, ගන්ධ කථාවක්නෑ, උණුසුම සීතල ඔය කථා එකක්වන්නෑ, මනෝ විඤ්ඤාණයට. **මොකද මනෝ විඤ්ඤාණයට එළියට එන්න බෑ. මනෝ විඤ්ඤාණයේ තියෙන්නේ කරන්ටි එක, සංඥා විතරයි, ආත්මීය දැනීම විතරයි, මනෝ විඤ්ඤාණයේ තියෙන්නේ.** දැන් මේ ඔක්කොම ඇස්දෙක, කන්දෙක, නාසය, කට, දිව මේවායින් එන සිග්නල්එක, එකටඑකතු වෙලා ආත්මීයදැනීමක්, ආරෝපණයක් හැදෙනවා. අර පෘථිවිය කැරකෙනකොට චුම්බක ආරෝපණයක් හැදිලා උත්තර ධ්‍රැවය - දකුණු ධ්‍රැවය කියලා, ධන - සෘණ කියලා. පෘථිවිය කැරකෙනකොට චුම්බක ආරෝපණයක් හැදිලා. ඒක නිසා තමයි අපි අභ්‍යවකාශයට පාවෙලා යන්නේ නැත්තේ. අපි චුම්බක ආරෝපණයේ තියෙන ඕස්ටින් ස්ථරය ඇතුලේ, වායු ස්ථරයක් ඇතුලේ අපි හිරවෙලා ඉන්නේ. නැත්නම්, අපි අභ්‍යවකාශයට පාවෙලා යනවා, පෘථිවිය කැරකෙන එක නැවතුනොත් ඔක්කොම ඉවරයි, ඔක්කොම පාවෙනවා. **ඒ වාගේ වේගයෙන් මේක කැරකැවෙනවා අපිට ආශ්වාස - ප්‍රාශ්වාස වැටෙනකම් වේගයෙන් ස්පාර්ක් වෙව් තියෙනවා.** එතකොට අරක පෘථිවි චුම්බකය හැදුනා අර ආරෝපණය වගේ, **අර ආත්මීය ආරෝපණය තියෙනවා, ඒක තමයි මනෝ විඤ්ඤාණය "මනසංච පටිච්ච ධම්මේසු උප්පජ්ජති - මනෝ විඤ්ඤාණං - තින්නං සංඝති එස්සෝ"** කියන්නේ.

මහසට අරමුණු වෙන්නේ සංඥා විතරයි. ඒකේ ශබ්ද කථාවකුත් නෑ. වණී කථාවකුත් නෑ. මොකුත් නෑ. හැබැයි වණී එකතු වෙලා තමයි, මේ ආත්මීය දැනීම තමයි මනෝ විඤ්ඤාණය කියන්නේ. දැන් මේක අවබෝධයට ආවම ආත්මය කියන එක බොරුවක් වෙනවා. ඒක සිතුවිල්ලක්, ඒ දැනෙන ඒවා ඔක්කොම සිතුවිලි එක්ක තියෙන්නේ. ඒකයි හීන ජේන්නේ, හීනේ අපිට ඇස් ඇරලානෑ. අපිට හීනජේනවනේ ඇත්තවගේ, ඒ චුණාට අපි හීනෙන් ගුටිකනවා, ගහගන්නවා, හීනෙන් බය වෙනවා, දැන් අපිට මේවා ඔක්කොම හීන. දැන් හීනෙන් කොහොමද මේවා, හීනේ අන්න කරන්ටි එක තියෙනවා සිතුවිලි, මැෂින් එක වැඩකරනවා. සංඥා ටික වැඩ කරනවා. අර සංඥාවලනේ ඔක්කොම තියෙන්නේ, සංඥාවල ස්වභාවයක්නේ, අපි කිව්වේ කරන්ටි එක කියලා. දැන් එළියේ, ඇස්දෙක ඇරයොත් එහෙම එළියේ පේනවානේ වණීය, කන්දෙකට ශබ්ද ඇහෙනවානේ දැන්. ඒ චුණාට, දැන් මේක මේ මොහොතෙත්, පේන වෙලාවෙත්, ඇහෙන වෙලාවෙත්, 'මනෝ විඤ්ඤාණය' අර කරන්ටි එක විදියට තමයි මේවා ඇසුරු කරන්නේ. ඒ කියන්නේ සංඥා විදියට හරියට හිකන් ඉංග්‍රීසි භාෂාව සිංහලට පරිවර්තනය කරා වගේ, අපේ අභ්‍යන්තරයේ සංඥාවක් තියෙන්නේ. ඒ අභ්‍යන්තරයේ කියන්නේ ශරීරය ඇතුළේ තියෙන එකක් නොවේ, මෙතන 'ස්පාර්ක්' වන තැනම මේ මොහොතේම පෙර පසු නොවී දකිනවා කියනකොටම, මේසේ කියනකොටම ඒක එන්නේ මනෝ විඤ්ඤාණයෙන්. ඒක සංඥාවක් විදියට දැනෙන එකක් එනවා තියෙනවා වගේ, ඒ තියෙනවා වගේ දැනීමයි.

ශබ්දවල ආත්ම කථාවක් නෑනේ, වණීවල ආත්ම කථාවක් නෑනේ. නමුත් දැන් මෙතන දැනෙන එකක්, ආත්ම කථාවක් තියෙනවා. අන්න ඒක එන හැටිය මේ කියන්නේ. "රූපංතිකෝ ආයුසෝ රූපං වදේති" කියලා වගේ, අර වේගයක් නිසා මේ ඔක්කොම ටික වෙන්නේ වේගෙට "ස්පාර්ක්" වෙන නිසයි. දැන් මේක මෙතන වෙනවිදිය දැන් අපිට අවබෝධයක් එනවානේ කියනකොට, මෙන්න මෙහෙම දෙයක් තමයි මෙතන වෙන්නේ කියලා. එතකොට අපිට දැන් වෙනදා විදියටම පේනවානේ, වෙනදා විදියටම ඇහෙනවානේ, වෙනදා විදියට අපි වැඩ කරනවානේ, හැබැයි මේ ඔක්කොම බොරුවක් කියලා එයාට තේරෙනවනේ, මෙතන තියෙන්නේ ශබ්ද වණීනේ මෙතන, මේසයක් කියලා වටින දෙයක් නෑ කියලා, එතකොට එයාට ඒක හිකන් වණීයක් විතරක් වෙනවා. දැන් කවිද කිව්වේ

වටිනවා කියලා, කවුද කිව්වේ රත්තරං මෙව්වර ගණන් කියලා, කවුද කියන්නේ මේ සල්ලි කියලා දෙයක් තියෙනවා කියලා, කවුද කියන්නේ මේක 5000 හේ කොප්පයක් කියලා. දැන් එතකොට, ඒත් එක්කම අපිට ධර්මය අවබෝධ වෙනකොට දන්නවා මේ ඔක්කොම බොරු කියලා, මේ ඔක්කොම බොරුනේ, මේසෙ කියලා දෙයක්නෑ, ඒ ශබ්දයක් විතරයි, පුටුව කියලා දෙයක්නෑ ඒක ශබ්දයක් විතරයි, එතකොට වර්ණ, වර්ණ විතරයි, ශබ්ද, ශබ්ද විතරයි තියෙන දේවල්නෑ. අන්න **'දිට්ඨෙ දිට්ඨ මත්තං' දුටු කෙනෙක් නෑ, දුටු දෙයක් නෑ, දුටු දෙයක් තියෙනවා නම් දුටු කෙනෙක් ඉන්නවා.** කෙනෙක් ඉන්නවා කියන්නේ ඒකම තමයි ආත්මිය දැනීම, දැන් මේසයක් තියෙනවා කියලා දැනීම තමයි ආත්මය කියලා දැනීම, දැන් මේසයක් තියෙනවා, පුටුවක් තියෙනවා කියා දැනෙන කොට, පුටුව කියන ශබ්දය වෙනයි, පුටුව කියන වර්ණ හැඩතලය වෙනයි, ඒත් දෙයක් වගේ දැනෙනවානේ.

දැන් අපිට විත්තයේත් ජේනවානේ පුටුවක්, විත්තයේ ඒ වුණාට අපි දන්නවානේ එතන වර්ණයක් විතරයි කියලා, ඒ පුටුවක් කියලා දෙයක් විත්තයක නෑනේ, වටිනකාමක් නෑනේ රත්තරංවල, වටිනකාමක් විත්තයක ඇන්දට නෑ නේද? ඒත් ඒකේ සිතට ජේනකොට, ඒ විදියටම ජේනවානේ, එතකොට එතනට රත්තරං කියන ශබ්දයක් එනවානේ. එතකොට අර වටිනකාම නැතිවුණේ කොහොමද? අන්න එතකොට මේ අපි කාලයක් තිස්සේ. මේවා අපිට වටිනවා කියලා ආරෝපනයක් ඇති කරගෙන වටිනකාමක් අපි හදාගෙන ඉන්නවා, අපි හිතනවා, වටිනවා කියලත් හිතනවා. ඒකයි **"අභිනන්දති අභිවදති අජ්ජේසාය තිට්ඨති - යාරුපේ නන්දි"** කිව්වේ අර රූපෙට **නන්දියක් තියෙනවා, කැමැත්තක්.** ඒක ඒ හිසාම අපිට වටිනවා. දැන් අපිට ප්‍රයෝජනවත් නැති දෙයක් අපිට වටින්නේනෑනේ, අපි ඒවා විසික්කරල දානවනේ, අපි ප්‍රයෝජනවත් දේට වටිනාකම් දෙනවා. මේක වටිනවා මේක වටිනවා, මේකට වැඩිය මේක වටිනවා, මේකට වැඩිය මේක ලස්සනයි, මේක කැතයි. මේ වගේ අපට **ඇලෙන ගැටෙන ස්වභාවයක්. ඇලෙනදේ වටිනවා, ගැටෙන දේ වටින්නෑ, මෙයා යාලුවෙක් මෙයා වටිනවා, මෙයා හතුරෙක් මෙයා වටින්නේනෑ එහෙමනේ ඒකත්, අපි හිතනවා නේද? ඒකත්.** අර සේරම එකතු වෙලා හැදුණු ආරෝපණය ඇතුලේම, ඒක ඇතුලේම තවතවත් පැටව් ගහන එක **ඒ මනෝ විඤ්ඤාණය ඒක ඇතුලෙම නැවත නැවත සංඛාර සකස් කරනවා "සංඛාර සංඛාරත්තාය සංඛතං අභිසංකරෝති"** අභිසංකරණයක්. ඒ සංඥාව නැවත නැවත දැකිනකොට ඒ මේසේ අපිට වටිනවා.

කියලා හොරාම වෙනවා. අපි හිතුවොත් ඒයා දෙව් කෙනෙක් කියලා, දෙව් කෙනෙක් වගේ වෙනවා කාලෙකට ඡන්දය දෙනවා. ඒ පාර ඡන්දෙන් පරදිනවා. ඇයි අපි මේ, T.V. එකෙන් තමයි ඔක්කොම විජ්ජාව දාන්නේ, මාධ්‍යයෙන් දානවා T.V. එකට දත්ත ලෝඩ් එකම, අන්තිමට හොරෙක් වගේ කියලා හිතනවා. අපි රූකඩ වගේනේ, අපිට නටවනවානේ මේ T.V. වලින් රූප පෙන්වන්නා එකවක ඒවා දදා බලන්නකෝ මේක කෑවොත් ඔයා ලස්සන වෙනවා, සුදු වෙනවා, එහෙම වෙනවා, මෙහෙම වෙනවා, පුම්බලා දානවා අර පුළුන් බඩා වගේ පවුඩර් ගාලා, සුදු කරපු එක්කෙනෙක් පෙන්වනවා. අපිත් මේවා සුදුවෙයි කියලා හිතාගෙන ගානවා, නැති ලෙඩ හැදෙනවා එතකොට. මේ වගේ විකාර නේද? අපි මේ **සංඥාවකට නේද රැවටෙන්නේ, මේ අපේම සිත නේද මේ හැම තිස්සේම අපිට මේ සිතින් එළියට යන්න බෑ නේද? දැන් ඒකයි කිව්වේ.**

සිතට තිබෙන කිව්වට සිතට වතුර බොන්න බෑ, හිත බඩගිනියි කිව්වට හිතට බත් කන්න බෑ, හිත ඇවිදිනවා කිව්වට හිත ඇවිදින්න බෑ, දැන් බලන්න වතුර කටට දානවා, බඩට යනවා, එළියට යනවා. **අපි හිතනවා හා මේ මම වතුර බිව්වා කියලා. මම කියල කෙනෙක් නෑනේ දැන්, අපි සිතුවිල්ලෙන් මම කියන්නේ අර මනෝ විඤ්ඤාණයට මම කියන්නේ. අර පොත තියෙන්නේ මනෝ විඤ්ඤාණයෙන්නේ, අර ශබ්ද වර්ණ එකතු වෙලානේ පොත හැදුනේ. ශබ්ද වණී එකතු වෙලා හැදුන පොත නේද ? මනෝ විඤ්ඤාණයෙන් පොත කියන්නේ. මේ පැත්තෙන් කිව්වොත් පිවිච මල කියලා, ඔය පැත්තට පිවිච මලක් මැවෙනවානේ මේ ශබ්දෙට රූපෙ ගැට ගැහිලානේ තියෙන්නේ. මොන ශබ්දය දැම්මත් ඔතෙන්නට, රූපයක් මැවෙනවානේ. පස් කිව්වොත්, පස් මැවෙනවානේ. එතකොට මේ අපි, හැම ආලෝකයම, මොන හැඩතලයද, මේ ශබ්ද දදා එකතු කරලා නේද ? අපි, ඒකෙන් ආරෝපනය වෙලානේ අර චුම්බක ආරෝපණය වගේ, ආත්මීය ආරෝපණයක්නේ මේ. දැන් මේ ඔක්කොම ශබ්ද, වණීනේ. දැන් මේකෙ ඇත්ත දැක්කොත් මොකද වෙන්නේ. අපිට ඕනකමක් නැතිවෙනවා, අපිට ඒවායේ තියෙන තණ්හාව නැතිවෙනවා, අන්න "තණ්හක්කයෝ - නිබ්බාණෝ" කියන තැනට යනවා. අන්න ඡන්දරාගය දුරුවෙනවා. අපිට තියෙනවා ගින්නක්, ගින්න නිසා තමයි අපි ඒවා ලබාගන්න තමයි හොරකම් කරන්නේ. අපි ඕව ලබාගන්න තමයි රස්සා කරන්නේ, දුක් විඳින්නේ ඔක්කොම කරන්නේ, අපේ හිතේ සංඥාව ලබාගන්න**

සමහරවිට, T.V. ගන්න, ෆ්‍රිජ් එකක් ගන්න, සමහර විට වාහනයක් ගන්න, සමහර විට හොඳ සල්ලි ටිකක් එකතු කරලා එකවුන්ටි එකේ දාලා ලොකු පින්චීමකට, සමහර අය එහෙමත් මානසික අසහනයෙන් ඉන්නවා. සමහර අයට කොච්චර සල්ලි තිබ්බත් මදියි. මහ බැංකුව ගෙදර ගෙනිව්වත් මදියි. ඉන්දියාවේ මහ බැංකුව පුළුවන් නම් ඒකත් අරගන්නවා ගෙදරට, ඒත් මදියි. ඇයි මේ හිත පිනවන්න බෑ, දිලා ඉවර කරගන්න බෑ, ඕන ඕන කියන සංඥාව තියෙනවා, ඕන ඕන කියන සංඥාව මුළු පෘථිවියම ගිලගන්නත් ඒක යකා වගේ, ඒත් මදිවෙනවා.

ඇයි මේ සංඥාව ඉවර කරන්න බැරි හරියට; දන්නවානේ, විශ්වයේ තියෙන්නේ 'බ්ලැක් හෝල්' කියලා එකක්, ඒවා ගැන දන්නේ නෑනේ. 'බ්ලැක් හෝල්' කියන එක ඇවිල්ලා ගිලගන්නවා ඒක. එතකොට අපි සංඥාවක්නේ ඇසුරු කරන්නේ. මේ සංඥාව අළුත් වෙව් තියෙන එක තමයි ජීවත්වෙනවා කියන්නේ. ඊයේ කාපු එක උදේ කන්න බෑ, උදේ කාපු එක දවල් කන්න බෑ, ඊට වැඩිය හොඳ එකක් හෙට කන්න ඕන. මේ දැන් ඇඳුණු ඇඳු අඳින්න බෑ, වෙන අළුත් ඇඳුම් ගන්න ඕනේ, හැම තිස්සෙම අළුත් වෙන්න බලනවා, මේ දැන් සංඥාව අභිසංකරණය කරන්නේ, ඒ කියන්නේ අළුත් කරකර යනවා, තේරෙනවාද ? පහේ ශිෂ්‍යත්වය කරපු කෙනා O/L කරනවා, O/L කරපු කෙනා A/L කරනවා, ඒක කරපු කෙනා කැමිපස් යනවා ඩිග්‍රියක් ගන්නවා, රස්සාවක් කරනවා, කසාදයක් බඳිනවා, ප්‍රමයි හදනවා, වයසට යනවා මොන විකාරයක්ද? ඔන්න පොඩි එක්කෙනා බෝතික්කෝ හෙව්වා, බෝල හෙව්වා, බැටි එක ගන්නා බෝල ගැහුවා, ඉගෙන ගන්නවා 5 ශිෂ්‍යත්වය ගන්නා, O/L කරා, A/L කරා මේකේ ඉවරයක් නෑනේ, මැෂින් එකක් වගේ දුවනවා. මැරෙන්න ලංවුණාම මේක හරියන් නෑ, දිව්‍ය ලෝකේ යන්න ඕන, මැරෙන්නත් තව එකක් අල්ලගෙන, මේ ඔක්කොම ලෝකෙම මිනිස්සු අංගොඩ යන්න ඕන. අංගොඩ, එක මිනිහා නොවෙයි, මුළු ඔක්කොම අංගොඩ දාන්න ඕන. මුළු රටටම අංගොඩ කියලා නමදාන්න ඕන. ඔක්කෝම පිස්සෝනේ, මේක අවබෝධ කරන කෙනා විතරයි නිවන් දකින්නේ.

මේ සිත පිනවලා ඉවර කරන්න පුළුවන්ද? මේ මිනිස්සුන්ට. ඒකනේ ගිනි ගන්නේ, මේ ලැව්ගින්න වගේ ගිනි අරගෙන දුවන හැටි බලන්නකෝ, පොඩ්ඩක් පාර දිහා බලන්න ඉන්නකොට, මිනිස්සු එහෙට දුවනවා, මෙහාට දුවනවා පිස්සුවෙන් වගේ අපිට පේනවා, වෙලාවක් නෑ පොඩ්ඩක්වත්, ආයින් හුස්ම ගන්න වෙලාවක් නෑ,

හුස්ම ගන්නවද කියලා දන්නෙත් නෑ, සමහර අය මැරලා වැටෙනවා දන්නෙත්නෑ, දන්නේනෑ ඇත්තටම උම්මත්තකයෝ වගේ. **"පෘථිවිජනයෝ උම්මත්තකයෝ"** කියලා බුදුන් වහන්සේ කියන්නේ. මේ බලන්න, ඇත්තෙන් කියලා තියෙන්නේ බලනකොට. දැන් අපිත් උම්මත්තකයෝ වගේ. සිත කියන කියන එක පස්සේ දුවනවනේ වහල්ලු වගේ. ඔක්කොම වහල්ලුනේ බලනකොට, සිත කියලා දෙයක් නෑනේ. අර කණ්ණාඩියෙන් දැකපු රූපේ මමයි කියලා හිතන් ඉන්නේ. ආ මේ පොත, අර අම්මා, අර අයියා, අර අක්කා, අර කණ්ණාඩියේ දැකපු මම, **මේ හිතන් ඉන්න එකක්.** හැම තැනම තියෙන්නේ හිතන් ඉන්න එකක්.

මම වතුර බොනවා කියලා හිතනවා, "මම කොහෙද ඉන්නේ" මම කියලා කෙනෙක් නෑ. **එනකොට මේ ශරීරය, ශරීරය ආශ්වාස - ප්‍රාශ්වාස කරනකොට ඇතිවෙන්නේ සිතක්නේ. සිත නැතිවෙනකොටනේ ආශ්වාස - ප්‍රාශ්වාස නවතින්නේ. ඒ සිත නැති නිසානේ ඔය ශරීරය වළලලා දාන්නේ.** මොකටද ඕක වළලන්නේ, ශරීරය තියෙනවා නම් මම ඉන්නවානේ තාම, දැන් මම මැරලයි කියන්නේ කොහොමද? **සිත නැති නිසානේ මැරලා කියන්නේ** එහෙනම් මැරලා තියෙන්නේ සිතනේ, දැන් හිත තියෙන්නේ කොහේද? හිත කියලා දෙයක් නෑ. **අර ආශ්වාස - ප්‍රාශ්වාස වෙනකම් 'ස්පාර්ක්' වෙවී තියෙනවා. ඕකට කියනවා හිත කියලා,** මහ පිස්සුවක්නේ. දැන් මෙන්න මේ **අවබෝධයට පත්වෙනකොට එයාට මේ ලෝකයම වැඩක් නැතිවෙනවා.** අන්න, **"විනෙයය ලෝකේ අභිජ්ජා දෝමනස්සානං"** අර දුක, දෝමනස්සය නැතිවෙලා යනවා. ඒකට හේතුව **"විනෙයය ලෝකේ"** ලෝකයක් නැතිබව දැකිනවා, **අන්න ලෝකෙන් මිඳෙනවා,** අන්න **"ලෝකවිද"** කියන තැනට එනවා. **හිත ඇතුලෙන ලෝකේ තියෙන්නේ, ඇයි මේ හිතනෙ හිතන්නේ.** ඔබතුමියගේ හිතනෙ හිතන්නේ, ඇමරිකාවත් තියෙනවා, ඒකත් තියෙනවා මේකත් තියෙනවා, ඇයි T.V. එකත් දිනා බලාගෙන ඔබතුමියගේ හිත හේද? පිනවන්නේ. ඔබතුමියගේ හිතේ තියන රාග, ද්වේශ, මෝහ අවුස්සගන්නේ T.V. එක දාගන්නේ. ඔබතුමියගේ හිතේ තියෙන කුණුගොඩ, අවුස්ස අවුස්ස ඒක දිනා බලන් හිත පිනව පිනව ඉන්නවා.

පින්තූර පෙට්ටියක් දාගන්නවා, පින්තූර පෙට්ටියක් දාගෙන තමන්ගේ හිතේ තියෙන රාග, ද්වේශ, මෝහ **ටියුන් කර කර ගන්නවා, ඕකට කියනවා T.V. බලනවා කියලා. ඒක විතරක්ද? ඒක මහා පිස්සුවක්නේ, අර කරන්ටි එක හදාගන්නවා, අර**

කරන්ටි එක බහිනවනේ. අපි ඒ කරන්ටි එක හදාගන්නවා, ඇයි අපි මේ 'බර්න්ඩ් පාට්' දාන්නේ. ඇයි අපි පාට් දාන්නේ. ඇයි අර කරන්ටි එක හදාගන්න එපැයි. **ආත්මයක් හදාගන්න එපැයි අපි ඉන්නවා කියලා, අපි අපිවම රවට්ටිගන්නවා. අපි අපිවම රවට්ටි ගන්නවා කියන එකයි ජීවත් වෙනවා කියන්නේ.** අපි අපිවම පුළුවන් තරම් රවට්ටි ගන්න ඕන, ඔව් මේ දරුවෝ ඉන්නවා. දරුවට උගන්වන්න ඕන. රස්සාවක් කරන්න ඕන. වාහනයක් ගන්නඕන, මේවා කරන්නඕන. **අපි අපිවත් රවට්ටිගෙන, දරුවත් රවට්ටිගෙන, ඔක්කොම රවට්ටිගෙන මොකක්ද? අපි මේ කරන පිස්සුව. මොනවද හොයන්නේ, කොහේ යන්නද? හඳුට යන්නද? මොකක්ද තියෙන පිස්සුව, පිස්සු නැත්ද? හොඳටම පිස්සු.** දැන් මේ අවබෝධය ඇති වුණොත් මොකද වෙන්නේ. දැන් කොහේද? ලෝකයක් තියෙන්නෙ, කොහේවත් ලෝකයක් හම්බ වෙන්නේ නෑ, චිලියේ කටාවක් නෑ ඒ කොහේවත්, කටාවක් නෑ මේ ඔක්කොම සිතුවිලි, මේ සිතේ, T.V. එක බලාගෙන හිතපු දේම තමයි එළියෙන් කරන්නේ. T.V. බලාගෙන රාග, ද්වේශ, මෝහ අවුස්සපු එකෙන් කරේ, ඒකම නේද එළිය බලාගෙන කරන්නේ. ඒකට අර, දිවට රස දැනෙන දෙයක් දාගෙන, අඟල්වත් නැති දිව කැල්ලට දානවා, බඩට ගියාම බඩ දන්නේනෑ, හිකන් බත් කෑවත් කිලෝ ගාන බඩ දන්නේනෑ. නමුත් අර දිවට යන, අර වුට්ටි ටික පිනවපිනව ඉන්නවා මහා පිස්සුවෙන්. රස බලනවා කියන්නේ පිස්සු, හොඳටම පිස්සු. පිස්සු තියෙනවානේ, පිස්සුව හොඳවෙන්න නම් "ධර්මය" අවබෝධ වෙන්න ඕන. එතකන් ගින්න තියෙනවා, ගින්න තියෙනකම් පිස්සු තියෙනවා.

'යාරූපේ නන්දි - තද්ධුපා දුනං හවෝ' කිව්වේ ඒකයි 'අභිනන්දනි අභිවදනි - අප්පෝසාය තිට්ඨති'. 'යාරූපේ නන්දි - තද්ධුපා දුනං හවෝ' - 'හව පච්චයා, ජාති, ජරා, මරණ, සෝක, පර්දේව දුක්ඛ දෝමනස්ස උපායාසා සම්භවන්ති' පටිච්ච සමුප්පාදය, මේක අවබෝධකරන්න, පටිච්චසමුප්පාදය දැනගන්න. එතකොට මොකද වෙන්නේ, ලෝකයක් නැතිබව දකිනකොට ලෝකෙන් මිඳෙනවා. වෙනද වගේම ජේනවා, වෙනද වගේම ඇහෙනවා, හැබැයි ඒ එකකටවත් **අයිති නැති ස්වභාවයකට අවදිවෙලා, අන්ත මොහොතට අවදිය, ඔය සිත් දෙකක් අතරේ හිස්තැනක් බලන එකක් නෙවෙයි, හැබැයි ඕක පොතේ ලියන්න පුළුවන් ඔය විදියට, ඕක වෙන්නෙ, සිත් දෙකක් අතර හිස්තැනක් තමයි, නමුත් ඕක ප්‍රායෝගිකව කවදාවත් බලන එකක් නෙවෙයි. හැබැයි මේ විදියට තමයි ජේන්නේ,**

අර ගිනිබෝලෙ කරකවන එක. ඇස පිනවනවා, කණ පිනවනවා, දිව පිනවනවා, නාසය පිනවනවා, කය පිනවනවා, මේක ගිනිබෝලෙ කරකවනවා වගේ නේද? එතකොට ගිනිවළල්ලක් පේනවා නේද? එතකොට, ආත්මීය දැනීම. හැබැයි මේ ලෝකේ නැතිබව දකිනකොට මොකද වෙන්නේ. අර හැම මොහොතේම අර සිත, හැම සිතක්ම ඇතිවෙනවා, - නැතිවෙනවා, නැතිවෙනවානේ, පවතින සිතක් නෑනේ, එක දිගට තියෙන්නේ නෑනේ.

මේ දැන්, මේ සිත බිත්තිය දකින සිත නෙවෙයිනේ චෛමනේ, චිතනම චිතනම ඇතිවෙනවා - නැතිවෙනවා, අර වේගයෙන් ගිනිවළල්ල කරකවෙනකොට අපට පේන්නැත්තේ, අපට පේන්නේ ආලෝක වළල්ල විතරයි. හැබැයි ඒකේ අඳුරු වළල්ලකුත් තියෙනවා, අර “චච්ච ඩාර්ක් සිල්වර් ලයිනිං” කිව්වා වගේ. මේ ගිනි වළල්ල ඇතුලෙම අර “ගිස් තැන් ටික කරකෙනවා”, අර සිතක් ඇතිවෙලා - නැතිවෙලා තිබුණා, අර ගිස්තැන් වළල්ල කරකෙනවා. මේක අපිට පේන්නේ කොහොමද? මේ ලෝකේ වෙනදා විදියටම පේනවා, වෙනදා විදියටම ඇහෙනවා. හැම දෙයක්ම තියෙනවා, හැබැයි ඒ කිසිදේකට අයිති නැති ස්වභාවයක් පේනවා අර ගිස් වළල්ල වගේ, හරියට නිකන් වළාකුළු හමනවා සිතුවිලි වගේ, හැබැයි වළාකුළුවලට අයිති නැති සිතියක් අවදිවෙලා තියෙනවා, හරියට ගිස් අවකාශය වගේ. වළාකුළු දිහා බලන් ඉන්නවා, වළාකුළුවලට ඔබ්බෙන් තියෙන ගිස් අවකාශයේ, අන්න ඒ ගිස් වළල්ල තමයි මොහොතට අවදිය. අන්න සිත් දෙකක් අතරේ පරතරය තිබුණු හිස්තැන, අපිට දැන් වළල්ලක් වගේ පේනවා, අපිට දැන් අර සිතුවිලිවලට එහා ගිය. මේ හැම දෙයක්ම සිතුවිලිනේ. මේ මේසේ තියෙනවා, මේ දැරවෝ ඉන්නවා මේ ඉර තියෙනවා, හඳ තියෙනවා, පොත තියෙනවා කියලා, පේනවක සිතුවිලි ලෝකෙතේ, අන්න ඒකනේ. හිතෙන් අවදිවුණා වගේ “පරිච්ඡාන” වෙනවා, අන්න “සදාතනික සුවයකට” එනවා, සත්‍ය දකිනවා, “සද අමරණීය ස්වභාවය, සත්‍යයට අවදිවුණා” කියන්නේ ඒකයි, “අනුත්තර වූ ලොව්තුරු සුවයට” පත්වෙනවා. එයයි “බුද්ධ” ස්වභාවය, එයයි අවදිය, මේක හිතලා ගන්න බෑ කවදාවක්.

අර ඇත්ත දකිනකොට, මේ ධර්මීය දකිනකොට, මේ ලෝකය බොරුවක් බව දකිනකොට, යම් ප්‍රමාණයකටද අවබෝධයකට එන්නේ, අර ආත්මීය දැනීම

දියවෙන ප්‍රමාණයටයි, අර අවකාශය පේන්න ගන්නේ. අර අවදිය එන්නේ, අර සත්‍ය දකින කෙනාටයි. ඒ ස්වභාවය දැනෙන්න ගන්න එකක්. අවදියට පත්වෙනවා, සිහියටයි අසුවන්නේ, ඤාණයටයි අසුවෙන්නේ. "ඤායස්ස අධිගමාය - නිබ්බානස්ස සච්ච කිරියාය" කිව්වේ ඒකයි, සත්‍ය දකින තාක්කල්. සත්‍ය ඤාණය ඇතිහුටයි, කෘතය ඤාණය කිව්වේ ඒකයි. කෘතය ඤාණය ඇති හුටයි මේ අවදිය තියෙන්නේ, ඒ කියන්නේ කෘත ඤාණය. සත්‍ය, කෘතය, කෘත "ද්වාද සාධාරං තිපර්වට්ඨං" කිව්වේ මේ චතුරාර්ය සත්‍ය. මේ අරමුණ ඇත්ත කරගන්නොත්, අන්නඑතන දුක තියෙනවා. 'සමුදය' ඇත්ත කරගන්නා කියන්නේ, දෙයක් කරගන්නා කියන්නේ අන්න එහෙනම් දුක තියෙනවා. "දුක්ඛ සත්‍ය" තියෙන තැන "සමුදය සත්‍යය" තියෙනවා. දෙයක් නැති තැන, අන්න නැති බව හිතන එක "මාභීය සත්‍යය", නැති බව දැකීමයි "නිරෝධ සත්‍යය" නිවනට පත්වීම. අන්න චතුරාර්ය සත්‍යය. "ද්වාදසාධාරං තිපර්වට්ඨං" කිව්වේ ඔහු ඕකට, දොළොස් ආකාරයට පේන්නේ ඕක. මෙතන ඇතිවීම පේනවා, නැතිවීම පේනවා, නිරෝධය පේනවා, මේ හැම පැත්තෙන්ම ධර්මය තියෙනවා. "සත්තට්ඨාන කුසල සූත්‍රය" ගත්තත් එහෙමයි. "ඉති රූපං" "ඉති රූපං සමුදයෝ - ඉති රූපං අත්තගමංච" කියන්නේ ඒකම තමයි. ආස්වාදය දකිනවා, ආදීනව දකිනවා, නිස්සරණය දකිනවා කියන්නේත් ඒත් ඒකට තමයි. ආස්වාදය කියන්නේ, දෙයක් බව දකිනවා. ආදීනවය කියන්නේ, දෙයක් නැතිබව දකිනවා, අන්න එහෙම වුණොත් නිස්සරණය. අන්න ශ්‍රමණයෙක්, අන්න හික්කුවක්, මේ රෙදි මාරුකළා කියලා හික්කු වෙන්නේ නෑ කවුරුත්. අන්න හික්කු හික්කුණි උපාසක උපාසිකා සිව්වනක් පිරිසම, මේ සත්‍ය දකිනව නම් මේ ඇත්ත දැකලා මිදුනොත් තමයි. මෙතන පැවිදිවනවත් ගිහිවනවත් නෙමෙයි, මෙතන වැදගත් වෙන්නේ. සැබෑම ආර්යයන් වනන්සේ නමක්. ආර්යයන් කියන්නේ මේ සත්‍යය දකින, නාම - රූප උපරුප්පනය වනවා කියන්නේ, නාම - රූප පරිච්ඡේද ඤාණය කියන්නේ. නාම - රූප කියන්නේ දෙයක් කියන එකයි. නාම - රූප ඇත්ත දකිනවා කියන්නේ, දෙයක් නැති බවයි. නාම - රූප කියන්නේ, ශබ්ද වණී වලින් දෙයක් හැදෙන එකයි.

පුදුමාකාර ධර්මයක් එළියට එනවා නේද? දැන් ඔබතුමිය සිත් දෙකක් අතරේ හිඩසක් හිත හිත හිටියාට, ඕක නිකන් මනෝ විකාරෙක ඉන්නවාද? හිත ඇතුළේ හිත බලනවාද? ඇත්ත ලෝකෙන් හීනයක් දකිනවාද? සැබෑ ලෝකෙන් හීන තමයි,

සිතුවිලි. ඒ සිතුවිලි වලින් මොකක් හිතුවත් සිතුවිලිනේ, සිතුවිලි විතරයිනේ, සිතලා හරියන්නේ - නෑනේ. **ධම්මයම අවබෝධ වෙන්න ඕනනේ, අන්න දැන් තේරෙනවාද ? "වැටහුණා ස්වාමිනී, යටිකුරු කරනු දෙයක් උඩුකුරු කරා වගේ ස්වාමිනී, මේ ලෝකේ කුමක්ද? "සත්‍යය" දෙයක් නැති බවයි. "ඉමස්මිං සති ඉදං හෝති - ඉමස්මිං අසථි ඉදං නහෝති" ඉමස්මිං උප්පාදා උප්පජ්ජති - ඉමස්ස නිරෝධා ඉදං නිරුප්පති" ඒ කියන්නේ ඒකයි.** ඒ කොයිතරම් වටිනා දහමක්ද ? එහෙනම් සම්මා දිට්ඨි, ඒ කියන්නේ මේ සත්‍ය දැකීමයි, අන්න ඒ ආර්යය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ආරම්භයයි, අන්න ඒ කෙනාටයි ආශ්‍රව, කෙලෙස් රාග, ද්වේශ, මෝහ ක්‍ෂය වෙන්නේ. ඒ ක්‍ෂය වෙනකොට තමයි, අර අවදිය ඇතිවෙන්නේ, ඒ කියන්නේ, අපි කිව්වා මොහොතට අවදිය කියන්නේ නිවනයි කියලා, **"උත්තරීතර හුදකලාව"** නේද? තේරුණානේ. එහෙනම් සම්මා දිට්ඨිය කියන්නේ දෙයක් නැතිබව දැකීම, අන්න සම්මා දිට්ඨිය, අන්න ඒ කෙනාටයි සම්මා ආජීවය, ඒ දැකීම ඒ ජීවිතාව ඒ සංකප්ප, සම්මා වායාම, සම්මා සති, සම්මා සමාධි. සම්මා දිට්ඨිය තියෙන කෙනාට සම්මා වාචා, හැම දෙයක්ම නැති බව එයා දකින්නේ. ඒ හැම වචනයකම දෙයක් නැතිබව එයා දකිනවා, සම්මා වාචා කිව්වේ ඒකයි. සම්මා දිට්ඨි, සම්මා වාචා, සම්මා සංකප්ප එයාගේ සංකල්පනා සේරම දෙයක් නැති බවයි එයා දකින්නේ. සම්මා කම්මන්ත එය කරන කටයුතු වල, දෙයක් නැති බවයි එයා දකින්නේ සම්මා ආජීවය, ආජීවයේම දෙයක් නැති බවයි එයා දකින්නේ. අන්න සම්මා වායාම, අන්න එයා සත්‍ය දකින වැයම. සම්මා සතිය, අනිමන්ත සමාධියක් උපදිනවා සම්මා සමාධිය. අන්න ආර්යය අෂ්ටාංගික මාර්ගය තුලයි. රාග, ද්වේශ, මෝහ කෙලෙස් ක්‍ෂය වී ගෙන යන ගමන. **"නිබ්බදන්ති - විරාගන්ති, විරාගන්ති - නිරෝධන්ති පටිනිස්සග්ගානුපස්සි විහරති"**

මේ ධර්මය දැන් හොඳට ඇහෙනවා, කොයි තරම් වටිනාවද? මේ ස්වභාවයට ප්‍රායෝගිකව පත්වෙන්න. අපේ ඉල්ලීම නම් ඒකයි මේ සසර ඕසය ඒ තරම් හොඳ එකක් නොවේ. මේ දෘෂ්ටියේ ඉන්න කෙනා නැවත උපදිනවා, එයාට උපතක් තියෙනවා. ඒ දෘෂ්ටියයි. ඒ දෘෂ්ටිය හරියට සිරස අල්ලනව වගේ, දෙරණ අල්ලනවා වගේ ඔය රේඩියෝ නාලිකාව අල්ලනව වගේ, ඒරියල් එක වගේ හරියට. **"මානිය මක්කරෝ"** **"අතිමානිය කුක්කුරෝ"** ඒ කියන්නේ කළලයේම සකස් වෙනවා. අර නාලිකාව අල්ලනවා වගේ 'ට්‍රිකෝන්ස්' වෙනවා. කොයි තරම්ද රාග, ද්වේශ,

මෝන තියෙන්නේ, ඒ තරම්ම පහල ලෝකවල සකස් වෙනවා. සතා සිව්පාවාගේ ඒ දුක්විඳින ස්වභාවය, තමන්ගේම තියෙන රාග, ද්වේශ, මෝන ඒ ඇලෙන ගැටෙන ගින්න උප්පත්තියක් ඇති කරනවා ඒ ස්වභාවය අනුව, සභව ස්වභාවය සකස් වෙනවා තේරෙනවාද? අහිඤ්ඤා දේශනා ඇනුවද? තාම ටිකයිද ඇහුවේ.

උපාසිකාව : මම දේශනා 50 ක් විතර තමයි ඇහුවේ.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔබතුමිය හරියට දේශනා අහලා නෑ, මේකේ තියෙනවා ඔබතුමියට නිවන දක්වාම අවශ්‍ය කරන සියල්ලම, තව බත් කන්නත් ඕනනේ, බතුත් ඕනනේ කන්න, කොළත් ඕනනේ, මොනව හරි ඔය ව්‍යංජන ටික දන්නවානේ, ඒ වාගේ මේකේ හැමදේම තියෙනවා. ඔබතුමිය දැන වෙන් ඕන සුදුසු දේශනා තෝරලා අහන්න. නිතකියලා දෙයක්නෑ කියලා දේශනා මාලාවක් තියෙනවා. මේ දර්ශනය දකින හැටි දර්ශන මාලාවක් තියෙනවා. කොයිතරම් වටිනවාද? **ඇයි ප්‍රායෝගික අත්දැකීම්, ප්‍රතිපදාව, ආර්යය දේශනා, සොනාපන්න වෙන හැටි, මාගීයට එන හැටි. අනාගාමී වෙන හැටි. මාගීයට එන හැටි තමන්ටම ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වෙනවා, උප්පත්තියක් නැති බව. තමන්ටම, ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වෙනවා සෝනාපන්න වූ බව, තමන්ටම අවබෝධ වෙනවා නැවත ගර්භයක සකස් නොවන බවට, කවුරුත් කියන්න ඕන නෑ, මේ දේශනා ටික අහන කොට තමන්ට දැනෙනවා. මේ ධර්මය, අභ්‍යන්තරයට දැනෙන්න ගන්නවා, ප්‍රායෝගිකව තමන්ට දැනෙන්න ගන්නවා මේ ධර්මය. මුලින් දැනුමක් ඇතිවෙන්නේ. මේ මාගීය තමයි අවබෝධයට එන්නේ.**

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, මේ මාගීය වඩන්න ඕන් නැද්ද? අවබෝධයට දේශනා පමණක් ඇසුවාම ඇද්ද ආර්යයන් වහන්ස,

ආර්යයන් වහන්සේ : දේශනා අහනකොට අභ්‍යන්තරේ පරිවර්තනයක් වෙනවා. එතකොට හැම දෙයක්ම පේන්න ගන්නවා. චිත්‍රිය බලනකොට දේවල් නැතිබව පේනවා, ඒකයි කෘත්‍ය ඤාණය කියන්නේ. **ඒක අමුතුවෙන්, මුලින් වඩනවා වගේ පෙනුණට නිරායාසයෙන්ම වැඩෙනවා, ඒකයි "නියතසම්බෝධි පරායනයි" කිව්වේ. ඒක නිකන් වචනයක් නොවේ, ඇතුලාන්නයේ "අනිමිත්තයි, ශුන්‍යතයි, අප්‍රණීතයි", ඇයි අනිමිත්තයි දෙයක් කියලා දෙයක් නෑ. මේස, පුටු, ඇඳුන් කියලා දෙයක් හම්බවෙන්නේ නෑ, අනිමිත්තයි, නිමිති නෑ. එතකොට ශුන්‍යතයි, අප්‍රණීතයි, ආත්ම**

ස්වභාව දැනෙන්නේ නෑ. අන්න "වේතෝ විමුක්තියයි" මේක ප්‍රායෝගිකවම තමන්ට අත්දකින්න ලැබෙනවා. මුලින්ම එන්නේ අවබෝධයක්, දැනුමක්, සුඤ්ඤා ආදිය එන්නේ. ඊට පස්සේ කෘතන්‍ය ආදිය නිකමිම සිද්ධ වෙනවා. බලනවා නෙමෙයි බැලෙනවා, ජේනවා නොවෙයි හැඩැයි මේ කථාව හරි සුන්දර කථාවක්, ඒ කියන්නේ මේ අවබෝධය තුලින් මේක සිද්ධ වෙන්නේ. ඇත්තටම මේ ධර්මය ඇතුළු කෙනා, එයා මුලින් උත්සහ කරනවා, ඇත්තද මේ කියන්නේ කියලා බලනවා. එතකොට එයාට ජේනන ගන්නවා. ඇත්තනේ, මේ ශබ්දයක්නේ, මේ හැම තැනම සිතුවිලිනේ. ඇසට ජේනනේ වණියක් නම් කොහොමද ? ශබ්ද එන්නේ තේරෙනවාද කියන එක.

උපාසිකාව : එහෙමයි.

ආර්යයන් වහන්සේ : එතකොට එයා ප්‍රායෝගික වෙන්න ගන්නවා ටික ටික. එයාට, ඒක නවත්ත ගන්නබෑ, නිරායාසයෙන්ම නිවන කරා යනවා. ඒකයි "නියත සම්බෝධි පරායනයි" කිව්වේ. ඔබතුමියටත් ඒක වෙලා තියෙන්නේ ටික ටික.

උපාසිකාව : එහෙමයි ආර්යයන් වහන්ස, මට දැන් ගොඩක් තේරෙනවා මෙනහ, මම රූපය දකින්න උත්සහ කරනවා, මම සිතිවිල්ලක් පමණයි කියලා හිතනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඔබතුමිය මුලින්ම කරන්න ඕන, ඇත්තටම මේ ධර්මය ශ්‍රවණය කරන එකයි. ඒකේ විවිච්චිජා සැකය කොයි තරම්ද තියෙන්නේ, ඒ තරමටම ධර්මය වැටහෙනවා. "අවිද්‍යා අශේෂ - විරාග තිරෝධෝ" කියන්නේ, අවිද්‍යාව ප්‍රතිනවන තරමටයි කෙලෙස් කෂය වෙන්නේ. "ආනන්දය, මේ හිමාල පර්වතයද ලොකු, මේ අතේ තියෙන ගල් කැටයද ලොකු", "ස්වාමීනී, හිමාල පර්වතය කොයිතරම් විශාලද? අතේ තියෙන ගල්කැටය කොයි තරම් කුඩයිද?" ස්වාමීනී, "ආනන්දය, අන්න ඒ වගේ යමෙක් මේ බුද්ධ දර්ශනය අවබෝධ කරයිද? ඒ තරම්ම හිමාලපර්වතය වගේ නැවත සසර උපදින්න තියෙන හේතු නැතිවෙනවා. ආනන්දය, ඒ කෙලෙස්, හිමාල පර්වතය වගේ කෙලෙස් කෂය වෙලා, මේ අතේ තියෙන ගල්කැටය වගේ බොහොම ටිකයි කෙලෙස් ඉතුරු වෙන්නේ ආනන්දය," ඒ කියන්නේ, සෝතාපන්න කෙනා හිමාල පර්වතය වගේ කෙලෙස් කෂය වෙනවා. ඒ කියන්නේ, සෝතාපන්න වෙන්නේ "සද්ධර්මය ශ්‍රවණය" තුලින්, කිසි කෙනෙක්

සෝනාපන්න වෙන්හේ නෑ ඔය භාවනා කරලා. ඒක ධර්ම සංගීකරණයෙන් බුදුන් වහන්සේ මනාකොට පැහැදිලි කරලා තියෙනවා. මේ භාවනාව, අද ලංකාවේ කෙරෙන්නේ හිගණ්ඨ භාවනාව, සමථය මුල් කරගන්න අරූපයට යන හුස්ම දිනා බලාගෙන, සමථ සමාධියට යන එකක්. ඕකෙ නිවන් මගක් නෑ.

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, දැන් ඔතන සිත අල්ලනවා කියන එක නොවේද? සෝනාපන්නිය.

ආර්යයන් වහන්සේ : මොන සිතක් ද අල්ලන්නේ, කොහෙද සිතක් තියෙන්නේ, සිතක් කියලා දෙයක් නෑනේ. ඒකයි ඔය සිත කියන එකක් නැති බවට “දේශනා මාලාවක්ම” දාලා තියෙන්නේ. සිත කියලා දෙයක් නෑ, ඒක බොරුවක්, **ඒක අවබෝධ වෙනකම් ඒක කාටවත් තේරෙන්නේ නෑ, හිතන්නේම හිතක් තියෙනවා කියලා. හිතක් තියෙනවා නම් මාත් ඉන්නවානේ, ආත්මයක් තියෙනවානේ, අනාත්ම ධර්මයක් හමුවෙලා නෑනේ, එතකොට මිථ්‍යා දෘෂ්ටිකයි.** ඇයි දෙයක් තියෙන හින්දුනේ හිතක් තියෙන්නේ, හිතක් තියෙනවා නම්, මාත් ඉන්නවානේ. ඔබතුමිය පොතකින් හොයන්නේ, නැත්නම් දැනුමෙන් හොයන්නේ. **ප්‍රායෝගික වෙනකොට තේරෙනවා, පොත තියෙනවා කියන්නේම සිත කියන එක, පොත නැතෙයි කියන එකමයි සිත නැතිවෙනවා කියන එක.** නැති බව දකිනවා කියන්නේ, සිත නැතිවෙනවා, සිත නැතිවෙන වෙලාවක් නෑ, හැම මොහොතේම සිතක් ඉපදී තිරුද්ධ වෙනවා. ඒක අවබෝධයෙන් එන්නේ “සංඛිත්තේ තිබ්බිදාය” **“විඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤිය භාවේතබ්බං”.** “විඤ්ඤාණං පරිඤ්ඤිය” කියන්නේ මේ විඤ්ඤාණ මායාව අවබෝධ කරන එකයි. ප්‍රඥාව කියන්නේ සිත කියලා දෙයක් නැති බව, මේක අවබෝධ ඤාණයක්. සිත කියලා දෙයක් නෑ කියලා. අන්තිමට සිතෙන් එහෙම දෙයක් නෑ කියලා කියන්න ගියොත් වරදිනවා, මේක මහ සියුම්. තාම ඔබතුමියට, ගොඩක් ලොකු දෙයක් තියෙනවා අවබෝධ කරගන්න, දැනුමෙන් අඩුපාඩු ගොඩක් තියෙනවා, පිරිසිදු කරගන්න ඕන. **එතකම්ම ඔබතුමියට අර, ප්‍රායෝගිකව යථාර්ථයක් වෙන්නෑ ධර්මය, ආත්මයක් තියාගෙන නිවන් දකින්නබෑ, අනාත්ම ධර්මය එතකොට හමුවෙලානෑ.**

“ඇස නිත්‍යද? අනිත්‍යද? මහණෙනි,” **“එක්බූං නිච්චතේ - අනිච්චතේ,”** “අනිච්චං - නන්නේ” “අනිත්‍යයි ස්වාමීනි”. ඇස කියන්නේ ජේන බවට, ඇස

කියන්නේ මේ මස් ඇහැර නොවේ. ජේන ධව කියන්නේ මොනවද? මේසය, පුටුව, ඇඳ දෙයක් නැති ධව ඔය කියන්නේ. "චක්ඛුං නිච්චතෝ - අනිච්චතෝ" කියන්නේ, ඇස නිත්‍යද? අනිත්‍යද? කියලා අහන්නේ, "අනිච්චං හන්නේ" කියන්නේ දෙයක් නැති ධවයි. "ඇස අනිත්‍ය නම් මහණෙනි, එය දුකද? සැපද? "දුක්ඛං හන්නේ." "මහණෙනි, එය අනිත්‍ය නම්, දුක නම් එය ආත්ම වශයෙන් ගත හැකිද?" මේ අනාත්ම ධර්මයක් කියන එකයි කියන්නේ, "නෝ හේතං හන්නේ" ඇයි ජේන ධව කියන්නේ, පොත, මේසේ, ඇඳ කියන්නේ ශබ්දයක්නේ. ශබ්දයයි - වණීයයි එකතුවෙන එක. ඒකේ ශබ්දයයි - වණීයයි එකතුවෙන ඒක දෙයක් නැහැනේ. එතකොට ඒක ආත්ම කථාවක් නෙවෙයි. ශබ්දයි වණීයි කියන්නේ, කොතනවත් ආත්මයක් නෑ. තාම ඔබතුමියට ඒක තේර්ලා නෑ, ඒක නිසයි ඔබතුමිය ඒ වගේ අහන්නේ. **ඔබතුමියට මේකෙ කරන්න තියෙන්නේ සත්‍යාබෝධකරන එක විතරමයි. "සත්‍ය ඤාණය" නැති නිසානේ ඔය ඔක්කොම අහන්නේ, ඔබතුමිය හිතනව, ඔබතුමිය අහපු ධර්ම වැරදියට අහලා, ඔබතුමිය හිතනවා මේකේ කරන්න දෙයක් තියෙනවා කියලා, හැබැයි කරන්න දෙයක් නෙවෙයි මේකේ. ඇත්තටම, සත්‍ය ඤාණය ඇති හුටයි කෘත්‍ය ඤාණය. ඒ කියන්නේ, මේ සත්‍ය ඤාණය තියෙන කොටම. එයාට මේ සත්‍ය ජේනන ගන්නවා. ඒකයි මේ කෘත්‍යඤාණය කියන්නේ. සත්‍යඤාණය නැතිකෙනාට, කෘත්‍යඤාණයක් නෑ. බුදුන් වහන්සේ සත්‍යඤාණය නැතිකෙනාට කෘත්‍ය ඤාණයක් පනවලානෑ.**

බුදුන් වහන්සේ පටාවාරාවටත් මොකද කියන්නේ, නැගණිය ගිහිත් භාවනා කරන්න කියනවද? නැගණිය, අන්න භාවනා පංතියක් තියෙනවා යන්න කියනවද? බුදුන් වහන්සේ ධර්ම පැහැදිලි කරනවානේ. මොකක්ද? ධර්මය කියන්නේ, ලෝකේ දෙයක් නැතිධව. දෙයක් නෑ, සත්‍වයෙක් නෑ, පුද්ගලයෙක් නෑ, ආත්මයක් කියල දෙයක් නෑ, ඕක නිකන් වචනයෙන් කිව්වට වැඩක් නෑ ඕක. සිත, ආත්මය හැඳෙන හැටි, දෙයක් හැඳෙන හැටි කියලා දෙන්න ඕන. එතකොටයි, එයාට තේරෙන්නේ දෙයක් නෑ කියලා. අපි හිතන දේවල් බාහිර නෑ, අපි ඉන්නේ සිතතුල ලෝකේ හදාගෙනයි. T.V. එක බලාගෙන අපේ පව් බලන්නකෝ හොඳ කෙනෙක්නේ හිතනවා. T.V. එකේ නැව් යනවද, ජ්ලේන් යනවද, නෑනේ. ඔක්කොම තියෙන්නේ හිතේනේ, මුළු ඔක්කොම, ෆිල්ම් එකම, නාට්‍යයම තියෙන්නේ අපේ හිතේනේ, ඔය ඔක්කොම තියෙන්නේ, ඔය "දෙවෙනි ඉතිම" හරි බලනවා නම් ඔය ඔක්කෝම

තියෙන්හේ තමන්ගේ හිතේ, එළියේ නෙවෙයි. අපි හිත ඇතුළේ නාට්‍යයක් හදාගෙන බලනවා, අපි අපේ හිත පිනවනවා. "චිත්තේන නීයතී ලෝකෝ" - සිත තුළ මැවෙන ලෝකය, "සළායතන ලෝකෝ ලෝකෝ - ආයතන වලින් හැඳුනු ලෝකය,", ශබ්ද වණි වලින් හැඳුනු ලෝකේ" - සංඛාර ලෝකේ. "නතේ කමායන චිත්‍රායන ලෝකෝ - සංකප්ප රාගෝ - පූරිසස්ස කාමෝ" බාහිර චිත්‍රයෙ නෙමෙයි ලස්සන කරන තියෙන්හේ, අපේ හිතේ, බාහිරෙන් සොයන්න බෑ, "රෝහිතස්ස බාහිරින් ලෝකේ භොයන්න චපා" කිව්වේ ඒකයි. බාහිරෙන් කවදාවත් ලෝකේ හම්බ වෙන්නේ නෑ. ඒක සිත තුළ මැවෙන්න. මේ ලෝකේ ජනගහනය කෝටි 800 ක් ඉන්නවා නම්, මේ කෝටි 800 යම මේ සිතින් එළියට ගිහිල්ලා නෑ. අර තියෙන්හේ කියලා කවුරු හරි පෙන්නනවා. ඔව් මටත් පේනවා. දෙන්නාගේ හිතේ තියෙන එක පෙන්නන්නේ. කවදාවත් එළියේ තියෙන සතර මහාභූත දකින්න බෑ. අපි දකින්නේ මේසයක්, පුටුවක්, ඇඳක් කියන්නේ ශබ්ද වණි, තේරෙනවාද?

උපාසිකාව : එහෙමයි.

ආර්යයන් වහන්සේ : අපි හිතන දේවල් බාහිර නෑ, තේරෙනවාද? **අපිට පේනවා නොවෙයි, අපි හිතනවා, අපි සිතුවිලි පරිහරණය කරන්නේ.** ඔබතුමියට "බුද්ධෝත්පාද" නාලිකාව හමුවුනේ හැන්නම්, ලොකු වලක වැටෙනවාමයි, ඒක ඒකාන්තයි. මොකද මේ විදියට පැහැදිලි කරන කවුරුත් අපිට නම් ඇතිලා නෑ. මේකේ දේශනා අහනකොට ඔබතුමියට දැනෙයි පුදුමාකාර විදියට, **ඉපදෙන හැටි. දිව්‍ය ලෝක සිත තුළ මැවෙන හැටි, 31 ලෝක ධාතුවම සිත තුළින් දකින හැටි,** පුදුම දේශනා ටිකක් අහන්න ලැබෙයි. සිත කියලා දෙයක් නැති බව. මේකේ මැවෙන හැටි පේනවා. මැවෙන හැම ඒකක්ම, මේක බොරුවක් බව අවබෝධ වෙනවා. මේ දේශනා 100 - 150 ක් අහන හැමෝටම තේරෙනවා. ඔය **අහගෙන අහගෙන යනකොට ඕනම, මේ ලෝකේ දෙයක් තේරෙන්නේ නැති කෙනෙකුට වුනත්. 50 යි, 60 යි, 70 යි, 100 යි, 150 යි පනිනකොට "සෝනාපන්න" වෙලා ඉන්නේ, ඒක අපි දන්නවා. අපි ඒක දැනගෙනයි කථා කරන්නේ, එයා සත්‍ය අවබෝධ කරනවා.** "බුද්ධෝත්පාද" නාලිකාව, කෙනකෙනාගේ භාග්‍යයටයි, කෙන කෙනා පරිහරණය කරන්නේ. මහා භාග්‍යවන්තයින්ටයි එය හමුවන්නේ. මේ තුළ අපට පුද්ගල කථාවක්නෑ. සත්‍ය පුද්ගල කථාවක්නෑ. අපි ගාව කොහොමත් නෑ. නාම - රූප දාලා, අපි නිකන් වර්ත දාලා, පුද්ගලයෙක් හදන්න දැගලන්නේ නෑ.

කවදාවත් මේක කියන පුද්ගලයෙක් හමුවන්නේ නෑ. ඒකට හේතුව මේ ධර්මය අවබෝධ කරගත්ත කෙනෙක්නෑ. කෙනෙක් නැති බව අවබෝධ වුනාට පස්සේ, කෙනෙක් වයා දාන්නේනෑ. කොහේවත්, තේරුණාද ? ඒක තමයි “බුද්ධෝත්පාද” නම විතරයි තියෙන්නේ. මේකේ තියෙන විශේෂය තමයි ඒ. හැමෝම හදනවා, රූපයක් හදාගෙන තමන්ව බබලවන්න, කෙනෙක් හදාගෙන දැගලනවා. ඔය අස්මිමානය ඇතුලේ පුද්ගලයෙක් හදාගෙන, පුද්ගල වර්ත හදාගන්න දැගලන කෙනෙක් නම්, ඒ ධර්මය වෙනුවට, ඒ අධර්මයයි. ධර්මය අවබෝධ වුණාට පස්සේ අපි හැමෝම සමානයයි, ආර්යය භූමියේ දෙන්නෙක් නෑ කිව්වේ ඒකයි. **“ආර්යයන් වහන්සේලා” කිව්වේ, නාම - රූප අවබෝධ කරගෙන, නාම - රූප වලින් මිදුනු අයයි. “විඤ්ඤාණං අනිදුස්සනං - අනන්තං සබ්බතෝ පභං - එත්ථ අපෝච පඨවිච - තේපෝ වායෝ න ගාධති” කිව්වේ ඒ නිසයි. “විඤ්ඤාණය අනිදුස්සන වෙනවා” විඤ්ඤාණයට බැසගන්න තැනක් නැතිවෙනවා, නාම - රූප උපරුප්පනය වෙනවා, එනනයි නිවන් මඟ හමුවෙන්නේ. ඒකයි “අත්තානු දිට්ඨිං වුභවිච - මච්චුරාජා නපස්සති” කිව්වේ, ආත්ම දිට්ඨිය තියෙනකම් මාරයෙක් ඉන්නවා.**

හැබැයි, මේ හැම මොහොතේම සිතක් ඉපිද තිරුද්ධි වෙනවා. “ක්ෂණයක්, ක්ෂණයක්” පාසා වේගයෙන් ඇතිවෙනවා - නැතිවෙනවා, මේ “ක්ෂණයක මරණය” දකිනවා. එයාට සම්මුතිය තුල මරණයක් නැතිවෙනවා. ඒ කියන්නේ ඒකත් බොරුවක් වෙනවා. සිතුවිල්ලක් විතරයි. හැම ක්ෂණයකම ඇතිවෙන - නැතිවෙන කථාව තුල මරණයක් නෑ. මර බියක් නෑ, ඉන්න කෙනෙක්වත් නෑ, සැව පුද්ගල කථාවක් නෑ, ඔන්න ඔය මිදීමමයි, **“අනිමිත්තයි” කිව්වේ, ඒකමයි ශූන්‍යතයි කිව්වේ, එයමයි අප්‍රණීහිතයි කිව්වේ.** අන්න “අනිමිත්ත, ශූන්‍යත, අප්‍රණීහිත”, “වේතෝ විමුක්තිය” “බුද්ධ” ස්වභාවයයි. ඒ බුද්ධ ස්වභාවයට පත්වෙන සෑම කෙනෙක්ම, “ශ්‍රාවක බුද්ධ” බවට පත්වෙනවා. බුද්ධ පුත්‍රයින් බවට පත්වෙනවා. “අරහත්ත වග්ගය” තුල, “අරහත්ත සුත්‍රයේ” බුදුන් වහන්සේ පැහැදිලි කරනවා, යමෙක් මේ ධර්මය අවබෝධ කරයිද? ඒ බුද්ධ පුත්‍රයෙක්මයි. “අරහත්තසුත්‍රය” තුල කොහේවන්නෑ “රහත්භාවයට” පත්වෙනවා කියලා, ඒකේ තියෙන්නේ බුද්ධ පුත්‍රයෙක් වෙනවා කියලා විතරයි. “අනුත්තර වූ සම්බුද්ධත්වයට” පත්වෙනවා කියලා විතරයි තියෙන්නේ. අනුත්තර වූ බුද්ධත්වයට පත්වෙනවා, යමෙක් මේ ධර්මය අවබෝධ කරගත්තොත්. “අරහත්ත සුත්‍රය” තුල රහත් වෙනවා කියලානෑ, රහතන් වහන්සේලා කියලා කෙනෙක්නෑ. ඒකයි අනුත්තරත්වයට පත්වෙනවා කියන්නේ.

රහතන් වහන්සේලා කියන කෙනෙක් ඉන්නවා කියන්නේ, පෘතග්ජන අයයි. **රහතන් වහන්සේ කියන්නේ, මම නෑ, මම මැරුණායි කියන එකයි.** කෙනෙක් මතු වෙනව නම්, එතන ධර්මයක් නෑ. එහෙනම් එතන මිට්ටා දෘෂ්ටිකයි, **මේ ධර්මය ශ්‍රවණය කරලා, මේ ධර්මයට අවදි වුනාම, මෙතන කෙනෙක් නෑ.**

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, මේ “බුද්ධෝත්පාද” නාලිකාවේ, මේ දේශනා අනුචාම එක සැරයක්, අර කාන්දුමට ඇදෙනවා වගේ. මේ ධර්මය ඇසෙන කොට යටිකුරු කර තිබූ දෙයක්, උඩුකුරු කරා වගේ තේරෙනවා.

ආර්යයන් වහන්සේ : අපි කියන්නේ කෙනෙක් නෑ, සත්‍වයෙක් නෑ. අපි කියන්නේ අසරණ බෞද්ධයින් කියලානේ. “බුද්ධ දර්ශනය” සමාජයෙන් ගිලිහිලා කියලානේ කියන්නේ, අපි “දර්ශනය අවබෝධ කරමු” කියලානේ කියන්නේ, අපි මේ “බුද්ධ දර්ශනය” අවබෝධ කරමු කියලානේ කියන්නේ. අපිට මේක ඇහුවත් එකයි, නැතත් එකයි. අපි කරන්නේ සත්‍ය හෙලිකරන එක. හෙට උපදින දරුවෙක් හරි, අඩු තරම්ත් මේක හොයාගෙන අතපය ගාගෙන හරි මේ සත්‍ය අවබෝධ කරගනී. අපි දන්නවා බුදුන් වහන්සේ පුද්ගල සරණයෑම. අනුමත කළේනෑ කියලා. බුදුන් වහන්සේ පුද්ගල සරණ ගියේනෑ. උන්වහන්සේ ගුරුවරු ගාව හිරවෙලා හිටියේ නෑ. බුදුන් වහන්සේ ධර්මය සරණ ගියා.

උපාසිකාව : ආර්යයන් වහන්ස, දහම සොයන අය ගොඩක් ඉන්නවා. රැවටිලා ඉන්නේ. මමත් හිරවෙලා හිටියේ, ඒ නිසා මට බුද්ධදර්ශනය අවබෝධ වුනේ නෑ.

ආර්යයන් වහන්සේ : ඒක තමයි පුද්ගලසරණ ගියාම හිරවෙනවා. හොඳයි සතුටුයි දැන්, ඔබතුමියට යමක් වැටහුණුව අපට දැන්තේරෙනවා. ඔබතුමියගේ කථා විලාශයෙන්. **මෙය හොඳින් අධ්‍යයනය කරලා ඔබතුමියගේ දුක නැතිකරගන්න, ඔබතුමිය සසර දුකින් මිදෙන්න.** අපේ ශරීර කුඩුව කොයි මොහොතේ හෝ පොළවට පස්වේවි. ඔබතුමියගේ ශරීර කුඩුවත් එහෙමයි. ඉතිං වෙන මොන කථාද ? මේ ධර්මය අවබෝධ කරගෙන, මේ සසර ඕසයට අසුවෙලා තියෙන, මේ ගින්නෙන් මිදෙන්න. තෙරුවන් සරණයි.

උපාසිකාව : තෙරුවන් සරණයි. ආර්යයන් වහන්ස.

**සියල්ලෝම සත්‍ය ධර්මය දකින්නවා !
තෙරුවන් සරණයි.**

බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ සංසදය මුද්‍රණය කරන එම ධර්ම ග්‍රන්ථ සඳහා ඔබටත් දායක විය හැක.

බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ සංසදය

ගිණුම් අංක : 106161005988

බැංකුව : සම්පත් බැංකුව

ශාඛාව : බත්තරමුල්ල

බුද්ධෝත්පාද ධර්ම ග්‍රන්ථ සංසදය මගින් මෙතෙක් මුද්‍රණය කර ඇති ග්‍රන්ථ පහත සඳහන් වේ.

1. සතිය කියන්නේ අපේ ගෙදර
2. මට මම නැතිවන හැටි
3. මොහොතට අවධිය (පළමු කොටස)
4. බුද්ධ දර්ශනය
5. නිවැරදි නිවන් මඟ හමුවිය
6. මොහොතට අවධිය (දෙවන කොටස)